

ఫిబ్రవరి 2003

Rs. 10/-

చందమామ

ఛాంపియన్
చిట్టి ఎంపిక

మైసూర్ శాండల్
సబ్బులో చందనం,
బాదం నూనెలు ఉన్నాయి.
సున్నిత చర్మానికి అది
చాలా శ్రేష్ఠమైనది!

చురుకైన పిల్లలు
ఎల్లప్పుడూ మైసూర్
శాండల్ బేబీ సబ్బునే
కోరు కుంటారు !

Almond oil moisturiser and antiseptic soap.

మైసూర్ శాండల్ సబ్బు
గత 80 సంవత్సరాలకు
పైగా చందనం
శ్రేష్ఠతను మీ ఇళ్ళల్లోకి
తీసుకువస్తోంది.

PIRANHA

ACTIVE

CADET HX

YANKEE

ROBO COP

Heroes start early.

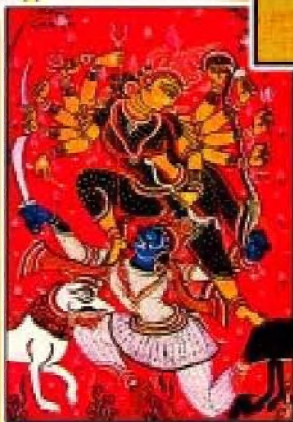
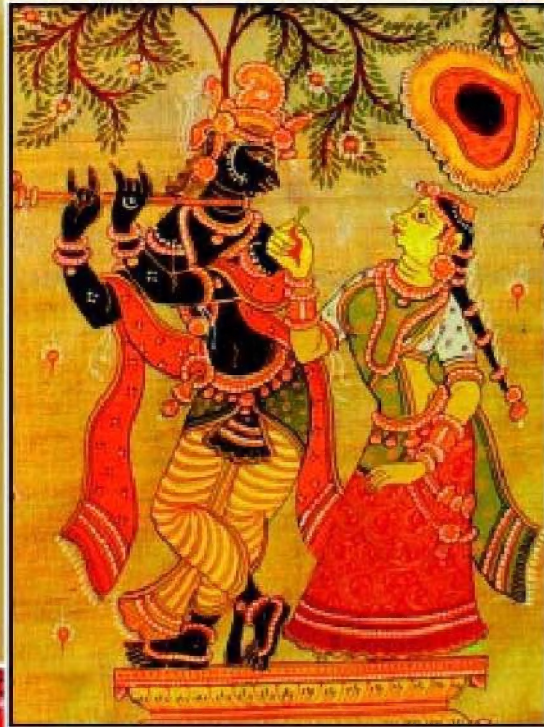
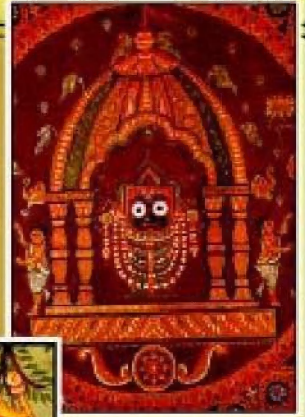
Ride, race, take a tumble or even take a fall.

Because it's never too early to be a hero.

ఒరిస్సా సాంస్కృతిక వారసత్వం-3

ఒరిస్సా పట్టచిత్ర
విలక్షణమైన కళ!

Touch Orissa to Feel India

జగన్నాథం వు ర్యాద
(బే.క)

19

అవ్వ కథ

29

పూ యా సిరోవరం

13

సిహజ్రు ణం

34

ఈ సంచికలో...

- ★ సు ప్రీసీద్ధం కాసిసిందరప్రదేశాలు .. 10
- ★ పిట్ట - విత్త మి: 11
- ★ పూ యా సిరోవరం - 13.. 13
- ★ జగన్నాథం వు ర్యాద (బే.క) .. 19
- ★ భారతదర్శిని.. 25
- ★ అంధకాస్మి ర్న థు !.. 26
- ★ అవ్వ కథ.. 29
- ★ చందమామ వు కల్లు ర్న .. 33
- ★ సిహజ్రు ణం.. 34
- ★ దీర్ఘన కూతురు! (రాజస్థాన్ జానపద కథ).. 38
- ★ పు నదేశం ను రించి తెలు సు కుందాం.. 44
- ★ వాల్మీకీ ర్న థు - 14.. 45
- ★ శశాంకుడి నేర్పు.. 51
- ★ షాహి కారు యు క్తి.. 54
- ★ ధర్మయ్య థ్థం.. 57
- ★ వరల్డ్ కమ కోస్మి పేకేషాలు .. 60
- ★ వినోద నిపు యం.. 64
- ★ ఫోటో వ్యాఖ్యల పొటీ.. 66

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy \$2

Annual subscription \$20

Remittances in favour of
Chandamama India Ltd.
to

Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkaruthangal, Chennai - 600 097
E-mail : subscription@chandamama.org

చందా

ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు
పెన్సెండ్ల సంచికలు రూ : 900
ఇండియాలో బుక్ షాప్ ద్వారా రూ. 120లు
చందా డబ్బు డిపాజిట్ ద్వారా
గానీ, పు నిత్యం ద్వారా గానీ
'చందమామ ఇంటియం లిమిటెడ్'
- బరట పెంపెండి.

ఈ పత్రికలో ప్రకటనల
కోసం సంప్రదించండి:

చెన్నై
ఫోన్ : 044-231 3637,
234 7399

ఢిల్లీ
మానా భాటియా
ఫోన్: 011-651 5111/
656 5513/656 5516

ముంబాయి
షకీర్ ముల్లా
మొబైల్ : 98203-02880
ఫోన్ : 022-266 1599/266
1946/265 3057

వ్యవస్థాపకులు
బి.నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

నదుల అనుసంధానం!

వు న న్ని విశాల భారతదేశంలో మందలాది నదులు ప్రిమోస్త్వా ప్రిజలత్రాగ నీర , సాగ నీర , ఇతర అవసరాలను తీరుస్తున్నాయి. అయితే, ఒక్కొక్కటి అతివృష్టి, మరొక్కొక్కటి అనావృష్టి ఏర్పడడం వు ను తరచూ చూస్తున్నాం. దీనికి తోడ్ పెర్వావరణ విపరీతం పెట్ట వు న న్నిర్వ్వ శైలి కారణంగా - ఋతుపవనాలు సకాలంలో రాక,వర్షాలు లేక నదులు ఎండిపోతున్నాయి. భూ గర్భజలాలు అత్ర గుటిపోతున్నాయి. కొన్ని ప్రాంతాలలో సామాన్య జనం గుక్కెడు నీటికి కుటుంబలాడే ధర్మధృతి ఏర్పడుతున్నది.

అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ప్రతి రాష్ట్రం, ప్రాంతం కూడా వాటి వాటి అవసరాలకే ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వల్ల రాష్ట్రాల మధ్య తరచూ నదీజల వివాదాలు తలెత్తుతున్నాయి. ఈ సమస్యల పరిష్కారం కోసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎంతోకాలంగా సతత తప మత్తు న్నాయి. దేశంలోని నదులన్నిటినీ అనుసంధానపరచడం ఒక్కటే ఈ సమస్యలకు శాశ్వత పరిష్కారం కాగలదని నిమిత్తాలు చాలకాలంగా సూచిస్తున్నాయి. భారీ వ్యయ ప్రయత్నాల సలతో కూడు కున్నప్పటికీ ఈ విధకంపిట్ల ప్రస్తుతం కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అసెక్సి కనబరస్తూన్న ముఖతమ చూపిస్తున్నాయి. రాబోయే పది పదహారు సంవత్సరాలలో ప్రధానమైన ముప్పై నదులను కులపాలని ఇటీవల ప్రభుత్వం నిర్ణయించడం ఎంతయు నాహిర్యదీప్తం!

అంతేకాదు హిమాలయ పర్వతం విస్తరించిన నీ విశాల భారత ప్రజలు వివిధ భాషలు మాట్లాడుతున్నారు. విభిన్న ఆచార సంప్రదాయాలను కలిగి ఉన్నారు. అయినా భిన్నత్వంలో ఏకత్వం ప్రదర్శిస్తూ, మనమందరం భారతీయులం అన్న భావం కలిగి ఉండడం మోక్షం. అదేవిధంగా మనకున్న మాత్ర దేశభక్తి కూడా మనలో ఐకమత్యాన్ని ఏర్పరచుస్తున్నది.

నదుల అనుసంధానం భారత ప్రజల దాహార్తిని తీర్చిదేశాన్ని సమైక్యత లు చేస్తూ దుత పాట, ప్రజల మనస్సులలో పాదు కొన్న సంఘ భావాన్ని, ఐకమత్యాన్ని మరెంత పటిష్ఠం చేస్తూ గలదనడంలో సందేహం లేదు!

సంపాదకుడు : విశ్వం

Visit us at : <http://www.chandamama.org>

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్‌లో పాల్గొని అక్షరణీయమైన బహుమతులు గెలుచుకోండి!

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా - 17

పు నడేశంలో సు ద్రిసిద్ధు ల్న క్రిడాకారు లెందరో ఉన్నారు . కొందరిని గ్ర రించి ఇక్కడ ద్రిసివించావు . వీ కు వారిలో ఎంతవు ంది తెలు సు ?

అన్నీ సరైన సమాధానాలు గల మూడు ఎంట్రిలు నైకిళ్ళను బహుమతులుగా అందుకుంటాయి!*

1 2002 భూ సొన ఆసీయా క్రిడలలో ఐడివిత్త్యవలగ్‌ల్లో బంగారు పతకం సాధించావు . నాబర వీ కు తెలు సా?

2 నేను అర్జన అవార్డు గ్ర పాతనెన ఏస్ మూటర్ను. 2002 కామనెల్త్ గేమ్స్‌లో కొత్తరికార్డు సృష్టించాను. నేనెవరు?

3 ఇటీవల నన్ను 'శతాబ్ది విస్థన ఇండియన్ క్రికెటర్'గా ఎంపిక చేశారు. నేనెవరో మీకు తెలుసా?

4 నేను పద్మశ్రీ సత్కారం పొందినవాణ్ణి. చెన్నై లో టెస్టింగ్ కోచింగ్ అకాడమీని నడపు మీ వున్నావు . వ్యాభ్యానాలు చేయ దంతో పొట్ట టిపి నేరియల్ లోతూ , సీనివూలలోతూ నటి స్తిన్నావు . నాబరెవి టి?

5 ఫార్ములా 3 కార్ ర్యాల్ ఛాంపియన్‌షిప్‌లో పాల్గొన్న తొలి భారతీయ ణ్ణి. ద్రిపించంలోనే అతివేగవంతుడైన భారతీయుడిగా నాకు పేరుంది. నేనెవరో తెలుసా?

ద్రితి ద్రిశ్కుకు దిగవ వ క్కులతో వూ పీవోట వీ సెవ్తాదానాలను సృష్టింగా ంయండి. ఈ ఐదుగురిలో మీకు బలూ జ్ఞామైన క్రిడాకారు వు ఎవరు ? ఎంత రు? అన్న చెవింతో అన్న విడి విదాలరు వు ఎవరుండా రాయండి. **నా అభివూన క్రిడాకారు వు :**

పొట్టసేవారికారు : వయస్సు : తరుణి : దిగ నావూ :

పీన : ఫౌన : పొట్టసేవారి సంతకం : తల్లి/కండ్రి సంతకం :

వివరాలన్నీ ప్రి క్రిగా నింపాక, ఈబతో కత్తిరించి 2003 ఫూ క్వు 5వ తేదిలోగా అండాలో ఈ చిగ్ర నావూ కు పంపిండి:

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్-17 చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్ 82, డిఫెన్స్ అఫ్సర్స్ కాలనీ ఈజ్టాబ్లీషంట్, చెన్నై-600 097.

బహుమతులను మీకు అందజేస్తున్నవారు

సూచనలు:

1. 8-14 వూ లోపు మయమ పిల్లలందరూ ఈ పోటీలో పాల్గొనమ్మ.
2. ఈ పోటీకి వచ్చే అన్న భాషల ఎంట్రిల సుంచి ముగ్గురు విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు. విజేతలు వారికి తగిన సజా సత్కృ అందుకుంటారు. సరైన సమాధానాలుగల ఎంట్రిలు బహుమతుల వరకు వచ్చినవూయితే, నా అభివూన హీరో మరగ అధారంగా విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు.
3. న్యాయస్థేతందే తుది నిర్ణయం.
4. ఈ మయంగా మూంపే ఉత్తర ద్రిశ్కుతూలూ జయబడవు.
5. విజేతలకు మయూన్న పోస్టువూ తలయజేస్తాము.

పాఠకుల లేఖలు

నేను చందమామను రెగ్యు
లర్ గా చదువుతాను. చంద
మామ కుమారు పేజీ(పాపాగారి

ప్రింటింగ్ బొమ్మలు+క్వాంటిటీ) చాలా బాగుం
టున్నది. లోపల అక్షరాలు మరీ దగ్గర దగ్గరగా
ఉంటున్నాయి. పదాల మధ్య ఇంకాస్త ఎడం
ఉంటే బావుంటుంది. లోపల బొమ్మలు
ఇంకా శ్రద్ధగా లోగడ 'చిత్ర' గారి ప్రమాణాలు
పాటిస్తూ ఉన్న చిత్రకారులతో మొదలుచుండి. ప్రతి
సంచికా చిరకాలం దాచుకునే విధంగా ఉండా
లంటే అందరినీ రంజింపజేసే కథ కనీసం
ఒక్కటైనా అందులో ఉండాలి... చందమామ ఒక
అంతులేని కథల ఖజానా! స్నేహమూ, ఆత్మీ
యతా అనుబంధాలు అన్నీ కూడా వ్యాపారా
త్మకమైపోతున్న ఈ కాలంలో 'మనీషి' గుణం
ప్రాముఖ్యాన్ని చాటి చెప్పే 'చందమామ'
చిరకాలం వర్ధిల్లాలి.

- కె. గోపినాథ్, ఒంగోలు-523001

1953 నుంచి చందమామ పాఠకుడిగా ఈ
ఉత్తరం రాస్తున్నాను. చందమామ రూపంలో
పూర్వప్రంథాను దయచేసి ఏమాత్రం మార్చకుండి.
చందమామ ప్రత్యేకత బొమ్మలు. పాత కథలు
అవే బొమ్మలతో ప్రచురించండి. కొన్ని కథలను
మీకు రెఫరెన్సుగా ఇస్తున్నాను...

-ఎం.వి.అప్పారావు, రాజమండ్రి-533105

విఘ్నేశ్వరుడు చాలా బావుంది. దీని తరవాత
రామాయణం ప్రచురించండి... వినోదసమయం
కూడా చాలా బావుంటోంది. చిన్నపిల్లలు కూడా
ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు. మనోహరమైన చాలా
బావున్నాయి. - హిమబిందు, బెంగళూరు

పండుగలకూ, పర్వాలకూ

జి. పుల్లారెడ్డి

స్వచ్ఛమైన నేతి మిఠాయిలు

5 దశాబ్దాలుగా దేశ విదేశాలలో

ఆబాలగోపాలాన్ని అలరెస్తూ

పరిశుభ్రమైన వాతావరణంలో

ఆరోగ్యకరమైన మిశ్రమాలతో

తయారయ్యే స్వచ్ఛమైన

నేతిమిఠాయిలు

ప్రీమియం

హైదరాబాద్

ఫోన్: 23201833,

23203176

బ్రాంచి:

గ్రీన్ ల్యాండ్స్ రోడ్,

సోమాజిగూడ

ఫోన్: 2341 1441

కర్నూలు : ఫోన్: 244188, 221445

భీటార్కానికా

జనసిద్ధుడు, రణగొణధ్వజులు, హిదామఠి వీటన్నిటికీ ధూరంగా సేల మహాజును ప్రశాంతస్థిందర ప్రదేశంలో గడపాలను కుంటున్నారా? అవుతే, ఒరిస్సాలోని భీటార్కానికాకు బయలు దేరుండి. దాదాపు 600 చ.కి.మీ. విస్తరించి ఉన్న భీటార్కానికా ఒక స్థిందర ప్రకృతి నిలయం. పునదేశంలోని రెండవ

అతిపెద్ద పూంగ్రోవ అటవీ ప్రాంతం. ఇక్కడ అరవై రకాలకు పైగా పూంగ్రోవ జాతి చెట్లు ఉన్నాయి.

పిల్ల శరణాలయంగా ఉంటూ పుభీటార్కానికా ఒక నేషనల్ పార్క్ అంటే జాతీయోద్యానం. అరుదైన, నశించిపోతున్న పక్షి, జంతు జాలాలు ఇక్కడ చాలా ఉన్నాయి. స్థీరుగా మళ్ళీ పిల్ల, వలస పిల్ల కలిపి ఇక్కడ

170 జాతులకు పేగా ఉన్నాయి.

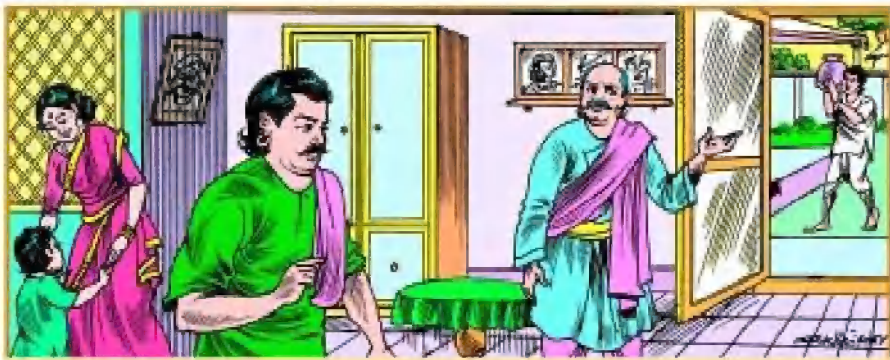
భీటార్కానికాకు మూడువైపులా నదులూ, ఒక వైపున సముద్రమూ హద్దులు గా ఉన్నాయి. వీటి పుధ్య అడ్డదిడ్డంగా చిన్నచిన్న కాలువలు ప్రవహిస్తున్నాయి. అఖరికి అన్నీ బంగాళాఖాతంలోకి ప్రవహించడంతో డెల్టా ఏర్పడింది. చిన్నచిన్న నదులు డెల్టాలో చిన్నచిన్న దీమలు ఏర్పరుస్తున్నాయి.

భీటార్కానికాను బంగాళాఖాతం క్రిడామైదానంగా వర్ణిస్తారు. సముద్రం అట్ట పొట్టును ఇక్కడ స్పష్టంగా చూడవచ్చు. సముద్రజలం పొదిత్తి అల పైకి లేచి డెల్టాలో ప్రవేశించినప్పుడు మంగ్రోవ అడవంతా పొంగుతుంది. అల సముద్రం లోపలికి వెళ్ళినప్పుడు కాలువల్లో బంకపు న్న పోరలు పోరలు గా బయట పడి వెతలు, చేమిలు ఇతర సమృద్ధ జలచరాలు కనిపిస్తాయి. ఇది పూపిల్లలకు విచిత్ర అనుభూతిని కలిగిస్తాయి.

భీటార్కానికా పురొక అక్షరణ తాచేళ్ళు (అలివ డిట్టీ టర్టల్స్). సంవత్సరానికి రెండుసార్లు లలాది చారల తాచేళ్ళు పుండలు పుండలు గా భీటార్కానికాకు గుడ్లు పేట్టడానికి వస్తాయి. వాటిని చూడాలంటే ప్రత్యేక అనుమతి పొంది, జలమార్గాలగుండానే వెళ్ళాలి. మోటారు పడవలు ఇక్కడ అడ్డెకు లభిస్తాయి.

ఇక్కడికి చేరుకోవడం ఎలా?

చాందబాల్ (పువనేశ్వరకు 190 కి.మీ) నుంచి గానీ, రాజనగర్ (కేంద్రపారా నుంచి 30 కి.మీ) లేదా గుప్తీ (రాజనగర్ నుంచి 25 కి.మీ) నుంచి గానీ ఇక్కడికి చేరుకోవచ్చు.

పట్టు-విడుపు

రవు ణయ్య కొత్తగా ఇల్లు కట్టుకున్నాడు . నాలుగు గదులతో విశాలంగా ఉన్న ఆ ఇంటిలో, పూర్తి గదులు తనకుట్టుంబంకొని ఉండు కుని, ఒక గది రాఘవరాజు అనే యువకడికి అద్దెకు ఇచ్చాడు .

రాఘవరాజు నిర్బంధం. ఒక కిరాణా దుకాణంలో పనిచేస్తూ, ఆ వచ్చే జీతం డబ్బుతో ఇబ్బందిగానే కాలం గడుపుతూ ఉన్నాడు . అతడికి మేముకునేందుకు సరైన పట్టులు కూడా లేమా ఒక్కసారి డబ్బు లేక వంట కూడా చేసుకునే వాడు కాదు . రవు ణయ్య అతడి పరిస్థితి చూసి జాలి పిడి, ఏదెలా సాయం చేయాలన్న కునే వాడు . కానీ అతడివై నూపు అందుకు వీలు పడనిచ్చేవాడు కాదు . “అతడికి జాలికొద్దీ సాయం చేస్తా, అతడు నీ సాయానికి అలవాటు పడిపోయి, ఇక నీ పుడే ఆధారపడతాడు . స్వతంత్రంగా చాలినంత సింపాదించు కుని బతకాలన్న ఆలోచన అతడికి రాదు . కాబట్టి, అతడికేదో సాయం చేయాలన్న ఆలోచన లేవీ పట్టుకోకు!” అనేవాడు పు నూపు .

పు నూపు అంటే రవు ణయ్యకు చాలా గౌరవం. చిన్నప్పటి తల్లితండ్రులను పొగట్టుకున్న తనను చేరదీసి, విద్యాబుద్ధులు నేర్పి ప్రియోజకుణ్ణి చేసినవాడు గనక, ఆయన అంటే రవు ణయ్యకు ఎంతో గౌరవం ఉంది. ఆయన వూటలను త్రవ్వ. తప్పికుండా పాటిస్తాడు . కాబట్టి ఆయన వూటలకు వక్షనంగా ఉండిపోయే వాడు .

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు పు నూపు సొంబయ్య పొరుగు గూరులో జరుగుతున్న బంధువుల పెళ్ళికి వెళ్ళాడు. ఆ సాయంత్రం బజారు నుంచి ఇంటికి వచ్చిన రవు ణయ్యకు, రాఘవరాజు ను గదిలో నుంచి సిన్నగా పూలుగులు వినిపించి, ఆశ్చర్యపిడు తూ ఆ గదిలోకి వెళ్ళాడు.

రాఘవరాజు నేలపై చాపిప్పేపిడు కుని ధుప్పిటిలో పు ను తన్ని ఉన్నాడు . పు ధ్య పు ధ్య బాధగా, ‘అవ్వా, అవ్వా, అంటూ పూలుగుతున్నాడు . రవు ణయ్య అతణ్ణి సిప్పిపించి, కారణం అడిగాడు .

“ఒంటో బాగా లేదండి జ్వరం వచ్చినట్టుంది,” అన్నాడత రాఘవలు నీసేంగా.

“అయ్యో, పాపం అలాగా! వైద్యుడి దగ్గరకు వెళ్ళి మందులు తెచ్చుకోలేకపోయావా?” అన్నాడత రవు ణయ్య.

“వైద్యుడి దగ్గరకా? వద్దులండి. ఆయన డబ్బివ్వకపోతే, నాడి కూడా చూడతూ రేపటికి జ్వరం అదే తగ్గతూ ఉంది,” అన్నాడత రాఘవలు.

రవు ణయ్య చేర్చి జేబు లోనికి పొనిచ్చి కొంత డబ్బు తీయ బోయి, అంతలోనే నవ్వు వూటలు గ్ర ర్తకు వచ్చి ఆగిపోయాడత. తన బాధలేవో తన పిడతాడత లెవ్వన కుని, అక్కడి నుంచి బయటకు వచ్చాడత.

అలా వూడత రోజులు గడిచింది. వుర్ర నాడత రాఘవలు పినిచేసు కిరాణాడత కాణం య జవూ ని శుభ్ర లింగం, రవు ణయ్య ఇంటికి వచ్చి రాఘవలు గ్ర రింది అడిగాడత. రవు ణయ్య అతడికి సింగతి వివరించాడత.

శంభులింగం, రాఘవులు గదిలోకి వెళ్ళి, అతడి ఒంటిపైచెల్లె మేసీచూ సీ రవు ణయ్యతో, “ఏమిటయ్యా ఇది? ఇతడి ఒత్త కాల్పిత న్నది. కనీసం వైద్యుడి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళాలన్న అలోచన మీ కు రాలేదా?” అన్నాడత కొపిగా.

రవు ణయ్య వెలవెలపోతూ, తనవే నవ్వు అన్నవూటలు శంభు లింగానికి చెప్పాడత.

శంభు లింగం అతడి కేసీ వింతగా చూస్తూ, “భలే వు నీవీవయ్యా వు మ్మో వే నవ్వు అన్న వూటలే వేదమాక్కుగా భావిస్తావా? ఆయన చెప్పింది నిజమేకానీ, ఒక మనిషికి జబ్బుచేసి ప్రాణాలు పోతూంటే కూడా, అతడికి సాయం చేయ కుండా మాటావా?” అంటూ రాఘవలు ను లేపి, మైద్యుడి ఇంటికి బయట లు దేరాడత.

ఆ సమయంలో పెళ్ళికి వెళ్ళి తిరిగి వస్తున్న మేనమామ, వీధివెంట పోతున్న శంభు లింగానీ, రాఘవలు నూ చూసి, ఏం జరిగిందని రవు ణయ్య ను అడిగి తెలు న్ని కుని, “శంభు లింగం అన్నవూటలు ప్తి ర్తిగా వాస్తవం. ఏదైనా ఒక నియమానికి కట్టుబడ డులో తప్పలేదు. కానీ దేన్నైనా పట్టువిడుపు లంటూ మాడాలి! ను మ్మోచేసిన పిని చు వూ టికి తుబ్బ. స్వితంతంగా ఆలోచించు కునే స్థాయి కి ను మ్మో వదగాలి. వు నీవీకి ఇంగిత జ్ఞానం అతి ముఖ్యం. దాన్ని అలవరచు కునే ప్రయత్నం చెయ్య,” అన్నాడు.

వే నవ్వు వు వూటలతో రవు ణయ్యకు కొత్త విషయం ఏదో బోధపడినట్లు ఉంది.

మాయాసరోవరం

13

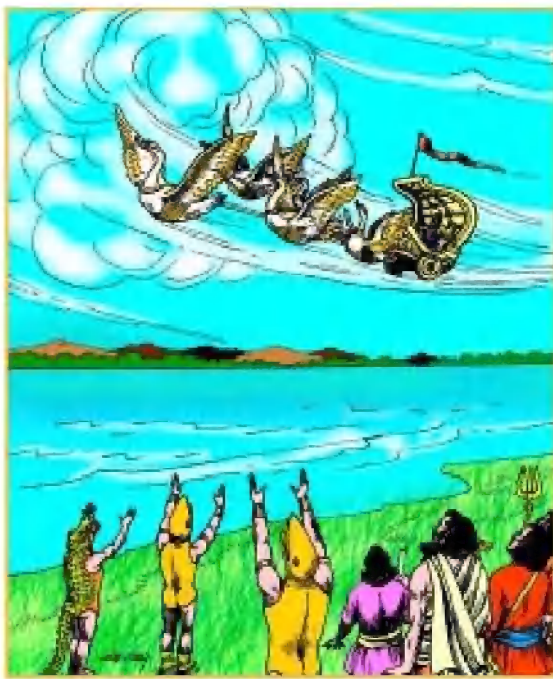
[నదీతీరంలోని కొండగ్రహిణి ముందున్న మైదాన ప్రదేశంలో జయశీల సిద్ధసాధకులకు పు కరకేత్ర కనిపించాడు. అతడి వెంట జయశీలుడి బాల్యమిత్రుడైన దేవశర్మ, సేనాని కొడుకు మంగళవర్మ కూడా వున్నారు. వారిని గుర్తుపట్టి జయశీలుడు అమితాశ్చర్యం చెందాడు. సిద్ధసాధకుడు జలగ్రహ స్తుంచి నరవానాన్ని కాపాడాడు. అది చేత్తో లెత్తి సాధకుడి పుంధ్ర బోర్డుడిపొల్చింది. తరవాత—]

నరవానరం, సిద్ధసాధకుడికి పుచ్చిక అల్లు పావటం చూసే, పు కరకేత్ర తోపాటు అందరూ ఆశ్చర్యపాల్పారు. జయ శీలు డ్ర త ప్రిగా ఓసారి నవ్వి, “ఇన్నాళ్ళకు సిద్ధసాధకుడు ఒక వాహి నాన్ని సింపాల్చింది! కాని, అది చాలా ప్రమాదకరమైన వాహనం. క పాణజిత్తు అనే వాణ్ణి, అది చంపినంత పనిచేసింది. ఈ సిర్ప స్వీర్య ణ్ణి ఎత్తుకుపొల్చింది. అల్లు నా ఎలా ప్రాణాలతోబంధం పడిపోయింది, అలా,” అన్నాడు.

“సిర్పస్వీర్య ణ్ణి, నేనే నరవానరం నుంచి రోందాను. అతడి ద్వారా నువ్వీ ప్రాంతాల మళ్ళుట్టు తెలిసింది,” అన్నాడు పు కరకేత్ర.

జయ శీలు డ్ర, పు కరకేత్ర ను ఆ పాద పుస్తకం ఒకసారి పిరీగా చూసే, “నీ ప్రియమైన ప్రాణాంతకమైన గాయాల మాటేమిటి? ఇంత త్వరలో నువ్వు కోలుకోవటం, నాకెంతో ఆశ్చర్యంగాపాడి,” అన్నాడు.

పు కరకేత్ర, దేవశర్మను చూపిస్తూ, “కొండల్లో ఒక చోట చామణులు కుల పు ధ్య

మన్న నన్ను, ఈయన తన చిత్తుతో రోంచాడు. అందరూ వైద్యదేవుడని పిలుస్తారు గనక, నేనూ వీరిని ఆటర్లు తోనే పీలుస్తున్నాను. ఆ వుధ్య ఒకసారి వీరితో మాయాసరోవరానికి వెళ్ళి, తిరిగి ఇక్కడికి వచ్చి, నీ కోసిం గాలిస్తున్నావు,” అన్నాడు.

అవు రావతీ నగరంలో బాల్యపు త్రుతూ, జూదగ హింలో తనతోటి జూదరీ అయిన దేవశర్మ, ఎప్పుడు వైద్యవిద్య నేర్చి, ఇలా వైద్యదేవుడయ్యాడో జయశిలుడికి అర్థం కాలేదు. అతడు దేవశర్మకు నమస్కరించి, “అయ్యా, వైద్యదేవా! ఈ మంగళవర్మ తమ అనుచరుడా?” అని అడిగాడు.

ఆ పూటలకు దేవశర్మ నవ్వి, “వుంగళవర్మ నా శిష్యుడు. నా దగ్గర వైద్యవిద్య నేర్చుకుంటున్నాడు. ఒకప్పుడితడికి పూయాసిరోవరం చేరాలని మూడేది! అమా, వర్మా?” అన్నాడు.

వుంగళవర్మ బాధగా నిట్టూర్చుస్తూ తలమంచి ఒక్కణం తనకొప్పుకాల్సి కోపూని కుని, ఏమో చెప్పబోయేంతలో, ఆకాశం ప్రిదిస్తూ పెద్దగా రక్కల చుప్పుడు విసిరించింది. అందరూ తలలు ఎత్తి పూశారు.

ఆకాశంలో చిన్న హింసిల గ్రంపోకటి ఒక రథాన్ని లాగి తూ ఎగ్గి రుత్తున్నది. ఆ దశ్యం పూస్తూనే వు కరకేతూ, సిర్పనఖ, సిర్ప స్విర్రులూ చేతు లెత్తి, “జ్యేష్ఠా యో సిరోవరశ్వ రు డిక్!” అంటూ ఏకకంఠగా కేకపెట్టారు.

ఆ కేక హింసిల రథంలో మన్నవాళ్ళు విని మూటారు! వుర్ణం రథం ఆకాశంలో ఒకణ కాలం ఆగి, జయ శీలుతూ వాళ్ళూ మన్న చోటు కు వేగంగా ఎగ్గి రుత్తు వచ్చి, దామిలాను న్ను నదీ జలంలో దిగింది.

నదీతీరంలో మన్న వు కరకేతూ, అతడి అనుచరు ల్లాసిర్పనఖ, సిర్పస్విర్రులూ రథం నీట దిగగానే, ఆశ్చర్యపాతూ దానకేసీ పూసీ, “సిరోవరశ్వరుడెక్కడ? ఆయన అంగరకుడు ఒంటరిగా రథం ప్రిద ఎంపు కొచ్చినట్లు?” అని ఒకళ్ళనొకళ్ళు డ్రిశ్చించు కుంటూ, తీరం వుంచి నీటిలోకి దూకి, రథం దగ్గరకు పోయారు.

ఇప్పిడు ఒడ్డున జయ శీలుతూ, సీద్ద సాధకుడూ, వైద్యదేవుడి పేరుతో చెలాపు ణి అమత్తు న్ను దేవశర్మానునాని కొడు కు కొయ్య కాలి వుంగళవర్మా పూత్రే మన్నాడు. జయ శీలుడు, దేవశర్మకు కన్న సేగ్గ చేసి, వుంగళ వర్మతో, “వర్మా, వునం ఏనాడూ శత్రు మఱం కాదు; పుత్రులం కూడా కాదు. నిన్ను చూస్తుంటే నువ్వు మాయాసరోవరానికి వెళ్ళి వచ్చిన వాడివిలా కనిపిస్తున్నామా ఆ పూట నిజమే గదా? అక్కడ కనకారాజుగారి

పీల్లలు కాంచనమాలా, కాంచనవర్మా ఎలా మార్చారు?” అని అడిగాడు.

వుంగళవర్మ ఏదో జవాబివ్వబోయి, తల వంచి తన కొయ్యకాలు కేసీ ఒకసారి చూసి కుని, తరవాత తల ఎత్తి దేవశర్మకేసీ చూస్తూ, “ఇలాంటి ప్రశ్నలకు జవాబివ్వాలంటే వైద్య దేమా అవుతుంది కావాలి,” అన్నాడు.

“నీ గురుభక్తి మెచ్చదగిందే వర్మా!” అని జయశీలుడు అతణ్ణి వైచుకుని, “అయితే, నా ప్రశ్నను వైద్యదేవుణ్ణి అడుగుతున్నాను,” అన్నాడు.

అంతలో అక్కడికి, “జ్యేష్ఠ హాకాళా!” అంటూ సీద్ధసాధకుడు నరహరం వీధి ఎక్కి వచ్చి, “జయశీలా! నువ్వలా తావెగా ఈ నీటిపక్షి వెధవల్లో మాట్లాడతావేం? అవతల ఆ మొసలి ముఖంవాడూ, వాడినేస్తాలూ, ఆ దిక్కువూ లిన పిల్లల రథం ఎక్కి పారిపోవాలని చూస్తున్నట్లున్నది,” అన్నాడు.

“సాధకా, నిజంగా వాళ్ళు పారిపోవాలని చూస్తూ, వునం ఆపిగలమా? ఒకవేళ వాళ్ళు పోయినా, ఇక్కడ వాళ్ళు అన్న చర్ర లిద్దరున్నారు కదా!” అన్నాడు జయశీలుడు.

సీద్ధసాధకుడు వుంగళవర్మకేసీ, దేవశర్మకేసీ కళ్ళపై ముతూ ఒకసారి చూసి, “ఈ మంగళవర్మ మనం ఎరిగినవాడే! ఈ రెండో అతను నీటిపు నీపీలా లేడు. వునం వూయా సిరోవరం చేరటానికి సాయపడేవాళ్ళు నదిలోకి వెళ్ళారు. వాళ్ళు అటునుంచి అదే పారిపోవటం జరిగితే, ఇక ఇప్పట్లో వునం వూయా సిరోవరాన్ని చేరలేం,” అన్నాడు.

ఆ వూటలకు దేవశర్మ చిన్నగా కోపం తెచ్చుకుని, “సాధకా, నీలో ఆలోచనకన్న,

ఉద్రేకంపాలెక్కువలా మూది. ఆ వు కరకేతు పినిగట్టుకుని, ఈ కొండప్రాంతాలకు ఎందుకొచ్చాడన్న కున్నామో నిన్ను, నీ వీ త్రుణ్ణి ఆ వూయా సిరోవరానికి తీసి కుపాయ్ ఎదుకే. అక్కడ భయంకర త్వజలవ కరాస్పిడి అన్న చర్రలతో, వీ ఇద్దరూ పొరాడి, ప్రాణాలతో బయటపడమనే మాట్లుంది,” అన్నాడు.

“జలరాస్పిలా? వాళ్ళన్న ప్రహాళాడి అండతో, ఈ శూలానికి గుచ్చి, నీటిపుంచి లాగి, ఒడ్డున పడవేయ గలను. ఇక జయశీలుడా! అతడి దగ్గర వు హాళాడి బంటు కాలకాలుడు స్వయంగా బహిరంగించిన ఖడ్గం మూడనే మన్నది,” అన్నాడు సీద్ధసాధకుడు.

దేవశర్మ ఎమో తెలియని సాధకుడు అతడితో గిల్లికజ్జా పేట్టుకునే ప్రిహదం మన్నదని గ్రహించిన జయశీలుడు, దేవశర్మతో, “అయ్యో, వైద్యదేవా! వీ శిష్యుడైతే ఈ వుంగళవర్మను పింపి, నదిలో ప్రకరకేతు హింసలరథం వాడితో

ఆవు తున్నువుంతనాలేవుటో తెలుసుకోవచ్చుగదా,” అన్నాడు.

జయశీలుడు అలాంటి సూచన ఎందుకు చేశాడో గ్రహించిన దేవశర్మ, పుంగళవర్మతో, “శిష్యా, పుంగళా! నువ్వు పాల్కు, ఆహంసల రథంలో పూయూ సిరోవరేశ్వరుడు కాక, ఆయన అంగరక్షకుడెందుకున్నాడో తెలుసుకురా,” అన్నాడు.

పుంగళవర్మ, దేవశర్మకు తలవంచి నమస్కరించి నడికొనే నడిచాడు. అతడలా వెళ్ళిపోగానే జయశీలుడు, దేవశర్మతో, “శర్మా, ఇప్పిడు చెప్పి—పూయూ సిరోవరేశ్వరుడు వాడు అపహరించుకుపోయిన హీరణ్యమితం రాజకుమార్తెకువూర్తుడూ? పుంగళా మామనా?” అని అడిగాడు.

“వాళ్ళిద్దరూ? నువ్వే. కాని, వాళ్ళు అపహరించబడినందుకు నువ్వనే హీరణ్యమితం రాజుడు ఖిన్నుడై, అపహరించుకువచ్చి

నందుకు ఆపూయూ సిరోవరేశ్వరుడు విచారపిడుతున్నాడు,” అన్నాడు దేవశర్మ.

జయశీలుడు, దేవశర్మా ఇలా సింభాషించుకునేంతలో సీద్ధసాధకుడు, “జ్ఞాను హాళా!” అంటూ నరవానరం మీది నుంచి కిందికి దూకి, “జయశీలా, ఏమిటి చిత్రం? మీ రిద్దరూ లోగడ ఒకరినొకరు ఎరిగి మమ్మనాళ్ళా? ఆ సింగతి ఇంతులమ్మెందుకు దాచామా?” అని అడిగాడు.

జయశీలుడు అతడిని మెల్లిగా మాట్లాడుతుని హేచ్చరించి, “సాధనా, కొంచెం శాంతించు. ఈ దేవశర్మా, నేనూ బాల్యమిత్రులు. పూ ఇద్దరిదీ అవుతామీ సగం. ఆ సగంలో ఒక్కొక్కరి అందెవేసిన జూదగాళ్ళు—అదంతా పేద్ద కథ! ఇప్పిడు నేం ఇద్దరం మిత్రులు అనే సింగతి పుకరకీర్తి కు తెలియకూడదు. అలా తెలిస్తే, నుం ఆపూయూ సిరోవరేశ్వరుడు వాణ్ణి చిత్రపథమేసి, కాంచనపూలా, కాంచనవర్మలను బంధవిప్పు కుట్టి చేసు అవకాశం మూడు,” అన్నాడు.

“అదా సింగతి! ఇప్పిడి పీట్టలరథం గొడవ వచ్చిపడిందే, దీని వెనక నున్న రహస్యం ఏమిటి? ఈ రహస్యం ఏమిటో నీ ఇద్దరికీ మిత్రుడైన దేవశర్మకు తెలిసివుండాలి,” అంటూ సాధకుడు ఒక్క ఊహించిపూర్తి దేవశర్మను అప్యాయంగా కౌగలించుకున్నాడు.

దేవశర్మ నమ్మతూ సీద్ధసాధకుడి భుజం తట్టి, “పూయూ సిరోవరంలోని జలవకరాన్ని తీసి, నువ్వు చంపిగలిగితే, నీకు పూకాల్పడి నుంచి సిర్వశక్తులూ సీద్ధించగలమా ఆ జలవకుడు, నువ్వు ఆరాధించే పూకాల్పడికి బద్ధవిరోధి!” అన్నాడు.

“అలాగా! వాణ్ణి పిట్టి, నా వాహినమైన ఈ నరవానరానికి వే తగా వేస్తాను . ఏం బంటూ నరవానరా!” అంటూ సీడ్లసాధకుడు నరవానరా బు జాన్ని శ్రా లంతో చిన్నగా తాకాడు .

నరవానరా ఎగిరి గంతేసి, నది ఒడ్డున నిలబడిమన్న ఏన గ్ర జలగ్రహికేసి బయలు దేరింది. సాధకుడు చిప్పినప్పు ందు కుపార్లు , దాని చేర్చి పిట్టకుని, “ఆగ్ర , నరవానరా, ఆగ్ర! ఇప్పిడు వు నం వు కరకేతూ , అతడి య జువాని అర్చి న వూర్వాసిరోవరశ్వర డి వు త్రి లం. ఆ నీటి ఏన గ్ర సీ అన్నలాంటిది, గ్ర ర్తంపు కో!” అన్నాడు .

ఆ వూ టలకు దేవశర్మ బిగ్గరగా నవ్వి, తన చేతిలోని వజ్రాలు తాపిన కర్రను పైకెత్తి, నదికేసి చూ పితూ , “అక్కడ వూర్వాసిరో వరులో ఏదో గుండరగోళం జరిగిమాడాలి. అలా కాకపోతే, సిరోవరశ్వర డు జలవిహారం తిరిగే, ఈ హింసిల రథం ఇలా ఆకాశంలోకి ఎగిరి

ఇక్కడ ఈ నదిలో వాలి మాడవు ,” అన్నాడు . దేవశర్మ ఇలా అంటూ ండగా వు ందు వు ంగళవర్మా అతడి వెనకగా విచారంతో తల వంపు కుని వు కరకేతూ అక్కడికి వచ్చాడు . వు కరకేతూ కళ్ళనీళ్ళవర్షంతమైపోతూ, “వైద్య దేవా! ఇంతకు ఒక గంటకాలం వు ందు సిరోవరులో హింసిల రథం వీ ద జలవిహారం చేస్తాన్ను వూర్వాసిరోవరశ్వర డు, అయి న వెంట వున్న రాజకుమారి కాంచనమాలనూ, జలవ కుడిరా సు లు హితాత్మగా నీటి నంచి పేక్కి తేలి, పిట్టకోవాలని చూ శారు . రథాన్ని నడిపవాడూ , అంగర కుడూ ఆ ప్రివూ దం తప్పించేదు కు రథాన్ని, నీటిలో నంచి ఆకా శంలోకి ఎగిరించారు . కాని...” అంటూ ఇక వూ ట్లాడలేక కళ్ళనీళ్ళ తు డు వు కుంటూ నిలబడిపోయా డు .

దేవశర్మ ఎక్కడలేని ఆదు ర్దా కనబర్చి స్త్రీ, “రథంలో మాడవలసిన సిరోవరశ్వర డు ,

రాజకుమారి కాంచనమాలా ఏవు యార్ద్ర ?” అని అడిగాడు .

పు కరకేతు తనను తాను సింబాళించు కుని, “పూరం జరిగిపోయింది, వైద్యుడేవా! హింసలరథం అలా ఆకాశంలో ఎగ్గర్ర తూం డగా, వాటివీ దికి రాబంపు పిల్లల గ్రంథాటి వచ్చి పడిందట. హింసలు బెదిరి, చెల్లాచెద ర్తగా పారిపోయే ప్రియత్నంలో రథాన్ని తల కింధులు చేసినై. ఆ సమయంలో సిరోవర్ష్య ర్తూ , రాజకుమారి, రథాన్ని తోలేవాడూ — పుగ్గర్తా పట్టుకొమ్మ, పుహరణ్యంలో ఎక్కడో పడిపోయార ,” అన్నాడు .

ఆ పూటలు ఎంటూ నేదేశర్యతోపాటు , జయశీలుతూ , సీద్ధసాధకుతూ నిర్విణ్ణులయి పోయారు . “రాజకుమారి కాంచనమాల అంత ఎత్తునంచి పడి ప్రాణాలతో మూడటం అసింభవం! సాధకా, ఇంతకాలంగా పునం చేసిన శ్రమ , పడిన కష్టాలూ—అంతా వధా!” అన్నాడు , జయశీలుడు ఒరలోని కత్తిని బయటికి లాగి, పూరంగా వసిరివేస్తా.

“తన తండ్రికి జరిగిన ప్రివూదం సింగతి వింటే పిద్యపు ఖి ఏ అపూర్తి త్యానికి ఒడి

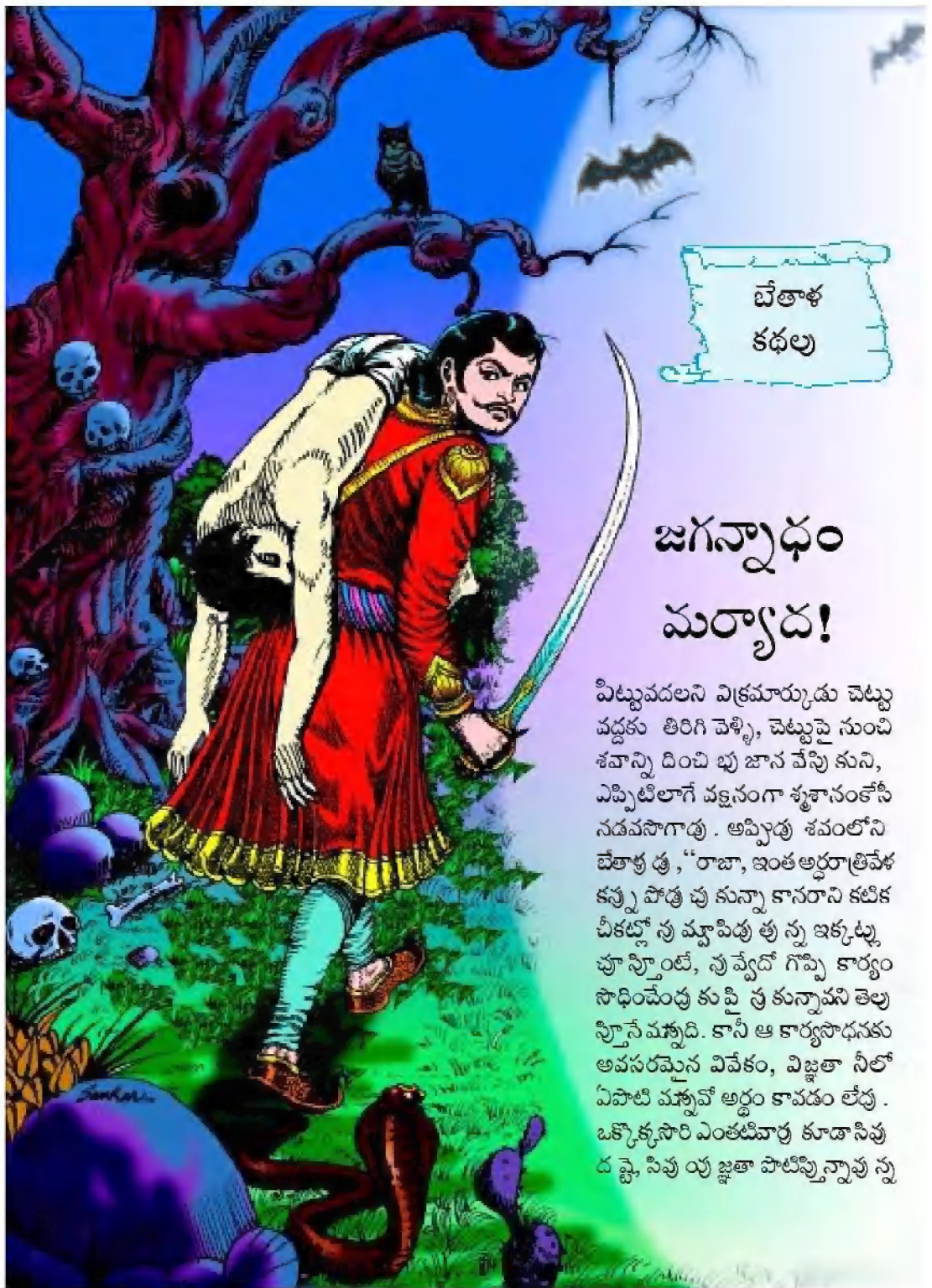
కట్టుతుందో!” అంటూ బాధతో దేవశర్మ చేతిలోని వజ్రాలు తాపిన కర్రన గట్టిగా నేల కేసీ కొట్టాడు .

సీద్ధసాధకుడు నిబ్బరంగా అందరి పుఖాల కేసే ఓపూర్త పూసీ, “సిరాజేడుకుడ్డి అనవసి రంగా భయపడకూడదు . రథం నుంచి జారిన ఆ ఇద్దరూ ఏ కలువ కలెన లోనో, గుబుర్త కొవ్వుల ఏమటం ఏ దనోపిడిని రోతంగా మూటారు . పునం వాళ్ళను వెతికేందుకు కొందరిని పింపి, పుగతావాళ్ళం పోయి ఆ జలరాస్తి లను పుహకాలు డికి బలి ఇద్దాం. ఆ పూర్తా సిరోవరం ఎంత పూరంలో మూటుంది?” అన్నాడు .

సీద్ధసాధకుడు పూట పుగించే లోపిలే నదివైపు నుంచి, “జలరాస్తి లు! జల రాక్షసులు!” అన్నకేకలు వినిపించినై.

జయశీలుడితోపాటు ఇక్కడున్న వాళ్ళం దర్తా చప్పిన తలలు తిప్పి నదికేసే పూశారు . తోడేలు తలలు గల కొందర రాస్తి లు , రాతి గదలను పైకెత్తి, నదిలో ఈదుతూ హింసల రథాన్ని చుట్టు పుట్టం కు, దానికేసే మెగుా వన్నున్నారు .
— (ఇంకామూది)

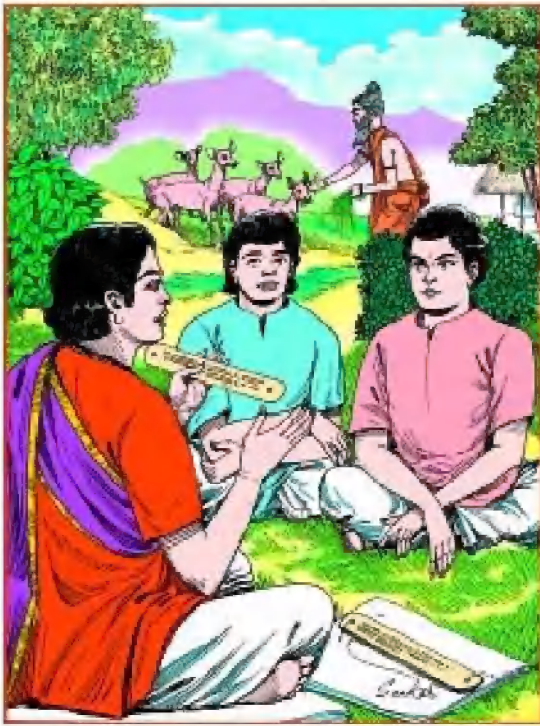

బేతాళ
కథలు

జగన్నాథం మర్యాద!

పిట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు పద్మకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసి కుని, ఎప్పటిలాగే వక్షసంగా శ్మశానంకోసం నడవసాగాడు. అప్పిడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, ఇంత అర్హునివేళ కన్ను పొడుపు కున్నా కానరాని కటిక చీకట్లో నువ్వూపిడుతున్న ఇక్కట్లు చూస్తూంటే, నువ్వేదో గొప్ప కార్యం సాధించేందుకు పై ను కున్నావని తెలుస్తోనే వస్తుంది. కానీ ఆ కార్యసాధనకు అవసరమైన వివేకం, విజ్ఞతా నీలో ఏపాటి వస్తువో అర్థం కావడం లేదు. ఒక్కొక్కసారి ఎంతటివారూ కూడా నీవు దుష్టై, నీవు యజ్ఞతా పోటిస్తాన్నావు న్న

భ్రమ కొద్దీ, అవివేకంగా ప్రవర్తిస్తుంటారు. ఇంపు కు ఉదాహరణగా నీకు, వు హాకపి, విజ్ఞానా అని కీర్తిపొందిన వూ ధవశర్మ కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను,” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

పై ర్వం రాఫూ మితం గ్రావుంలో, జగన్నాథం అనే ఒక భాగ్యవంతుడు ఉండేవాడు. అయినా వుంచీవు ర్యాదా తెలిసినూడని బాగాబరంది. ఎంపు కంటే, ఇంటికొచ్చిన అపరిచితులను కూడా, అల్లు నూరిని ఆదరించినట్లు ఆదరించే వాడు. రాఫూ మితానికి ప్రియం లెవర్ వచ్చినా, ఆయన ఇంటనే విడిది చేసేవారు. వాళ్ళకు సకల సిద్ధ పాయాల్లా సిద్ధ కూర్చేవాడు.

జగన్నాథానికి వుంచీబర రావడానికి, ఆ ఊళ్ళోనే ఉంటున్న రాఫూ చంద్రుడు కూడా కొంత వరకూ కారణం. రాఫూ చంద్రుడు, జగన్నాథం చిన్ననాటి స్నేహితు లే కానీ ప్రవర్తనలో ఉత్తర,

దోష వల్లా మూటారు. రాఫూ చంద్రుడు తన ఇంటికొచ్చినా ముక్కురిగా మాట్లాడుతాడు. నోరు తెరిచితే తప్పి వుంచినీళ్ళ కూడా ఇవ్వడు. అతడితో కూడా పూటగా మాట్లాడింది. అల్లు నా, బాగా ఉబున్నవాడని బంధు ము, ఆ ఊరు వచ్చినప్పటికీ ఒకసారి పలకరించి వెళుతున్నానంటారు.

ఈ ప్రపంచంలో ఉబున్న వుంచినది లేదని రాఫూ చంద్రుడు అంటాడు. వుంచినా వుంచిన ధనం లేదని జగన్నాథం అంటాడు. ఊరివారందరూ ఈ విషయం చెప్పుకుని రాఫూ చంద్రుడితో పాల్చి జగన్నాథాన్ని వురింత మెచ్చుకుంటుంటారు.

ఇలా ఉండగా, ఆ ఊరికి వూరికి వూరి ధవశర్మ వచ్చాడు. వూరి ధవశర్మ, జగన్నాథం, రాఫూ చంద్రుడు ఒకే గుర్తి మహర్షి విద్యాభ్యాసం చేశారు. చదువు ముగించి రోజుల్లో వూరి ధవశర్మ అందరికంటే ముందు ఉండేవాడు. గుర్తి మా చెప్పిన పాఠాలు అర్థం కాక రాఫూ చంద్రుడు, జగన్నాథం, వూరి ధవశర్మను ఆశ్రయించేవారు. అతడు వివరించి చెప్పిన తర్వాత, వాళ్ళకు పాఠాలు బాగా అర్థం అవుతున్నాయి.

“నువ్వు చెబితే బాగా అర్థం అవుతున్నాయి. గుర్తిగారు చెబితే అర్థం కావడం లేదు. వురి గుర్తిగారు నువ్వే బాగా తెలివైనవాడివి!” అన్నాడు జగన్నాథం ఒకసారి.

“గుర్తి చెప్పక ముందు నాకూ ఈ పాఠాలు అర్థం కాలేదు. ఆయన చెప్పడం వల్లనే అన్నీ నాకు తెలుస్తున్నాయి. వుర్తి శ్రద్ధగా పాఠాలు వింటాడు. వురి గుర్తి మహాలా గొప్పవాడు,” అని వూరి ధవశర్మ, జగన్నాథంతో అన్నాడు.

అల్లు తె, ఎంత ప్రియ స్త్రీంచినా, ఆ ఇద్దరికీ గురుముఖాన కాక, మాధవశర్మ చెప్పడం వల్లనే పాఠాలు అర్థవు యే వై.

పూ ధవశర్మ ఈ విషయం గుర్తొ మతగృహ ప్రస్తావించాడు . ఆయన నవ్వి, “గుర్తువు భాన విద్య నేర్వడానికి గొప్ప ఏకాగ్రత అవసరం. అది నీకుంది; వాళ్ళకు లేదు . గుర్తువు భాన నేర్చునాడికి విద్యరాణిస్తోంది. మిత్రుల నుంచి నేర్చినవారి విద్య అవగాహనతో తప్పి రాణింపడు సహకరించదు . కాబట్టి వాళ్ళు కూడా ఏకాగ్రత అలవర్చుకుంటే వుంటది,” అని చెప్పాడు.

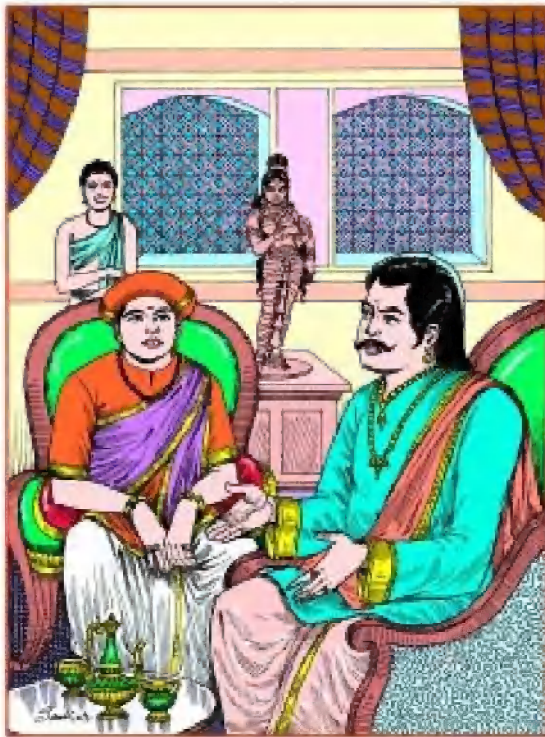
తర్వాత కొన్నాళ్ళకు విద్యాభ్యాసం పూర్తయ్యాక, గుర్తు మాత్రం గుర్తునీ ఆశీర్వదించి పింపితూ, పూ ధవశర్మతో, “నీమారు హాకవి, పండిత్రు డివి అవతామరాజాశ్రయం పొంది సాహిత్యసేవ చెయ్యి,” అన్నాడు. రామ చంద్రుడితో, “గవు నించావు , నీకు వ్యాపార దక్షి ఎక్కువ. ఎద్దు టివారికి ఉపకారం చేసినా చేయ కున్నా, అపకారం పూత్రం చేయ కుండా నీ వ్యాపారం కొనసాగింపు ,” అన్నాడు . ఇక జగన్నాథంతో, “నీకు పేదలచ్చిన ఆస్తి చాలా మూడి. గొప్పవాడిననిపించు కోవాలన్న కోరిక మూడి. ఈ ప్రపంచంలో విద్య ఒక్కటే నీపని గొప్పవాణ్ణి చెయ్యదు! నువ్వు గొప్పవాళ్ళని అనిపించు కున్నవాళ్ళన ఆదరిస్తూ వు ర్యాద స్పృహగా వుంచుటర తెచ్చుకోగలమా” అన్నాడు .

జగన్నాథం, రావు చంద్రుడు రావు పితం వెళ్ళిపోయారు. మాధవశర్మ రాజధానికి వెళ్ళి రాజాశ్రయం పొందించి వు హాకవిగావర్త తెచ్చుకున్నాడు . ఒకసారి రావు పితం గ్రామ ధికారి అతణ్ణి తనగ్రామ నికి ఆహ్వానించగా

మాధవశర్మ అక్కడికి వెళ్ళాడు. గ్రామాధికారి అతడికి సకల వు ర్యాదలూ చేసే, “పూ గ్రామ నికి అతిథిగా వచ్చార కాబట్టి నా ఇంట మి కు యితి ఏర్పాటు చేస్తున్నాను . లేకుంటే, గ్రామ నికి ప్రస్తుతు లెవర వచ్చినా జగన్నాథం ఇంట అతిథ్యం న్వేకరిస్తారు . అతిథివు ర్యాదలకు జగన్నాథం పేట్టించురు,” అని చెప్పాడు.

జగన్నాథం తన చిన్ననాటి స్నేహితుడనీ, కాబట్టి అతడింట్లోనే తానందం బహుళం దనీ మాధవశర్మ, గ్రామాధికారికి చెప్పి ఒప్పించాడు . ఈ సంగతి గ్రామ ధికారి ఒక వు సషి చేత జగన్నాథం ఇంటికి కబు రంపొత్త . పూ ధవ శర్మను వెంటనే తన ఇంటికి పంపవలసిందిగా జగన్నాథం ఆ వు సషిద్వారా గ్రామ ధికారికి చెప్పి పంపాడు. మాధవశర్మ తన శిష్యుడు కుశ లుడితో కలిసి జగన్నాథం ఇంటికి వెళ్ళాడు.

జగన్నాథం గ్ర వృత్తులోనే విు త్రణ్ణి ఆప్యా
యంగా పిలకరించి ఆత్మీయంగా కౌగిలించి
లోనికి తీసుకువెళ్ళి సికల సిద్ధ పాయా లూ
ఏర్పాటు చేశాడు . పిట్టపిల్ల పిల్లపిడక,
పించభ్య పిరవూ న్నాలతో వింధు భోజనం,
దానిదానెజనాలవలు -- ఆ ఇంట్లో పొందిన
అనుభవాలు కుశలుణ్ణి దిగ్రాంతుణ్ణి
చేశారు .

ఆ పుర్నాటి నుంచి ఊరివారికి కవిత్వం
వినిపిస్తూ వూ ధవశర్మ వాళ్ళ నుంచి ఎంతో
గౌరవాదాలు పొందాడు. అలా రెండు రోజులు
గడిచాక, ఒక రోజు రాత్రి భోజనాలయ్యాక
వూ ధవశర్మ జగన్నాథాన్ని రావు చంద్రుడి
గృహించి అడిగాడు .

“వాడికి వ్యాపారం తప్పి ఇంకో ద ప్టి
మాడవు . ఏదో వ్యాపారం పనిపీ ద ధూ ర

ప్రాంతాలకు వెళ్ళాడు. ఒకటి రెండు రోజుల్లో
తిరిగి రావచ్చు,” అన్నాడు జగన్నాథం.

“అండే, గ్ర వృత్తు మూరి వూ టను అ రాలా
పొటిన్చిన్నాడన్నమాట!” అని నవ్వి, “న మ్మ
కూడా గ్ర వృత్తు మూరి వూ టను అ రాలా
పొటిన్చిన్నట్లే మాది,” అన్నాడు వూ ధవశర్మ.

అందు కు జగన్నాథం కాస్త చిన్నబుచ్చు
కుని, “వూ ఇద్దర్నీ పోల్చడం నాకు నచ్చలేదు .
గురువు రామచంద్రుడికి సులభమైన పని
చెప్పాడు. నా సంగతి అలా కాదే! గొప్పవాళ్ళను
అవింధు కోవడం అండే వూ టలా? వాళ్ళలా
ఊళ్ళోకి వచ్చారని తెలియ గానే, వాళ్ళకేసిం
పై లతో అలంకరించిన బండిని పింపిస్తాను .
పిల్ల కునేండు కు కొత్తపిల్ల పిల్ల , భోజనానికి
అరుదైన కూరలూ అవీ ఏర్పాటు చేస్తాను.
రావూ పితం చుట్టుపక్కల మమ్మ వింతలు
వోషాలు వారికి చూపించే నోకర్లం కలిగిస్తాను .
ఈ చుట్టుపక్కల నా అంతటి వు ర్యాదన్నీ
లేడన్నాడని తెచ్చుకున్నానంటే అందు కు
నేనెంతో కష్టపిస్తాను . గ్ర వృత్తు మూరికే--
ఒక్కమాట అండే సిరిపాతుంది. అవు లు
చేయడం ఎంతో కష్టం!” అన్నాడు .

వూ ధవశర్మ, జగన్నాథాన్ని ఎంతగానో
మెచ్చుకుంటూండగా, ఇక్కడికి రామచం
ద్రుడు వచ్చాడు . అతడు వూ ధవశర్మను
చూస్తూనే పిట్టరాని సంతోషంతో కౌగిలించు
కుని, “నేనూ ఊళ్ళో లేకుండా చూసీ వచ్చామా
కదా--ను మ్మవచ్చావని తెలియ గానేవెళ్ళిన
పినిని అర్థంతరుగా వదిలి వచ్చాడు . మెంటనే
బయల్లో. మా ఇంటికివెళ్దాం,” అన్నాడు.

ఆ రాత్రికి అక్కడ మాడి పు ర్నాడు దయం
మనానని వూ ధవశర్మ ఎంతగానో చెప్పి చూశాడు

కానీ రావు చంద్రుడు వినలేదు. వివరకు కుశలుడు, పూర్వశత్రు, రావు చంద్రుడింటికి వెంటనే వెళ్ళక తప్పలేదు. ఇద్దరూ కొంతసేమి చిన్ననాటి కబుర్లు చెప్పికున్నాక, “నువ్వు గొప్ప కవివయ్యావని విన్నాను. నీ కవిత్వం కాస్త వినిపించు,” అన్నాడు రావు చంద్రుడు.

పూర్వశత్రు పద్యాలు చదువుతూంటే, “చదివేసి ఊర కుంటే నాకేపుద్దువు మత్తుంది, కాస్త విడమర్చి అర్థం కూడా చెప్పు,” అన్నాడు. పూర్వశత్రు వివరించి చెప్పగానే, “నువ్వు చాలా బాగా పాఠాలు చెబుతావని అప్పుడనుకునే వాళ్ళు కదా? నీ కవిత్వం కూడా గొప్పదే!” అని పుచ్చుకున్నాడు.

పున్నాడు ఉదయం నిద్ర లేస్తే, ఇంట్లో వేణ్ణిళ్ళ స్నానాలు లేమాపించభ్యపిరవూన్నాలు లేమాదానిదానెలావలలు లేమారావు చంద్రుడి కుటుంబం వాళ్ళ తాపేంతిందే, అదే పూర్వశత్రుకూ, కుశలుడికి పేట్టారు.

ఆ రోజు సాయంత్రం జగన్నాథం ఇంటి నుంచి నౌకరు వచ్చి, పూర్వశత్రుకు ఇబ్బంది అనిపించినా శిష్టితనం తనింటికి వచ్చి వుండొచ్చని కబురు చెప్పాడు. కుశలుడితో వెళ్ళాలని మాది కానీ రావు చంద్రుడు, పూర్వశత్రుతో, “ఈ ఊరినుంచి వెళ్ళేదాకా నువ్వునా ఇంట్లోనే మాడాలని కోరతూన్నానీ,” అన్నాడు.

పూర్వశత్రు తన రావు చంద్రుడి ఇంటనే మాటాని జగన్నాథానికి కబురు పంపాడు. ఆయన ఆ ఊళ్ళ ఇంకొకరుతో రోజులు న్నాడు. వెళ్ళేటప్పుడు రామచంద్రుడాయనకు పంచెల చామిఇచ్చి, “ఎప్పిడో నీ ఊరు వచ్చిన్నొత్త దీన్ని వడ్డీతో కలిపి ఇంతకుంటే వుంచెది రాబట్టు కుంటానీ,” అన్నాడు. కుశలుడిగా పూటలు చాలా ఎబ్బెట్టుగా తోచాలి.

బేతాల్లుడు ఈ కథ చెప్పి, “రాజా, విజ్ఞులకు నీవు దక్షిణ ఉండాలంటారు కానీ అన్ని వేళలా నీవు దక్షిణ పాదం విజ్ఞుత అనిపించు

కుంటుందా? పూ ధవశర్మ పుత్రులలో జగన్నాథం ఉత్తముడు, రావు చంద్రుడు కుసింస్కారి. అల్లు నప్పిటికీ పూ ధవశర్మ, రావు చంద్రుడింట ఉన్నంత సంతోషంగా, జగన్నాథం ఇంట ఉన్నట్టు కనిపించదు. రావు చంద్రుడు తన బాల్యపుత్రుణ్ణి తన ఇంటికి రప్పని ఆహ్వానించాడే తప్పి, అక్కడాయన కాస్తా సైఖంగా ఉండేందుకు ఎలాంటి నోకర్యమూ కల్పించలేదు. అల్లునా పూ ధవశర్మ, రావు చంద్రుడి ఆతిథ్యాన్ని మెచ్చుకున్నట్టు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఇంపు కు కారణం ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు! ఈ సందేహాలకు నిపూ ధానం తెలిసీకూడా చెప్పకపోయావో, నీతల పగిలిపోతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, “పూ ధవశర్మ పుత్రులైన అంచనావేయడానికి అవసరమైనంత విజ్ఞత కలువాడు. జగన్నాథం అనియో పిరుడు, అతడొప్పుపాభావం నటన అన్నది, ఆయన త్వరలోనే గ్రహించాడు. గొప్పవాళ్ళ కోసం పైలతో అలంకరించిన బండిని పింపితాననీ, చుట్టూ విక్రల గల వెడోలు చూపిస్తాననీ, తనూ తనకుట్టంబం స్వయంగా గొప్పవాళ్ళన

లవింపు కుంటావునీ, అతడు పూ ధవశర్మతో అన్నాడు. కానీ వీటిలో ఏ ఒక్కటి అతడు పూ ధవశర్మకు చేయలేదు. అందే-పూ ధవశర్మ గొప్పవాడు కాదని అతడు భావిస్తున్నట్టు తెలుస్తోనే వున్నది. ఆయన గ్రామానికి వచ్చాడని తెలిసినా, గ్రామాధికారి చెబితే తప్పి పునిషిని పింపలేదు. పురి రావు చంద్రుడి విషయం తీసి కుంటే, అతడికి పుర్యాదలు తెలియ మా అల్లునా, అతడు పూ ధవశర్మ వచ్చాడని తెలియగానే వ్యాపార వ్యవహారాలను కూడా సిగులో పూ ను కుని స్వయంగా వచ్చి, ఆయనను తన ఇంటికి రావలసిందిగా ఆహ్వానించాడు. జగన్నాథానికి గొప్పవాళ్ళన గొప్పగా ఆదరించుట తప్పక వాలనే తప్పి, అల్లున వాళ్ళ గొప్పతనం పట్టి ఆసక్తి లేదు. లోకంలో, పుర్యాద బాగా తెలిసినాడు చూపూ పూలు పుర్యాదకుంటే, పుర్యాద తెలియనివాడు ఇచ్చి కొద్దిపాటి పుర్యాద గొప్పిది. ఎందుకుంటే, అది హిందువులించి వచ్చింది!” అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా వక్షనభంగం కలగగానే, దేతాళ్ళు శవంతోసిహూ మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు.

-(కల్పితం)

[ఆధారం: “మృగంధర” రచన]

‘ఇదిగో దువ్వెన!’

తల దు మ్మాకోపదానికి ఉపయోగపడేది దు వ్వెన అని అందరికీ తెలుసు. అయితే దాని ఉపయోగం అంతటితో అయి పోవడం లేదు. ప్రస్తుతం జానపద ఆచార వ్యవహారాలలో దు వ్వెనకు ప్రత్యేక స్థానం ఉన్నది. పుత్తెలు దు వలు అమ్మవారిని పిలిచేప్పుడు పిసి పిశుంకువు లతో పాటు చిన్న దు వ్వెన కూడా పట్టడం కొన్ని ప్రాంతాలలో ఆచారంగా ఉంటున్నది. ఓరిస్సాకు చెందిన జావాంగ్ తెగ ప్రజలు దు వ్వెనకు ప్రత్యేక స్థానం ఇస్తున్నారు. సామూహిక ఉత్సవాల సమయంలో, జావాంగ్ యువకులు తమ తండ్రి నాట్యం చేయడానికి ఇష్టపడే యువతి లకు ఈ దు వ్వెనను ఇస్తారు. జావాంగ్ యువతి తాను వున్న పేడినయ్య ప కుడి దు వ్వెనను దొంగిలించి తన కొరికకు పరోంగా తెలియ జేస్తుంది. వివాహ సమయంలో జావాంగ్ పిల్లకూతురు, దు వ్వెనను పిల్లకూతురికి కాపు కూడా ఇస్తాడు. అతరవాత పిల్లకూతురి దాంతోపాటుగా పేనిపుటి తల దు మ్మాకోపదాన్ని కూడా అందే కదా!!

‘రంగు రంగుల’ చక్రవర్తి!

రంగు లంద ఇష్టపడేవివారందరు. కొందరికి లేతరంగు లంటే ఇష్టం. మరికొందరికి పురుగు రంగు లంటే ఇష్టం. ఇంపులో రాజులుగా అనే తేడాలు ఉండూ కొందరికైనా రంగు లపట్ల ఆసక్తి పురీ ఎక్కువగా ఉంటుంది. అక్షర చక్రవర్తి రకరకాల రంగుల దుస్తులు ధరించేవాడని, అయిన-ఇ- అక్షర అనే గ్రంథం తెలియ జేస్తున్నది. ఆయన ఉపయోగించిన రంగుల జాబితాను అందిస్తాంది ఈ గ్రంథం. కెంపూ బంగారం, నారింజ, ఇత్తడి, పిత్తి, మిక్స్చూలు, చందనం, ఏలకులు, ద్రాక్ష, తేనె, ఊదా, ఆపేల, లేత పిచ్చు, పిచ్చు, పిచ్చి మిసీ నీలం, పూపుడి, కస్తూరి, ఎరు మిసీ లేత ఎరు మిసీ గులాబి మొదలైన రంగులను ఆయన ఉపయోగించేవాడట!

అంధకాసురుడు!

హిమాలయ పాదతలంలోని రాజ్యాన్ని విరిపి లించే దక్షప్రజాపతి తన కుమార్తె దితిని కళ్ళప మ్మ నికిచ్చి వివాహం జరిపించాడు . దితి తనకు పిల్ల వత్తు సంతానం కలిగించు వు రిసేపాల్చింది. అల్లు తే, ఆమె కుమార్తె ల్మొదైత్యులందూ ధృష్టి స్వభావమైన రాసి లు గా తయారయ్యారు . తరచూ దేవతలతో కాలాధిష్టి కుమార్తె స్వనికితలపడే వారు . గొడవలు భయంకర యుద్ధాలకు దారి తీసివి. యుద్ధాలలో రాసి లేవెత్తే లయ్యేవారు .

ఈ విరిష్టితిని చూపి విచారం చెందిన దితి, ఏకాంత ప్రదేశానికి వెళ్ళి, కోరతున్న చేసింది. పరబ్రహ్మస్వీకృతి పొంది ధ్యానించి, దేవతల హిత వూర్ధ్వనే ఆర్ధ్రుత బలసింపిస్తున్న కుమార్తె ప్రసాదించవు ని ప్రార్థించింది.

ఆమె ప్రార్థన ఫలించింది. వెయ్యి కాళ్ళూ చేతులతో అమిత బలంపన్నుడైన కొడుకు పుట్టాడు . పేరిగి యుక్తయౌ సుగ్రదయ్యే సరికి

సాటిలేని బలసింపిస్తుడనీ, అపై ర్వపరాక్రమ శాలి అసీబర తప్పుకున్నాడు .

బలపరాక్రమ అను సక్రమ వూర్ధ్వలో ఉపి యోగిస్తే మానవకల్యాణానికి దోహదం చేసే వు హానియ గ్రణాలు గా అవి కీర్తించబడతాయి . ఉన్నత లాభాలను సాధించడానికి వాటిని ఉపి యోగించవచ్చు. నిస్పృహయ్య లకు సాయ పడవచ్చు. భూతలంలో నూతన విషయాలను అన్వేషించవచ్చు.

అల్లుతే, బలం గాడితప్పితే ప్రమాదం తప్పదు. అవి త బలంపన్నుడైన దితి కుమార్తె తన బలపరాక్రమ అను వుంచి పిన్న లకు కాకుండా బలపాత్ర అను మెంచి వేధించ డానికి ఆయుధాలుగా ఉపయోగించసాగాడు. మితిమించిన బలగర్వంతో శ్రేయోభిలాషుల హితవాక్యాలను పెడచెవిని పెట్టి మదాంధుడై ప్రవర్తించసాగాడు . ఎవరినీ లెక్కచేసేవాడు కార్త.

సాధు జనులను పిరిపిరిపించేవాడు. వేదించి అనందించేవాడు. దుర్రోహంకారంతో అందరు దీలా ప్రవర్తించడంతో అందరూ వాణ్ణి అంధకాస్మి రుద్రుడు అని పిలిచేవారు. వాడి తల్లి పేట్టిన అసిల్వారు వురుగు నీటిపాలుంది!

తన అన్నలందరినీ దేవతలు పితృర్చన సంగతి కొన్నాళ్ళకు అంధకాస్మి రుద్రుడికి తెలియ వచ్చింది. ఆగ్రహోదగ్రుడయ్యాడు. ప్రతీకారవాంఛతో రెచ్చిపోయాడు. పగసాధించడానికి పురుగున్నాడు. దేవతలతో తరచూ జరిగే ప్రతియ్య ధూలలోనూ అంధకాడే గెలిచేవాడు. తల్లి దిలిపించిన వరం రక్షాకుసుమగా కాపాడడంతో దేవతలు వాణ్ణి ఓడించలేకపోయేవారు. వాడేవతవాస్తవ్యాలు తినిపారిపోయేవారు.

అంధకాస్మి రుద్రుడు పేట్టే బాధలనుంచి ఎలాగైనా బయటపడాలని దేవతలు తీవ్రంగా ఆలోచించసాగారు. దేవతలకు సంబంధించినంత వరకూ వాడు నాశనం లేనివాడు. వాణ్ణి ముందు సాధ్యంకాదు. అయితే సింహాస్థి స్థితిలయా లకు అధిపతియై లెక్కబ్రహ్మ విష్ణు పురాతనతలకు అధిపతి అసాధ్యమేమీ కాదు. దేవతలందరూ వెళ్ళి త్రిమూర్తులతో మొరపేట్టకున్నారు. త్రిమూర్తులు వారికి అభయమిచ్చి పంపారు.

నారదుడు ఒకనాడు భూలోకసింహరానికి వచ్చి, అంధకాస్మి రుద్రుడే చోటికి వెళ్ళాడు. నారదుడి మెడలో ఆకర్షణీయమైన పిష్టి హారం ఒకటి కనిపించింది. ఆ పిష్టిహారం నుంచి వున్న వైశ్ణవ రేఖలతో అర్చిత పిరి పుళం వీస్తున్నది. అంధకాడు ఆ పిష్టిహారాన్ని చూస్తూ కొంతనమిలలాగే ఉండిపోయాడు. అద్భుత పరిమళాలు వెదజల్లే అందమైన అలాంటి పిష్టిలను వాడు అంతకు ముందే నువ్వు చూడలేదు; వాటిని గురించి విన్నలేదు.

“ఈ పిష్టిలు ఇంత అందంగా ఉన్నాయి! నీకెక్కడ లభించాయి?” అని అడిగాడు వాడు, నారదుడిని.

“స్వర్గ, పురుష, పాతాళాలనబడే పూర్వ లోకాలలో వుండారపిర్వతం మీద మాత్రమే ఇవి లభిస్తాయి. వీటినే కూడా వుండార పిష్టిలే!” అన్నాడు నారదుడు.

“నాకూ అలాంటివి లభారం ధరించాలని ఉన్నది!” అన్నాడు రామిరు.

“ఈ హారాన్ని నీకివ్వడంలో నాకెలాంటి అభ్యంతరమూ లేదు. అయినా, పురుషలోకాలలో సాటిలేని బలసంపన్నుడవైన నువ్వు, ఒక సాధారణ మునినైన నేను ధరించిన మాలను ధరించడం భావ్యంగా ఉంటుందేమో అలోచించు. పైగా ఈ మాలను నేను ధరించిరెండు రోజులయ్యాయి. ఇప్పటికే పిష్టిలు కొంత వాడిపోతున్నాయి. వీటిని ధరించడం నీకు అంత గౌరవప్రదం కాదు కదా!” అన్నాడు నారదుడు.

కొంతుపిటికి ఉద్యానవనంలా ఉన్న ఒక స్పృందర ప్రదేశంలో ఇద్దరు స్త్రీ మెల్లమెల్ల విహరించడం వాడు గమనించాడు. వాంతో వాడి అరికాలి మంట సెల్లెక్కొంది. పట్టరాని ఆగ్రహంతో వెళ్ళి పిటపిటలాడిస్తూ, ఆ జంట ఉన్నచోటికి వెరిగెత్తాడు. తన చూసినదంతా, తనకు నచ్చినదంతా తనకే సొంతం కావాలన్న రాసన్నాద్దం వాడి ఆవేశానికి ఆజ్యం పోసింది.

దేవతలకే గాక, పూత్రు లోకాలలోని సాధు
జనులందరికీ ఆధుర్యార్థుడివెడతెలగిపెల్లింది!

అవ్వ కథ

అనగనగా ఒక అవ్వ! ఆ అవ్వకు ఒక పు నవ్వు. అవ్వ తల్లిదండ్రుల వారసులు. ఆమె అవ్వ అవ్వ కథాన్ని ఆనందంగానే కుని, ఊళ్ళోవాళ్ళ అవ్వ దగ్గర వూరూ టలు చెప్పి, ఉప్పి పిప్పి పిట్టకు పాత్రాండేవాళ్ళ అవ్వను ఇల్లు కదల్చు కుండా పి ఖపేడదావు ని పు నవ్వు తన గొడ్డ చాకిరీ చేసి సింపాదించేది కాస్తా పొయ్యి షికాకీ అల్లు పాత్రాండేది. పు నవ్వు చంద్రం అవ్వ పు దక్షల పట్టినానా రాధాంతర్నూ చేసువాడ.

“నెమ్మది, నెమ్మది! ఈ గదిలో మాట ఆ గదిలోకి వినబడకుండా గుట్టుగా సింసారం చెయ్యాలని తెలీదా?” అనేది అవ్వ మనసుడికి బుద్ధులు నేర్పుతూ.

“పై టిప్పి టిక్ అవు ర్ని పేత్ర తూండే నీత్రలు చెయ్యి న్నామగ్న పేత్ర నూ కలు కూడా లేకుండా పూత్ర రోజులు మాడ్చానుండే, ఈ చెప్పే నీత్రలన్నీ నూ తిలో పాదే—అమ్మా బాబో అంటూ నువ్వే విధి కుక్క తావు!” అనేవాడు చంద్రం.

పు నవ్వు పూటలకు అవ్వ బోసినవ్వు నవ్వుతూ, “చాల్లెరా! కొపిండ్లు ఏదో అంటావే

గాని దేవత ఒక్కనాటికీ నిన్నలా చేయ నివ్వడ ,” అనేది.

ఇలా ఉండగా, ఒకసారి అవ్వ ఇల్లు ఊడుస్తూండే, ఒక చిన్న తాళం చెవి దొరికింది. ఇది తన మనసుడు బట్టలున్న రేకు పెద్దకు వేసుకునే తాళం చెవా అనుకుంటూ, అవ్వ రేకుల పెద్ద తెరిచి చూసింది. అందులో బట్టలతో పాటు, ఒక చిన్న గ్రద్దల పూట కనిపించింది. అవ్వ ఆ మూట విప్పి చూడగా, ఇద్దరూ పొయ్యి ల చిల్లర కనిపించింది.

“ఒరిసీ... నాకు తెలియ కుండా వీధి ఎంత డబ్బు దాచాడూ!” అన్న కుని అశ్చర్య పొయ్యి న అవ్వ, ఆనందం పిట్టలేక పూట పిట్ట కుని బయటికి వచ్చి ఇద్దరూ పొయ్యి గ్ర ఆడూళ్ళకు సంగతి చెప్పి డబ్బు పూ పించింది.

అందరూ సిందడిగా పూట్లాత్ర కంటూ ఉండగా, ఇద్దరూ కుద్రాళ్ళ పొడావిడిగా అక్కడికి వచ్చి, “చంద్రం అవ్వ ఎక్కడ? చంద్రం కొబ్బరి చెట్టు పై ది న్నంచి పిడిపొయ్యాడ .తలకు పేద్ద దెచ్చే తగిలింది. పెద కామండుగారి బండిలో

పిట్టుం తీసి కుపాత్ర న్నాం. చుద్రుం తన పెట్టెలో కాస్త డబ్బు దాచాట్టగదా! ఆ డబ్బు తెచ్చుని వు వ్వుల్ని పంపాడత్ర ,” అన్నార .

ఇదంతా మొదటి నుంచీ కొయ్యబారి పౌర్లు ఎన్న అవ్వ భోళు న పడత్ర స్త్రీ డబ్బు పూ ట వాళ్ళ చేత్ర ల్లో పేట్టింది. వాళ్ళ డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళిపోయారు. అవ్వ ఏడత్ర స్త్రీ ఇంటి గు వ్వుంలో చతికిలబడింది.

ఒక గంట గడిచేసరికల్లా నెత్తిన బియ్యపు పూ ట వేట్టుకుని చుద్రుం మన్నాడత్ర . అల్లంత ధూ రాన వు నవణ్ణి చూ స్త్రీనే ఆనందంగా ఎదురువెళుతూ, “అప్పుడే తగిలిన దెబ్బ బాధ తగ్గిపోయిందా?” అంటూ అడిగింది అవ్వ.

విషియం ఏవి టో అర్థంకాక తెల్లబోయి న చుద్రానికి “ఊల వీ డ అవ్వ చెప్పిన పూ టల ద్వారా అంతా తెలిసిపోయింది. వాడత్ర పిట్టరాని కోపంతో, “నా కష్టఫలం అంతా వు ట్టిపోలు చేశామాడదే! పు రికాస్త డబ్బు కూడ బెట్టి,

పిట్టుంలో వ్యాపారం చేసే, నిన్ను అందలం ఎక్కిద్దావు ను కున్నాన . నీకారాత లేదే! ఫా.. వు శ్శీ నా కంటికి కనిపించకు,” అంటూ పేదగా కేకలు పేట్టి, అన్నం కూడా తినకుండా తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

వు నవడత్ర అంతలేసే పూ టలు అనేసిరికి, అవ్వకు పిట్టరాని ధు :ఖం కలిగింది. “ఛీ! ఇలాంటి బతు కు బతికేకన్నా చిట్టడవిలో పీశాచాలబారిన పిడి చావటం నయం!” అను కుని, ఆమె గబగబా నడుస్తూ చీకటి పడు తూండగా అడవికి చేరి, ఒక పెద్ద మర్రిచెట్టు కింద కూర్చుని, “చీకట్లు బాగానే వు న్ని ర్త కుంటు న్నాయి . అయి నా, ఒక్క పీశాచపురా కనబడదేం!” అను కుంటూ , “పీశాచాలూ , ఓయి పీశాచాలూ!” అంటూ కేకలు పేట్టింది.

రెండు పిల్లపీశాచాలు చెంగుమని ఆమె వు ంధు కు ధూ కి, “ఎంధు కలా పొలికేకలు పేడత్ర త్త న్నామా పూ తో నీకేం పిని?” అని ప్రిశ్చించాయి .

అవ్వ వాటిని చూ సీ ఆనందపెడత్ర తూ , విషయమంతా చెప్పి, “నా మనమడిచేత అంత పూ ట అనిపించు కున్నాక, ఇంకా బతికి మాడ టందేనికి? నన్ను చంపేయి ండి,” అన్నది.

అవ్వ పూ టలకు పీశాచాల తెల్లబోయి , తరవాత తపు లో తాపు —అవ్వ పూ టలు ఎంటూ ంటే ఇది కూడా కొంగలచెర్త ముక్కిన తాటాకు పాకలో కొత్తగా చేరిన కుర్రదొంగల పిని అనిపిస్త్రీ న్నది! వాళ్ళ ఎవరో అత్యుయి ని మోసుం చేసి తీసుకువచ్చారట. ఆ పిల్ల ఒకడే ఏడత్ర స్త్రీందని, వు ననెల్లకన్న వే నత్తచెప్పింది కదా!—అంటూ ఏదో కూడ బలు క్కుని, “అవ్వా! నీ వు నవడి డబ్బు నీ చేతికి తిరిగి

వస్తే, ఇంటికి వెళతావా, లేక ఆరు నూరైనా చచ్చిపోతానంటావా?” అని అడిగారు .

దానికి అప్ప అనుదంగా, “డబ్బు దొరికితే ఇంటికి ఎందుకు వెళ్ళనూ...మహారాణిలా వెళతాను,” అన్నది.

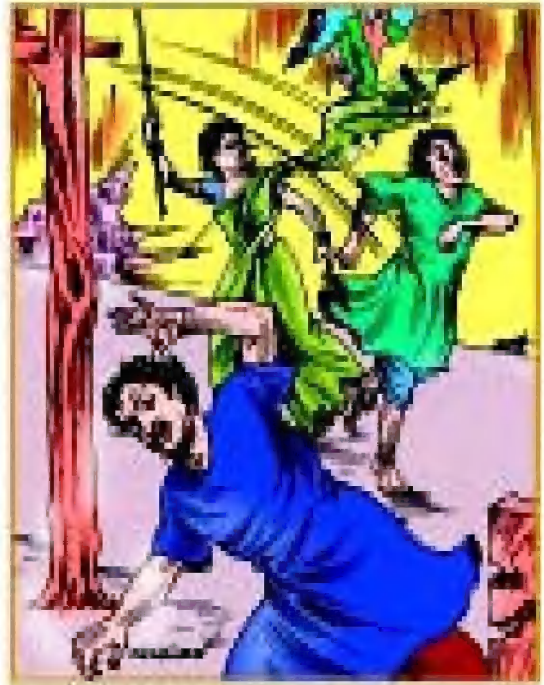
ఆ జవాబు ఎంటూనేపీశాచాళు, అప్పనై మెంటబెట్టుకుని కొంగలచెరు మజిక్కు ఉన్న పాక దగ్గరకు తీసి కుప్పారు , “ ఇదిగో, అవ్వా, ను వ్విక్కడే చాట్ట గా నిలబడి లోపలజరగ టోయేది చూడు!” అని అప్పకు చెప్పి, పీశాచాళు అద శ్యంగా పాకలోకివెళ్ళారు .

లోపల చక్కని చుక్కలాంటి ఒకఅమ్మాయి , దొంగలతో, “బాబూ, ప్పి కుమిట్టాం మూట్టండి. నా నగలూ, డబ్బూ తీసి కుని నన్ను వదిలె య్వుడి!” అనికళ్ళనీళ్ళతోమేత్తు కుంటున్నది.

అందు కు దొంగలిద్దరూ వికలుంగా నువ్వుతూ , “అబ్బే, అదేం కుదరుత్తు . న్న మ్మవూ లో ఎవరో ఒక్కర్ని పేళ్ళాడి తీరవలసిందే!” అంటు న్నారే .

ఆ వుత్త ాం అక్కడ ఒక విచిత్రం జరిగింది. అప్పిటిదాకా దీనంగా కళ్ళనీళ్ళతో మ్మూ ఆ అమ్మాయి , ఒక్క ఉదుట్ట న భద్ర కాళిలా లేచి, పూలన్న న్న పొడవాటి కర్ర తీసి కుని దొంగలిద్దర్నీ ఎడాపేడా బాదు త్తూ , “ఒరే,మంచిమాటలతో చెప్తి మొండికెత్తు తున్నారా! నేనెవరిననుకున్నారు. పీశాచాల పేద్దవ్వు పేంమిత్తు కూత్తు ర్ని! ఇదిగో ప్పి కు పేళ్ళిచ్చేస్తానై, చూ డుడి!” అంటూ ప్పొంక రించింది.

దొంగలిద్దరూ కర్రదెబ్బలకు తట్టుకోలేక అర్ర న్ని బయ్ టికి పిర్రాత్తబోయారే . వాళ్ళు గ్గి వ్వు దగ్గరకు రాగానే, అక్కడఅద శ్యంగా నిలబడిమ్మూ పీశాచం వాళ్ళనై గట్టిగా పిట్ట

కుని, లోపల అమ్మాయి ని ఆవహించి మ్మూ పీశాచం దగ్గరకు లాక్కాళ్ళింది. దాంతో దొంగలు వు రింత బెంటెలెత్తిపాయ్తూ ర్త .

అమ్మాయి ని ఆమోదించినపీశాచం,అప్పనై లోపలికి పీలిచి, దొంగలతో, “అవ్వును మోసం చేసి డబ్బు దొరకమిత్తుకున్నది ప్పి రేగదా?” అన్నది.

దొంగలు వెంటనే, “ఆ, వ్వు వ్వు !” అంటూ వణ్ణు కుతూజవాబు చెప్పగానేపీశాచం, “ఒరే, అవూ య్ కురాలైవ్వు ప్పి సిలిదాన్ని, వు నవత్తు చెట్టు మీంచి పడ్డాడంటూ మోసం చేసి, వాడి కష్టాజ్ఞితంఎత్తు కురావడానికి ప్పి కునీర్గ లేదూ ; వెంటనే ఆ డబ్బు అప్పకిచ్చెయ్యండి!” అని దొంగలచేత డబ్బు అప్పకిప్పించింది.

అప్ప అనుదంగా డబ్బు తీసి కున్నాక, పీశాచం దొంగలతో, “ప్పి రేదో కొత్త దొంగల్లా వున్నారని కర్రదెబ్బలతో వదిలేస్తున్నాను.

వు రోసారి బడితెపై జ తప్పివు . పొండి, పొల్లు ఒత్త వంచి కట్టిపెడి బతకండి!” అన్నది.

దొంగలిద్దరూ బతుకుజేపుతా అని వెనక్కు తిరిగి చూడకుండా పారిపోయారు . ఆ మెంటనే పీశాచాలు తవు నిజరూపంలో కనిపించాయి . వాటిని చూస్తూనే దొంగలు నిర్బంధించి తెచ్చిన అప్పులు భవు పిడిపాయింది. కానీ పీశాచాలు వుంచిగా చూట్లాడటంతో స్త్రీవు తపిడి, తన బుర్ర లక్ష్మి అనీ, సివతిత్తలి పేత్త తన్ను బాధలు భరించలేక రహస్యంగా కొంత డబ్బావు, తన కన్నుత్తలి నగలా వూటగట్టుకుని పారిపాయి వచ్చి ఈ దొంగలపాలబడ్డానని చెప్పింది.

పీశాచాలు లక్ష్మికి, అవ్వవు నవళ్ళ కథ చెప్పి, “ఇంత చక్కని అమ్మాయి , చంద్రాన్ని పేళ్ళాడితే బామాట్లు ఉదని వూ కనిపిస్తున్నది, నువ్వవుంటామా అవ్వా?” అంటూ అడిగాయి .

పీశాచాల వూటలకు అవ్వవు హిదానంద పిడికాత్తూ , లక్ష్మి బుగ్గలు పిణికి ఏదో అనబోయే ఉతలో, అల్లంత వూరు నుంచి, “అవ్వా! అవ్వా!” అంటూ చంద్రంకేళు ఎసిపించాయి .

అవ్వ మెంటనే లక్ష్మి చెల్వై గట్టిగా పిట్టుకుని ఇవతలికి వచ్చి, “ఒరే, అబ్బ! ఇక్కడ న్నానా... ఇట్లా ,” అంటూ కేకపెట్టింది.

చంద్రం, అవ్వ దగ్గరకు వచ్చి, ఏడు మీ గొంతుతో, “అవ్వా, ఏదో కొపిం కొద్దీ ఒకవూట అంటే, ఇలా చీకట్లోపడి అడవికి వెళ్ళడ వే నా? డబ్బు పోతే పాయింది. నువ్వలేకుండా, నేనలా బతగ్గలను,” అన్నాడు.

ఆ వూటలకు అవ్వ బోసిన వ్వాలు నవ్వుతూ , “డబ్బెక్కడికి పాయిందిరా! నీకు వు హలక్ష్మిలాంటి పేళ్ళాన్ని సింపాదించుకుని వురీ సింపంగా తిరిగి వచ్చింది. ఇదు గో చూడు!” అంటూ లక్ష్మిని వుండుకు లాగి వు నవడికి చూపేట్టింది.

చంద్రం, లక్ష్మి అందచందాలు చూసీ ముగ్ధుడైపోయాడు . లక్ష్మి కూడా అతణ్ణి చూస్తూనే సీగ్గతో తల దించుకున్నది. చంద్రం రావడు చూస్తూనే అదశ్యంగా మళ్ళీ పీశాచాలు , “అహ, ఎంచక్కని జోడు! శ్ర భం శ్ర భం!” అంటూ పాకలోంచి వెళ్ళిపోయాయి.

రెండువారాల తరవాత ఊరి గ్రడిలో చంద్రానికీ, లక్ష్మికి పేళ్ళి జరిగింది. భార్య ఇచ్చిన డబ్బు కూడా కలిపీ పిట్టుంలో వ్యాఘరం ప్రారంభించిన చంద్రానికి పిట్టిందల్లా బంగారమైంది. తనవు పిమ్మల్లో పేట్టి చూసి కుంటున్న ఆ దంపిత్రుల దగ్గర, అవ్వ వు హరాణిలా జీవితం గడిపింది.

చందమామ కబుర్లు

టియా సూచనలు!

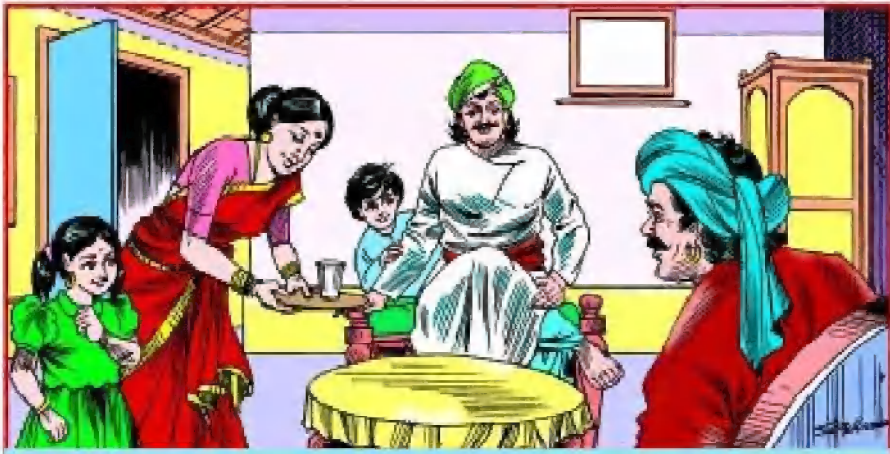
లండనుకు చెందిన టియా లావెర్నె రాబర్ట్స్ అనే ఐదేళ్ళ చిన్నారి ఎప్పుడూ స్టాక్ మార్కెట్ లో లేదు. అయినా మనకామె షేర్స్ గురించి సరైన స్త్రీ చనలు అంటే టియ్య రోజూ ఇవ్వగలదు! ఒక ప్రియ్య ఖ కంపెనీ లాబర్లన్నీ 10 శాతం పిడి పాయ్ లు . కానీ టియ్య స్త్రీ చించిన కంపెనీల షేర్లు ఆమె చెప్పినట్టే 5.8 శాతం పెరిగాయి. ఆ రోజే ఒక సుప్రసిద్ధ మార్కెట్ విశ్లేషకుడు 46 శాతం పొగొట్టుకున్నాడు . జ్యోతిష్పిత్తు పేర గ్ర తుందని చెప్పినవి కూడా 6.2 శాతం పిడిపాయ్ లు .

రాబోయే వారాలలో కాడ్బరీ, స్కూవెస్సె, ప్రూడెన్షియల్, పియర్సెన్స్ షేర్లు పెరగగలవని టియా చెబుతున్నది!

‘నగర జీవనం వద్దు. అడవుల్లో బతుకే ఆనందం!’

వు లేసియాలోని అడువి ప్రాంతంలో డెవ్రా క్ అనే ఒక అడివు తెగల ప్రజలు కొందర నివసిస్తూ న్నారే . వారికి చచ్చ మశేర్పడానికి, నగర జీవితం లోని వసిత్తులు కల్పించడానికి ఒక సింస్థ నిర్ణ యుంచింది. తీరా ఆ సింస్థ ప్రతినిధులు వెళ్ళి ఈ సింగతిని జంటాన బహారీ అనే పిడుహారేళ్ళ కుద్రవాడికి చెప్పారు. అయితే ఆ యువకుడు చదువనని మొండికెత్తి నగరులో నివసించే అవకాశాన్ని కూడా తిరస్కరించాడు . అడుమల్లో ఉండడమే తనకు ఆనందం అని చెప్పాడు. “నాకు అడువంటే ఇష్టం. నగర జీవితంపై ఆశతో దీనిని వచ్చు లు కోస్తే . అడవిలోనే సేస్తే ప్రశాంతంగా ఉంటు న్నానా ,” అనేశాడు ఖరాఖండిగా. తెప్పిద్దివుంది కుట్టుంబ సిభ్యులతో కలిసి, అతడు ఫిహంగ్స్టాట్ సిఫీ పింలో కుపి విరివిగా లభించే అడువి సిఫీ పింలో ఒక చిన్న కువిఇంట్లో ఉంటు న్నాడు. “షుం కుర్ర స్త్రీ న్నవ్విడు అడువి ఎంతో ఉత్తేజాన్ని కలిగిస్తుంది. ఇక్కడే నా పీల్లుల విశ్టారే . ఇక్కడే పేరిగావు . ఇక్కడే ఉండిపోతారు ,” అన్నాడు వాడి తండ్రి బహారీ కూచె.

సహజగుణం

రావు య్య, భీమ య్య పిక్కపిక్క ఇళ్ళల్లో మూట్లన్నార. రావు య్య బాగా ఆస్తిపిర్లు. భీమ య్యకు తిండికి లోట్లు లేవు కానీ, పురీ అంత కలిగినవాడు కాదు. అయితే, ఊళ్ళో ఉపికార గ్రామానికి బాగాబురు పడ్డాడు.

తనకుంటే తక్కువ ఆస్తిపిర్లైన భీమయ్య కున్నాబురు పూసీ అస్తి య్య పిడ్ల రావు య్య తన కుడా ఏమైనా చేయాలన్న కున్నాడు. అప్పు కని ఆయన తన ఇంటికి చుదాలంటూ ఎమర్జెన్సీ, పేద పేద విరాళాలే ఇస్తోండేవాడు. అయినా, భీమ య్య గ్ర రించే అంతా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారని, ఆయనకు కోపంగా మారింది.

ఒక రోజున రావు య్య ఇంటికి గోవిందం అనే పూ ర్షింపు ముఖచ్చాడు. రావు య్య, ఆయనకు తన గొడు చెప్పుకుంటే, “ఈ ప్రపంచంలో దేనికైనా ప్రవారం కావాలి. నీవల్ల

సాయం పొందినవాడు చేసే ప్రవారంవల్లే, చేసిన సాయం కంటే ఎక్కువగా బుర్లొంది. నాలుగు రోజుల్లో పూ ఊడనుంచి, ప్రమోదు డనేవాడు వస్తున్నాడిక్కడికి. వాణ్ణి బురు తో ఆదరించామంటే, నీకు బోలెడుబురు!” అన్నాడు గోవిందం.

ఆ ఊళ్ళో పూ హతుంత్రి డనే పిండిత్రి డివ్వు తంత్రాస్త్రం నేర్చుకునేందుకు వస్తున్నాడు, ప్రమోదుడు. ఆ శాస్త్రం నేర్చుకుంటున్నంత కాలం, అతడు తన ముట తన చెప్పి కోవాలి. ఏ ఇంటిలోనా గ్ర ప్తం బురు డే మూడాలి తప్పి లోపి లకు వెళ్ళకూడదు. కుడిక నేల పేసిత్రి కోవాలి. ఇవీ నియమాల. అతడు ఎంత మిల్లలేర్లు కుని తెచ్చుకుని, ఊళ్ళో ఏ చెట్టుకిందో ముట చేసు కుని తింటాడు. ఇక, పిడ్ల కునేందుకు ఎమర్జెన్సీ తన ఇంటి అరు గ్ర ప్తం ద చోట్ల చాల! ఆ పూ త్రం సాయం చేస్తా (పివూ డు డు, తనకు

లభించినసాయం గ్ర రించి ఎంతగానో ప్రచారు చేస్తాడు. ప్రమోదుడు ప్రచారానికి పెట్టింది బుర్ర!

ఇది విని రాఫాయ్య ఎంతో సంతోషించాడు. “ప్రవృత్తి వూ ఇంటికే పంపాలి వు రి!” అని వు రీమరీ చెప్పుకున్నాడు. గోవిందు సేరేనని, ఆ ఊళ్ళో తన పని పై రైతుమీకుని వెళ్ళిపోయాడు.

అన్నరొజుకు ప్రమోదుడు వచ్చి రామయ్యత కలుపు కుని, “అయ్యా, వీ గ్ర రించి చాలా గొప్పగా విన్నాడు. వీ ఇంటి నీడలో నా విద్యాభ్యాసం పై ర్దు తే, అది నా అద స్థింగా భావిస్తాను,” అన్నాడు.

ప్రమోదుడు ఉదయాన్నే లేచి నదీతీరానికి వెళ్ళి కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని స్నానం చేసేవాడు. ఆ తర్వాత ఏ చెట్టుకాయో కోసి కుని తిని కృతమీరించుకోవాడు. అప్పుడు వు హతంత్రుడి ఇంటికే వెళ్ళి మధ్యాహ్నం దాకా విద్యాభ్యాసం చేసేవాడు. తర్వాత, షావకార వద్ద దినెచ్చాలు తెచ్చుకుని, నదీతీరాన వంట చేసి కుని తినే వాడు. ఆ తర్వాత, వు శ్శీ వు హతంత్రుడి ఇంటికే వెళ్ళి, ఆయన ఇచ్చిన పుస్తకాలను చదివి వు ఖ్య మైన విషయాలను సంగ్రహించి తాళిపత్రాల వీ ద రాసి కునే వాడు. రాత్రికి వు శ్శీ ఏ చెట్టుకాయో తిని, రాఫాయ్య ఇంటి అగ్గర వీ ద చేసేవాడు.

ఆ ఊళ్ళో ప్రతివారూ తమ ఇంటి అరుగుపై వెలిగించిన దీపాన్నుంచడం ఆచారం. ప్రవృత్తి దాదీపించెుగ్గ లో, తన తాళిపత్రాల వీ ద రాసి కున్న విషయా లన వు శ్శీ వు శ్శీ చదువుకునేవాడు. ఏమైనా సందేహం కలిగితే, వు రాఫాయ్య వు హతంత్రుడి నడిగేవాడు.

ఇలా నాలుగు రోజులు గడిచాయి. ప్రవృత్తి డివల్ల తమ కేవీ ఇబ్బంది లేకపోయి నా, అతడు తన వల్ల చాలా లబ్ధి పొందాడు. న్నాడన్న భావం, రాఫాయ్య ఇంట్లో వారిలో పిట్ట పేరికి పేద్దది కాసాగింది.

ఊళ్ళో తనను గురించి ప్రమోదుడు గొప్పగా చెప్పుడు లేదని, రాఫాయ్యకు అసంతోషంగా మారింది. ఇంటగ్గర వు వీ ద పిత్త కుంటూ, ఇంటి వాళ్ళ పిట్ట తగిన వర్తనా ద వూ పిడులేదని రాఫాయ్య భార్యకు చిరాగ్గా మారింది. తాను పిత్త కునేలోగా ఇంటగ్గర చేరి తమకు ఏమైనా కష్టం చెప్పాల్సివచ్చినా అని, రాఫాయ్య పిల్లలు అనకునేవారు. వు రోవారు గడిచేసిరికి రాఫాయ్య మూడబట్టలేక, ఇంట్లో వాళ్ళందరి వు న్న ల్లోని మాటలనూ ప్రమోదుడికి చెప్పేవాడు.

ప్రమోదుడు అందరూ మెతో నొచ్చుకుని, “నాకొప్పుడు చదువు ముగిసి తప్పి వు రొకటి లేదు.

అందు వల్ల వీ వు నన్ని లు నొప్పించాను .
తప్పకుండా నా తప్పిల్లు దిద్దుకుని, వుప్పు
ల్నుదర్పి సంతోషపడతాను . ఎవరింటి నీడలో
మఱుపు న్నానో వారి వు న్ను లకు తప్పి లేకుంటే,
నా చదు ముఖిలించదు ,” అన్నాడు .

ఆ రోజునుంచీ ప్రమోదుడు, రామయ్య
కుట్టుంబంతో కొంఠుమీళ్లు ధ్రువమౌసాగాడు.
అలా నాలుగు రోజులు గడిచాక, ఆ ఇంటివా
ళ్ళందరూ ప్రమోదుడికి ఏదో ఒకపని చెప్పసా
గారు . రావు య్యవాణ్ణి పొలానికి పిలువవాడు .
ఆయన భార్య దినమెచ్చాలు తెప్పించుకునేది.
పీల్లలు నదీతీరాన ఆటలా డించవు నేవార .

అలా రెండు వూరు రోజులు జరిగాక
ప్రమోదుడికి చదువు దెబ్బతినేలా కనిపిం
చింది. వాడు తనకెవరు పనులు చెప్పినా
సిప్పు యం చాలదనసాగాడు . రావు య్యకు

కోపం వచ్చింది. దాన్ని దాచుకుంటూ, ప్రమో
దు డితో, “అందరూ తవు ఇంటి అరు గు ల
వీ ద చిన్నదీపాలు ంచితే, వే వు వూ స్థాల్కు
తగ్గట్టు పేడ్వదీపాన్నుంపు తు న్నాం. అది నీ
చదు ము బాగా కలిసొన్నీన్నది. ఈ రోజు
నుంచీ ఆ దీపింలో చవు రు ఖర్చంతా నువ్వే
భరించాలి,” అన్నాడు .

చదు మున్నంత కాలం రోజుకింతకంటే
ఎక్కువ ఖర్చు చేయరాదని, ప్రమోదుడికి
నియమమున్నది. వాడు నూనె చమురుకు
ఖర్చు చేస్తూ, ఆ వే రకు తిండి తగ్గించాలి.
తిండి తగ్గిస్తూ ఒంటికి నీరసం వచ్చి మెదడు
సరిగ్గా పనిచేయక చదువు దెబ్బతింటుంది.
అందు కనివాడు , రావు య్యతో, తను చవు రు
ఖర్చు భరించలేనని ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు.
దాంతో రావు య్యకు చిరాకు మచ్చి, తన ఇంటి
అరు గు వీ ద రాత్రిపి ట దీపాన్నుంచడం
మానేశాడు. అందువల్ల, ప్రమోదుడు రాత్రి
పిడు కునేపరకూ భీవు య్య ఇంటి అరు గు
వీ ద దీపిం వెలు గు లో చవు ముఖాసాగాడు .

ఇది గవు నించిన రావు య్య ఒక రోజున
భీవు య్యను పిలిచి, “ఇంటి వుండు
చమురుదీపం వెలిగించి వుంచే ఆచారం
ఎందు కొచ్చిందో తెలియ దు కానీ, దానివల్ల
ప్రయోజనం పొందేవాళ్ళు ఇంటరుగుమీద
పిడు కొనిచ్చావు న్నక తజ్జత కూడా వూ పిరు .
నేను చవు రు ఖర్చు భరించవు న్నానని,
ఆ ప్రమోదుడు నీ ఇంటరు గు వీ ద దీపిం
వెలుగు లో చదు ముకుని, అప్పిడు వచ్చి వూ
ఇంటరు గు వీ ద పిడు కుంటు న్నాడు. ఇలాంటి
వాళ్ళకు బుద్ధి రావాలంటే, నువ్వు కూడా

రాత్రిక్కు ఇంటి అరుగుమీద దీపం వెలిగించి వుంచడం మానేసియ్యి,” అని చెప్పాడు.

ఇందుకు భీమయ్య, “అయ్యో, ఆ కుర్రాడే వూ ఇంటర్ గ్ర వీ ద చవు మాకుంటున్నాడని తెలియ వు . ఈ రోజు నుంచీ అక్కడ కాస్తే పేదరికం ఉంపు తాన,” అన్నాడు .

“అంటే వాడికొనిం నీ చప్పుర్ర భర్త వు ఇంకా పంపు కుంటావా?” అన్నాడు రావుయ్య.

“దేమిటి దయ వల్ల ఈ ఏడాది నష్టం పంట దిగ బడి బాగా అల్పం ది. ఇంట్లోనూ నాకేం లోట లేదు . ఆ కుర్రాడి చదువు ముగుసుకుంటే, వూ ఇంటర్ గ్ర దీ అద ప్పివ ను కుంటాను. పాపం - నీకు ఇబ్బందులున్నాయో కానీ, నాకు వూ త్రం ఏ ఇబ్బందీ లేదు . ఈ రోజు నుంచీ, ఆ ప్పివ ను కుంటాను ఇంటర్ గ్ర వీ ద నే పిద కొమని చెప్ప,” అన్నాడు భీమయ్య.

రావుయ్యకు ఉక్రోశం మ్మ అలాగే చూడ . ఏదో ఒక రోజున భీమయ్య కూడా తనలాగే ప్రమోదుడిపట్ల చిరాకుపడతాడనుకున్నాడు కానీ అలా జరగలేదు . ఇంటర్ గ్ర వీ ద దీపం పేదరికం చేయ డవు కాక భీమయ్య ప్రమోదుడికి రాత్రిపై టకని విసిన కర్ర కూడా ఇచ్చాడు .

భీమయ్య పీల్లలు వాడికి వీలు న్నప్పడల్లా దినమెచ్చాలు తేవడం లోనూ, వంట చెరుకు - ఒకరించడం లోనూ సాయ విడవారు . చవు మా పూర్తయ్యేదాకా ప్రమోదుడు స్థలం మారలేదు. అది పి ర్తయ్యక వాడే భీమయ్యనూ ఆయన కుటుంబాన్ని ఆకాశానికెత్తేస్తూ గొప్పగా ప్రిచారుచూడ . అందు వల్ల భీమయ్య ధర్మ గ్ర ణం రించి ఊరూ వాడా అందరికీ తెలిసింది.

కొన్నాళ్ళ తర్వాత తన ఇంటికి మ్మన వూ ర్మూ బంధు మగోవియంతో రావుయ్య, “నష్టం ఇంటికి ప్రమోదు ణ్ణి పంపి వు చ్చు తెచ్చు కునే అపకాశం ఇచ్చావు. కానీ అది నేను కుమియ్యో గింపు కోలేకొచ్చా నో, ఎంత ఆలోచించినా అర్థం కాకుండా మూడి!” అని వాపోయా డు .

అందు కు గోవిందం నవ్వి, “వు నకేం కష్టం లేకపోయినా, వు నవల్ల ఇతరు లు ప్రియో జనం పొందితే భరించలేం. అలా భరించాలంటే ధర్మ, ఉపకార గ్ర ణాలూటివి సిహిజంగా మూడాలి. ఏవు ను కోకు-భీమయ్య ఉపకార బు ద్ధి సిహిజ గ్ర ణం; నీకది సిహిజ గుణం కాదు. అందువల్లనే ప్రమోదు డి విషయం లో అలా జరిగింది!” అన్నాడు .

రాజస్థాన్ జానపద కథ:

రాజస్థానుకు వివాహం నపు నపు లో -
పిరాక్రమ మంత్ర ల్లాపించుటలు , అలంకరించు
బడిన ఒంటలు, భయంకరమైన ఎడారి,
బ్రహ్మాండమైన కోటలు, ధైర్యవంతులైన
ప్రిజలు మైదానపుల శాస్త్ర కరుణాత్మకాలు .
ప్రిపించంలోనే అతి ప్రాచీనమైన పిర్యత
శ్రీల గా ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆరాహ్నీవిధులు
మైదానపుల కొని భారత ఉపఖండంలోని ఏకైక
ఎడారి ప్రాంతమైన థార్ ఎడారి ఇసుక దిన్నెల
వరకు విస్తరించి ఉన్న పునదేశంలోని రాజ
స్థాన్ సుసంపన్నమైన సుందర ప్రకృతి
వైచిత్ర్యము గాంచిన రాష్ట్రం.

రాజుల భూమిగా చెప్పబడే రాజస్థాన్
రాష్ట్రం పిందెమైది సింధునాళు , పూర్వ
సామంత సింధునాళు కలిపి 1956 వ
సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడింది. రాష్ట్ర
వ్యాప్తి 3,42,239 చ.కి.మీ .

పు ధృవీదేశ, ఉత్తరవిదేశ, గుజరాత,
పింజాబ్, హర్యానా రాష్ట్రాలను సిరిహద్దు
లు గా కలిగిన రాజస్థాన్ ఒకమైపున పాకిస్తాన్తో
అంతర్జాతీయ సిరిహద్దు రేఖను కూడా కలిగి
ఉన్నది.

5,65,73,122 మంది జనాభా కలిగిన
ఈ రాష్ట్ర రాజధాని జైపూర్. హిందీ అధికార
భాష. రాజస్థానీ, ఇంగ్లీషు మాట్లాడేవారూ
ఉన్నారు . ఇక్కడి ప్రజలు హిందీ మాండలి
కాలైన పూర్వీ, పై వారి, హిడోలీ, పై వాటి
మొదలైన అన్ని భాషలూ మాట్లాడతారు .

దీవైన కూతురు!

సాహసక త్యాగం, పుంచితనానికీమరు గాంచిన
రాకూర్ హిరిసింగ్ మధుడైపోయాడు. కొన్నాళ్ళకు
అంతుబట్టని వ్యాధికి గురై మంచం పట్టాడు. ఇకపై
ఎన్నో రోజులు బతకనని గ్రహించిన హిరిసింగ్
బంధువు త్రులను దగ్గరికి పిలిచాడు . ఆయన
ఏకైక కుమార్తె భానుప్రియ కూడా పక్కనే నిలబడి
తండ్రి చేయిని ఆస్వాదించి పట్టుకున్నది. ఆమె
కళ్ళలో నీళ్ళు తిరగసాగాలు .

అప్పుడు అక్కడ చేరిన బంధు మూల ఒక
పెద్దవు నీషి, “రాకూర్జీ, మీ చివరి కోరిక ఏదైనా
ఉంటే చెప్పండి తీరుస్తాము,” అన్నాడు.

హిరిసింగ్ కళ్ళు తెరిచి అందరినీ ఒకసారి
తేరిపార చూసి, “నేను సాధించాలనుకున్నదంతా
సాధించాను . అనుభవించదలచుకున్నదంతా
అనుభవించాను. అయితే, రెండు కోరికలు

మాత్రం తీరనే లేదు,” అన్నాడు మెల్లని కంఠ స్వరంతో.

“ఏమిటా కోరికలు?” అని అడిగింది భాను ప్రీయ .

“వు న ఇంట్లో తోడర్వు ల’ ఆలపించాలని ఆశించావు తల్లీ!” అన్నాడు హిరిసీంగ్.

తోడర్వు ల’ స్త్రీలు పొడే పేళ్ళిపాట. కొత్త కు పెళ్ళిచేసుకుని పెళ్ళికూతురును వెంటబెట్టు కుని వచ్చిమ్మిచ్చు స్త్రీలు పొడే సింధిదాంతు స్వాగత గీతం అది. హిరిసీంగ్ కు కొత్త కులు లేవు గనక, ఆయన ఇంట్లో తోడర్వు ల’ ఆలపించే అవకాశం రాలేదు .

కొంతసమీప క్షణం తరువాత ఒక పేద్రవు నీషీ, “నువ్వొక కుమార్తె గుడ్డ దత్తత తీసి కుంటే అది సాధ్యం!” అన్నాడు .

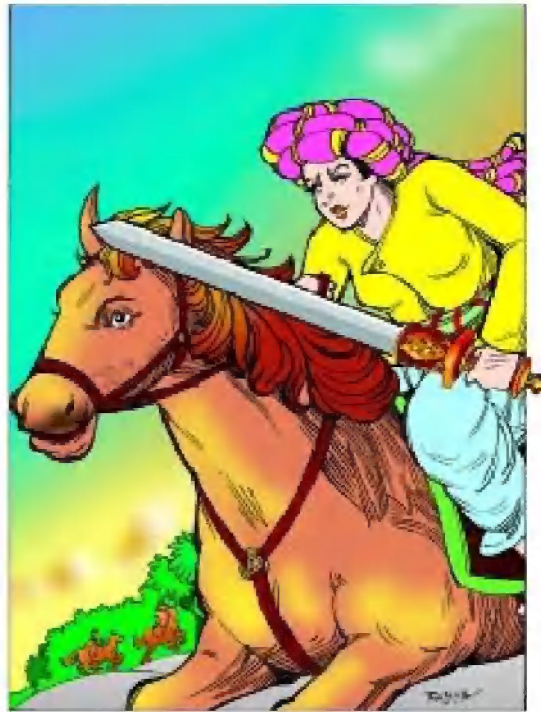
అయితే హిరిసీంగ్ అయిష్టంగా తలచామితో , “ఇప్పుడది సాధ్యం కాదు. చాలా ఆలస్యమైపో ల్లింది,” అని చెప్పి కొంతసేపు మౌనంగా ఉండి, ఆ తరువాత, “నా కుటుంబం కోసం గృ జారత వుంది వేలు జాతి గృహాలను తీసి కురావాలను కున్నాను . అదే సాధ్యపడలేదు . అది నా రెండవ తీరని కోరిక!” అన్నాడు .

పుట్టా కులం చెలరేగింది. “ఏమిటి విత్తూ రవు కోరికలు? ఇదెలా సాధ్యం?” అని బంధు ములు తమ లో తాము గృహిణినిలాడసాగారు .

“నువ్వూ నీలాగే పరాక్రమ శాలి అయిన కొత్త కును కనిమూడే, నీకోరికలు నెరవేరి ఉండేవి. లేక లేక ఒక్క ఆడపిల్లను కని, ఇప్పిచ్చి విచారపడి ఏంలాభం?” అని ఒక పేద్రవు నీషీ నిట్టూర్చాడు .

బంధు ములు ఒక్కొక్కరు గా ఆక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోసాగారు.

హిరిసీంగ్ కూతురు భాను ప్రీయ తండ్రి చేతిని ఆప్యాయంగా తన చేత్తో పట్టుకున్నది. ఆమె కళ్ళనుంచి కన్నీళ్ళు పేల్లుబకసాగాయి . “నాన్నా! మీ రెండు కోరికలనూ నేను నెరవేరుస్తాను,” అన్నది ఆమె గడ్డద స్వరంతో.

హిరిసీంగ్ కళ్ళు పేద్రవి చేసి కుమార్తెను చూశాడు. ఆమె కళ్ళలో తోటికిలాడుతున్న ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, దండనీళ్ళున్న గుండెనించి పెట్ట రాని ఆనందంతో, “కత్తులు తల్లీ! కత్తులు ! భగవంతుడు నీకు తోడు ఉంటాడు!” అంటూ కళ్ళు పూశాడు .

అంత్యక్రియలు ముగిశాక, భాను ప్రీయ దుఃఖాన్ని దిగ్భ్రంశి, తండ్రి చివరి కోరికలను నెరవేర్చడానికి నిర్ణయించింది.

శిరోజాలు కనిపించకుండా గట్టిగా ముడివేసి పేద్ర తలపాగా పెట్టుకున్నది. మిత్ర వివేచించుచు, పేద్ర ఖడ్గం తీసి కుని గృహాన్ని అధిరోహించి, గృహరాతకోసం బయలుదేరింది.

మార్గమధ్యంలో ఆమెకు యువకులైన ఒక రాజమిత్ర వీరుడూ, ఒక పురుషుడూ తాళిపెట్టారు . వాళ్ళిద్దరూ కూడా ఆమె లాగే వేలు జాతి గృహాల కోసం గృహరాతకు వెళుతున్నారు. విద్వేర పరిచ యాల తరువాత ముగ్గురూ పుత్రులయ్యారు . ముగ్గురూ కలిసి ఒకటిగా బయలుదేరారు .

కొన్నాళ్ళ తరవాత వాళ్ళ పై లు జాతి గ్రా
లు న్న సగూన్ని చేర్చు కున్నాడు . గ్ర జరాతరాజు శ్రేష్ఠ
వైష్ణ గ్రామం అశ్వశాలలో బంధించకుండా,
వాటిని విశాల వైష్ణానంలో యథేచ్ఛగా తిరగిచ్చి,
కాపిలాకు ప్రత్యేక స్థానంను ఏర్పాటు చేశాడు .
ఆ మైదానం పక్కన ఒక ప్రకటనా ఫలకం, దాని
పక్కన ఒక భేరి ఉన్నాయి . ఆ ఫలకంలో ఇలా రాసే
ఉంది: ఈ అశ్వాలను కావాలని ఆశించినవారే
కావలసినన్ని అశ్వాలును తీసుకుని వెళ్ళవచ్చు.
అల్లుతే ఒకనిబంధన: అశ్వాలను కాపిలాకాస్త్రాన్ని
స్థానంలను ఓడించాక అశ్వాలను తీసుకువెళ్ళాలి.
అందుకు సద్దంగా ఉన్న వీరు లు పక్కనున్న భేరి
మోగించవచ్చు.

పుర్వరూపు శ్రీమద్భాగవతం, ఆ ప్రకటనను చదివారే .
అందులోని నిబంధన గ్రంథించి వాళ్ళకు అంతకు
ముందే తెలుసు . గ్ర జరాతరాజు స్థానంలను
ఓడించలేక, అశ్వాలు కావాలన్న కోరిక ఉన్నప్పటికీ,
భాగవతం ప్రకటన తుది హిరీంగ్, వాటిని సాధించలేక
తిరగి కోరికతో పురజించాడు !

కొంతసమీపంగా ఆలోచించాక భాగవతం
ప్రకటనను తిరిగి తిరిగి, “నేను భాగవతం మోగించి,
కాపిలా స్థానంలను ఓడిస్తాను . పుర ఈ లోగా
లోపలికి వెళ్ళి, మేలుజాతి గ్రామాలలో శ్రేష్ఠమైన
వాటిని ఎంపిక చేయండి .” అన్నది.

మిత్రులద్వారా సరేనని లోపలికి వెళ్ళారు.

భాగవతం భేరి మోగించింది. కొంతసమీపంగా
ఒక స్థానంలను అక్కడికి వచ్చింది. ఒంటరిగా వచ్చిన
యువకుడు ఆ భేరిని మోగించడం చూసినదళ
నాయకుడు, “ఏమిటా పిని? పుర ఒంటరి
గాళ్ళతో యుద్ధం చెయ్యం. మామూలుగా ఇక్కడికి
గ్రామం కొని పట్ట పట్ట స్థానంలతోనే వస్తారు !”
అన్నాడు .

అల్లుతే భాగవతం ప్రకటన జంతు కొంకు
లేకుండా, “రండి, పుర అందరినీ ఒంటరిగానే
ఓడిస్తాను ,” అంటూ కత్తి రుగ్ధిపించసాగింది.

“ఏమిటి! ఇంకా మీసాలు కూడా మొలకవని
నువ్వు పుర పుర ఓడిస్తావా? అని పుర నువ్వే
పూర్ణాత్మ తున్నావో తెలిసిన పూర్ణాత్మ తున్నావా?”
అంటూ దళనాయకుడు వికవినానా వ్యాధి .

“నా శక్తి సామర్థ్యం గ్రంథించి అను పూ నం
ఉందో పరీక్షించి పూర్ణ . నేను నా ఖడ్గాన్ని నేలలోకి
గుచ్చుతాను. మీ సైనికులలో ఎవరైనా దానిని పైకి
లాగితే చాలా . నేను ఓటమిని అంగీకరించి తిరిగి
వెళ్ళిపోతాను!” అన్నది భాగవతం ప్రకటన .

స్థానంలకు ఆ పూటలు వింతగాలిపాయి .
దళనాయకుడు అందుకు అంగీకరించాడు .

భాగవతం ప్రకటన ఖడ్గాన్ని తీసి బలంగా నేలలోకి
దించింది.

దళనాయకుడు ఆజ్ఞాపించగానే ఒక స్థానంలను
ముందుకు వచ్చి ఖడ్గాన్ని పక్కలాగాలని పూర్ణాత్మ .
కాని, రాలేదు . వంగి ఇంకా బలంగా లాగాడు .
ఖడ్గం కదలలేదు . అట్లా ఇట్లా కదిపి పక్కలాగా
డానికి ప్రయత్నించి విఫలం అయ్యాడు . తల
వంచుకుని వెనక్కు వెళ్ళిపోయాడు.

కళలు - హస్తకళలు

చిత్రలేఖనం రాజస్థాన్ ప్రాచీన కళ. భారతీయ చిత్రలేఖనంలో రాజస్థాన్ విలక్షణమైన చిన్న చిన్న చిత్రాలకు ప్రత్యేకస్థానం ఉన్నది. మేవార్, కోట, జైపూర్, బికానేర్, మర్వార్ మొదలైన శైలులు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క శైలి ఒక్కొక్క విలక్షణమైన విశిష్ట లక్షణాలు కలిగి ఉన్నాయి. చిత్రలేఖనాల వస్తువు, శైలి శైలికి భిన్నంగా ఉంటుంది. కోట చిత్రలేఖనం కొండలు, కోనలు, నదులు, అడవులు, వేట మొదలైనవాటిని చిత్రిస్తుంది. చిత్ర లేఖనం అన్ని శైలులలోనూ శ్రీకృష్ణుడి జీవితానికి సంబంధించిన దశావతార ప్రధానవస్తువుగా చిత్రిస్తారు.

ఆభరణాలకు కూడా రాజస్థాన్ చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. మొగలుల కాలంలో స్వర్ణాభరణాలకు ఈ ప్రాంతం కేంద్రంగా విలసిల్లింది. బంగారం పై తపిస్తూ లకు కూడా ఇది పేరుగాంచింది. జైపూర్ ఎనామిలింగ్ కు, విలువైన మణులకు, కృత్రిమ మణులకు ప్రసిద్ధిగాంచింది. ఈనాడు కూడా బంగారం మీదే కాకుండా వెండి, ఇతర లోహాల మీద పై తపిస్తూ చిత్రాలు చేస్తారు.

ఆ తరువాత వు రొక సేఫీకుడు వచ్చి శక్తికొద్దీ ప్రయత్నించి, పైకి లాగలేక వెళ్లిపోయాడు. వేరొక సైనికుడు వచ్చి తన బలమంతా ఉపయోగించి కత్తిని లాగబోయి బోర్లాపడ్డాడు.

ఇలా సేఫీకులందరూ ప్రయత్నించారు గానీ, ఏ ఒక్కరూ ఖడ్గాన్ని పేగ్గి లాగలేకపోయారు. ఆఖరికి దళనాయకుడి వుండుకు వచ్చి లాగడానికి ప్రయత్నించి, సాధ్యపడక వెనక్కు తిరిగాడు. సేఫీకులు ఓటమిని అంగీకరించి, వెనుదిరిగి వెళ్లిపోయారు.

ఆ తరువాత భాను ప్రీయ నేలలోకి గుచ్చిన ఖడ్గాన్ని పట్టి బలంగా పైకి లాగింది. అది వెంటనే వచ్చేసింది. ఆ వేగంలో ఆమె చేయొకటి తల పాగాకు తగలడంతో అది పక్కకు కదిలి ఆమె

పొడవైన శిరోజాలు బయటపడ్డాయి.

ఆ సమయంలో ఎవరో పేదగా నవ్వుడం విని ఆమె తల తిప్పి చూసింది.

“వు మ్హస్త్రీవా?” అంటూ అశ్చర్యపోయాడు అటుకేసి వచ్చిన ఆమె మిత్రులలో ఒకడైన రకుడు గట్టిగా నమ్మతూ.

లోపలి అవ్వాలను పెరిశీలించి చూస్తూన్న రెండవ మిత్రుడైన రాజపుత్ర యువకుడు అలికిడి విని తల తిప్పి చూశాడు. తనతో వచ్చింది యువకుడి వేషంలోని యువతి అని గ్రహించి, ఆమెను సిప్పి వేంచి అలా రావలసిన కారణం అడిగాడు.

భాను ప్రీయ ఎలాంటి దానిరికం లేకుండా తన కథనంతా వివరించింది.

ఆ వీరుడు ఆమె మాటలు విని, ఆమె దృఢ

చిత్తానికి అచ్చెరువు చెందాడు.

“అద్భుతమైన ధైర్యసాహసాలు గల అస్తి ర్వ
య్య వతీరత్నం ను వస్తా! మిత్ర పు లు వూ త్రవే

సాహసివీరు లని ఎవరన్నార ? న మ్మాప్రిదర్శించిన
ధైర్యసాహసాలు మిత్ర పు లు కూడా ప్రదర్శించలేదు !”
అన్నాడ యు వకుడత ఆమెను అభినందిస్తూ.

“అల్లు నా, నేను వచ్చిన కార్యం ఇంకా ప్తి ర్తి
కాలేదు . వూ ఇంట్లో తోడరవు ల’వినిపించాలి.
అందు కే ఈ మిత్ర పివేషం అవసరపు ల్లు ంది,”
అన్నది భాను ప్రీయ నరమృగర్పంగా.

ఆ వూ టల్లోని వృ థ్యం హ్రోంచని యు వకుడత ,
“నీలాంటి వధు మహాసేనై నేనూ వెతుకుతు న్నాను .
నీకు అభ్యంతరం లేకుంటే నిన్ను నేను వివాహ
వూ డతాను ,” అన్నాడత .

భాను ప్రీయ వు రు గ్గా ఆలోచించింది. తన
తండ్రి కోరిక నెరవేర్చడానికి సరైన అవకాశం
లభించినట్లు భావించి, “సరే ఈ వివాహం నాకు
సిమ్మతవు . అల్లు లే, ఒక విన్నపం!” అన్నది.

“ఏమి టి?” అని అడిగాడత యు వకుడత .

“ఈ వివాహంలో నేనే వధు డ్డి. నేనే ప్తి ఇంటికి
‘బరాత’ తీసి కువచ్చి, వధు మూ అలంకరించిన
నిన్ను తీసి కువెళ్తాను , ఆరు కు సిమ్మతవు నా?”
అని అడిగింది.

యువకుడు దిగ్భ్రాంతి చెందాడు. “తాను ప్రిలా

కోటలు - భవనాలు

రాజస్థాన కోటలకు, భవనాలకు నిలయం. సాధారణంగా కోటలు కొండల మీద,
నదు లకు పూ రంగా నిర్మించబడి ఉన్నాయి . ఇతర ప్రాంతాలలోని కోటల వు ట్టూ ఉండే
అగడ్తలు ఇక్కడ లేమాకోటలపైనుంచుబట్టే ఫీరంగి గు ల్ళ వూ రంగా పూ ప్తి కు వెళ్ళ
డానికి వీలుగా వీటిని ఇలా నిర్మించారని చెబుతారు. అన్నిటికన్నా ప్రాచీనమైనది
ఒంటికొండ మీ ది చిత్తూర్ కోట. రంతాంభోర్, జైసాల్మేర్, అంబర్, నహార్‌ఘడ్, బు ండ్,
జోధ్‌పూర్, బికానేర్ కోటలు సుప్రసిద్ధమైనవి.

ఇది వు హారాజుల భూ మి గనక ఇక్కడ బ్రహ్మాండమైన భవనాలు చాలా ఉన్నాయి.
రాజపుత్ర శిల్పకళాశైలికి జైపూర్‌లోని అంబర్ రాజభవనం చక్కటి ఉదాహరణ. ఉదయ
ప్తి ర్‌లోని ‘లేక్ ప్యాలస్’ వు రో చలవరాతి అద్భుతం! ఇది రాజస్థానలోని అతిపెద్ద భవనం.
జైపూర్‌లోని సిటీ ప్యాలస్, జైసాల్మేర్ ప్యాలస్‌లు సుప్రసిద్ధమైన భవనాలు.

ఆసక్తికరమైన ప్రదేశాలు

పింక్ సీటీ (లేత ఎరు మీనుగరం)గా ప్రసిద్ధిగాంచిన రాష్ట్ర రాజధాని జైపూర్ పర్యాటకులను విశేషంగా ఆకర్షిస్తుంది. ఇక్కడి హివాపు హిల్, జంతర్ మంతర్ ఆసిక్తి కరమైన ప్రదేశాలు.

మౌంట్ అబూ ఏకైక వేసవి విడిది. అద్భుత నిర్మాణానికి, శిల్పకళా వైశిష్ట్యానికి బహు గాంచిన దిల్వారా జైఫు అలయం ఇక్కడి ప్రధాన ఆకర్షణ.

రకరకాల వన్యప్రాణాలకూ, పిల్లలకూ కూడా ఈ రాష్ట్రం ఆశ్రయం కల్పిస్తుంది. ప్రసింహం లోని అతిపెద్ద కొంగల శరణాలయాలలో ఒకటి భరత్ కిర్ నేషనల్ పార్కు, నేషనల్ పార్కు ని ప్రసిద్ధ మిల్కల అభయారణ్యం.

అలంకరించు కోవదనా ? అదీ చాలా ముఖ్యమైన పేర్లలోనూ!” అంటూ ఆలోచించసాగాడు.

అతని ఆలోచనలను పసిగట్టిన పెక్కనే ఉన్న రక వి త్రుడు, “ఆ యు వతి కోరికను అంగీక

రించు . ఒక్కరోజు వచ్చి మతా అలంకరించు కోవ డంవల్ల ము నిగిపొయ్యేదేం లేదు . ఆమె చాలా తెలివైనది. అలాంటి భార్య నీకు లభించడం కష్టం!” అని పిలహా ఇచ్చాడు .

పురికొంతుమీలీనంగా ఆలోచించిన తరువాత యువకుడు ఆమె కోరినట్లు వధువుగా నటించడానికి అంగీకరించాడు . రక వి త్రుడు చకచకా పేర్ల పర్వాలను చేశాడు .

వేలు జాతి గుర్రాలతో ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన భాను ప్రయత్నం, పేర్ల పర్వాలను పేర్ల కోరుకునే వేలు కుని, బరాతను తీసి కుని పేర్ల కూతురు ఇంటికి వెళ్ళింది . పేర్ల తంతు పై రైయా యక ‘వధువు’ ‘మండి’ వెంట అతని ఇంటికి వచ్చింది. గుర్రంలో నిలబడ్డ ముత్తుడు వల్ల అవుతో త్యాహితే నవ వధూ వరులకు స్వాగతం పిల్ల కుతూ ‘తోడర్లు’ ఆలపించారు .

ఆ విధంగా భాను ప్రయత్నం తండ్రి చివరి కోరికలను నెరవేర్చింది. తండ్రికి దీటైన కూతురు అనిపించు కున్నది.

అందుకే ఈనాడు కూడా రాజమీలులు, “అప్రయోజకుడైన కొడుకుకన్నా, ప్రయోజకురాలైన కూతురే నేను!” అని అంటూంటారు !

మనదేశం గురించి తెలుసుకుందాం!

హైదరాబాదు లో ఇటీవలే పుట్టిన పిల్లలకు జాతీయ క్రీడాకారులు ఘనంగా జరిగాయి. ఈ సందర్భంగా క్రీడాకారులను గురించి తెలుసుకుందాం. వీరిని గురించి తెలుసుకుందాం.

1. ప్రపంచ ఆసియా క్రీడలు ఎప్పుడు, ఎక్కడ జరిగాయి ?
2. 1982 వ సం. ఢిల్లీలో జరిగిన 9వ ఆసియా క్రీడల 'వెస్టింగ్' (విహార) ఏమిటి తెలుసు ?
3. 9వ ఆసియా క్రీడలలో 20 కి.మీ. నడక పందెంలో స్వర్ణపతకం సాధించిన క్రీడాకారుడు ఎవరు ?
4. 1908 వ సం. నుంచి ఒలింపిక్ క్రీడలలో భాగంగా హాకీ ఛాంపియన్ షిప్ ఎన్నిసార్లు గెలుచుకున్నది ?
5. ఒలింపిక్స్ లో ఫుట్ బాల్ పరకు చేరుకున్న క్రీడాకారిణి ఎవరు ?
6. ఆసియా క్రీడలలో మొట్టమొదటి బంగారుపతకం సాధించిన మహిళ ఎవరు ?
7. కొన్ని క్రీడలకు కింది ట్రోఫీలను బహూకరిస్తారు. ఏ ఏ ట్రోఫీలు ఏ ఏ క్రీడలకు ఇస్తారో చెప్పగలరా?
ఎ) రాణీ రూ స్కీ (ట్రోఫీ బి) డి లిటిల్ ఫూ ఫైర్ సీ) ముత్తయ్య కుమార్
8. కొందరు పు ప్రసిద్ధ భారతీయ క్రీడాకారులకు కొన్ని బిరుదునామా ల్లాంటి వూ రూపం న్నాయి. ఈ కింది మూడుపేర్లు ఎవరివో చెప్పగలరా?
ఎ) ఫ్లెయింగ్ షిట్ బి) లిటిల్ ఫూ ఫైర్ సీ) విజార్డ్
9. ఇంగ్లీష్ ఛాంపియన్ ఈ దిన తొలి భారతీయుడు ఎవరు? ఎప్పుడు? 1960 లో ఆయన వేరక ప్రత్యేకతను కూడా సాధించాడు. అది ఏమిటి?
10. ప్రపంచ బాడ్మింటన్ టెబిల్స్ ను సాధించిన మొట్టమొదటి భారతీయుడు ఎవరు? ఏ వయసులో ఆయన నేషనల్ జూనియర్ ఛాంపియన్ షిప్ ను గెలుచుకున్నాడు?
11. ప్రపంచంలోనే ఎత్తయిన 'క్రెకెట్ పిచ్' ఇండియాలో ఉంది. అది ఎక్కడ?

(సమాధానాలు పచ్చే సంచికలో)

జనవరి 2003 క్వెస్ట్ సమాధానాలు

1. 10,000 మెగావాట్.	అక్టోబర్ 19.
2. 1983.	6. 1957.
3. జర్మనీ.	7. 1953.
4. పి థిస్.	8. కోలకత్త.
5. రాకేష్ కర్ 1984, ఏప్రిల్, 3.	1954 - నూ తన సిచివాలయం
కల్పనా చౌలా - 1997	(14 అంతస్థిలు).

విఘ్నేశ్వరుడు

కష్టి అశ్వర్యానికి రుక్మిణి చిరు నవ్వుతో, “ఔన, నాథా! ఈ రోజు నాలో ఆనందం పొంగి పొర్లుతున్నది. ఆ కన్యకాపుణికి మీ మీద ఎంత ఆశ! అవూంతంగా వివుల్ని నిధిని దాచుకున్నట్లు తన గుప్పెట్లో ఉంపుకోవాలన్నంత వివుత నాకు కనిపించింది!” అన్నది.

“ఆ కన్యకాపుణి వివుత సిరే. విరు, నీ సంగతి చెప్పలేదు!” అన్నాడు కష్టిరు.

“మీలోపల ఒక అణువునై ఇమిడి ఉండి పొవడవు నాకు కావలసిందల్లా! విరు ఎవరి గుప్పెట్లో ఉన్నా నను మీలోనే ఉంటాను గదా!” అన్నది రుక్మిణి.

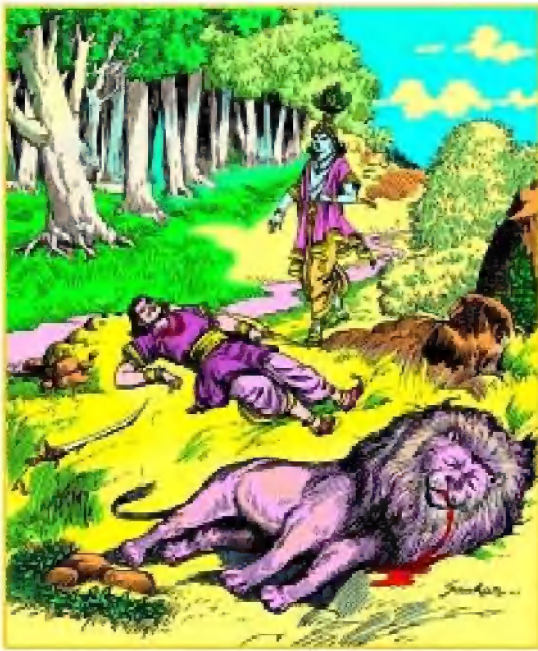
“రుక్మిణీ! ఎంతో గొప్ప భావాన్ని ఎంత స్థాతి స్థాక్ష్మంగా నిర్వచించామా అందుకే నిన్ను కోరి కోరి ఎత్తుకు వచ్చాను!” అన్నాడు కష్టిరు.

“నాకు నిజమని తోచింది చెబుతున్నాను. నాకంటే సిత్యభావు దే గొప్ప వివుత, బలమైనది! ఆ మమతలో, అనంతమైన ద్రిక తిశక్తి అంతా ఉంది. స్వామీ! నాలో ఉన్నది భక్తి ప్రధానమైనది మాత్రమే!” అని చెబుతున్న రుక్మిణిని వారించి, కష్టిరు చిరు నవ్వు చిందిస్తూ, “రుక్మిణీ, వేదాంతం వూట్లాడకు!” అన్నాడు.

రుక్మిణి విందహసిం చేస్తూ ఊరు కున్నది.

కొద్ది దినాలు గడిచాయో లేదో, “కృష్ణుడు శ్యపుంతకవుణిని అపహరించాడు!” అనే వార్త కార్చిప్పులా అంతటా వ్యాపించింది.

ఆ విధంగా అందరితో చెప్పి సత్రాజిత్తేవుణిని పొగొట్టుకున్న దుఃఖంతో పిచ్చివాడై వీధి వీధులా తిరిగి అరుస్తూ వశేషి ద్రిచారు చేశాడు.

తనమీదపూపిబడ్డలభాండానికిచింతించి ప్రయోజనం లేదని కృష్ణుడు దిటవు తెచ్చుకొని, “మిష్టాశ్వరా! ఇదంతా నీ లీల. తర్ర వాత నీ దురు!” అనికొంతుమిళు న్నె లో ధ్యానించి, శ్వవుంతకవు ణిని అన్వేషించడానికి అరణ్యాల్లోకి వెళ్ళాడు.

జరిగినదేవుంటే: సిత్యభావు న్న సిత్రాజిత్తు వర్ర సెకు తనకు వే నల్లు డెగ్గ శతధన్వదనే రాజుకిచ్చి వివాహం చేస నిర్ణయా నికొచ్చి, తన తమ్ముత్ర ప్రాసనజిత్తున, శతధన్వడితో వూటావుంతి చేసీ రప్మని పింపాడు. (హిసన ధు శ్వవుంతకవు ణిని ధరించి అరణ్య వూర్గంలో వెళ్ళాడండగా ఒక సీంహం వు ణి చేత ఆకర్షింపి బడి అతణ్ణి చంపింది. ఆ సీంహాన్ని జాంబవంతు ధు చంపి, వు ణిని తీసి కుపార్లు, తన కుమార్తె జాంబవతికి ఇచ్చాడు.

మణిని ధరించి వెళ్ళిన తమ్ముడు తిరిగి రాకపోవడంతో, దిగ్భ్రాంతికి గురైన సిత్రాజిత్తు

ఒకప్పుడు వు ణిని అడిగిన కారణంగా కష్టిడే తన తమ్ముణ్ణి సింహరించి వు ణిని అపహరించాడని చాటాడు.

సిత్యభావు న్న పేల్లాడ్డానికి ఉవ్వెళ్ళూర్లు తున్న శతధన్వడు, జరాసంధుడు మొదలైన కష్టిడి శత్రు మఱ్ఱెన రాజులు సిత్రాజిత్తున బలపరిచి పిగతీర్చుకోడానికి సాయ పడతావుంటూ కబుర్లు పేట్టారు.

మణిని అన్వేషిస్తూ వెళ్ళిన కృష్ణుడు, అరణ్యంలో ఒక చోట చచ్చిపడి ఉన్న ప్రాసన డినీ, సీంహాన్ని, జాంబవంతు డి అత్ర గు జాడలనూ చూసి జాంబవంతు డి గు హి కు వెళ్ళాడు.

గుహలో నవ యౌవనవతి, స్మిందరి అయిన జాంబవతి వు ణిని బంతిలాగ ఎగరవేసి పట్టుకొంటూ అత్రు కొంటున్నది. జాంబవతి పిసిపిల్లగా అరణ్యంలో జాంబవంతు డికి దొరికిన అనాధ రాజపిత్రిక. అతడామెను తన గుహకు తీసి కు వచ్చి వుర్లుల కూర్చుర్లు గా పేంపు కొచ్చాడు.

మణిని తీసుకొనడానికి కృష్ణుడు ఆమె చేతిని పట్టుకొన్నాడు. జాంబవతి చేతిని విడిపింపు కోవడానికి ప్రయత్నించకుండా తల వాల్చి సీగ్గ దొంతరలతో క్రిగంట కష్టిణ్ణి చూస్తూ సుపు యంలో జాంబవంతు ధు గుహకు వచ్చి, కష్టిడిపేలంపుంచాడు. ఇద్దరికీ పన్నెండు రోజులపాటు గొప్ప యుద్ధం జరిగింది. కష్టిధు పీడికిటితో దివ్యత్రిరి గేలా జాంబవంతు డి గుండెపై ద బలంగా పొడిచాడు. ఆ బలవైర్లు పొట్టుతో రావుడే కష్టిధు గా అవతరించాడని జాంబవంతు ధు గుర్తించాడు.

జాంబవంతుడు కష్టిడికి ప్రిణామి ల్లి,
“కృష్ణ! నా కుమార్తె జాంబవతి చేతినిపట్టనే
పట్టామా జాంబవతి నీదే!” అంటూ శ్వపుం
తకపుణిని, జాంబవతిని కష్టిడికి భక్తితో
సింపుర్పించాడు.

జాంబవతితో జాంబవంతుడు మెంటరాగా
కష్టిడు వుణితో ద్వారకకు వచ్చి, సిత్రాజిత్తుకు
వుణిని అందజేశాడు.

జాంబవంతుడు సిత్రాజిత్తుకు జరిగిన
దంతా చెప్పాడు.

సిత్రాజిత్తు పిశ్చాత్తాపిం పొంది కష్టిడితో,
“కృష్ణ! నొప్పు పొల్లు నూత్ర పాపాత్మత్రు
అనేవిధంగా నేత్ర నింద నీపేమో పీ వు హాపి
రాధం చేశాను. నన్ను నీ ఇష్టమొచ్చినట్టు
దండింపు!” అన్నాడు.

కష్టిడు సిత్రాజిత్తుతో, “నీ పిశ్చాత్తాపివు
నీకు దండన!” అన్నాడు.

అపిశ్చాత్తు తన అపిచారానికి
పిరిహరంగా, వున్ననగా శ్వపుం తకపుణిని,
సిత్యభావునూ కష్టిడి ఎదుట ఉంచి స్వక
రించవు నివేదించాడు.

కష్టిడు సిత్యభావునూ స్వకరిస్తూ,
శ్వపుం తకపుణిని సిత్రాజిత్తునే ఉంచుకో
వుని తిరిగి ఇచ్చేశాడు.

అపిశ్చాత్తు సిత్యభావు, కష్టిడు తననూ
స్వకరించిన అనందం పొంగి పొల్లతండగా,
“చూశావా, నాన్నా! నేనూ గొప్పదానో, వుణి
గొప్పదో ఇప్పిడు తెలిసిందా!” అన్నట్లు సిగ
ర్వంగా సిత్రాజిత్తునూ చూసి, “నాన్నా! అంతా
ఆ పాపాత్మత్రుడి దయ. ఒకప్పిడు పాపాత్మ
రుడి వుహిత్తునూ గుర్తించలేనివాడై ఏమో
అన్నామానేనూ పాపాత్మత్రుణ్ణి నన్నుకొన్నదాన్ని.

నా అభీష్టం నెరవేరింది!” అంటూ విఘ్నేశ్వరుణ్ణి
మనసారా ద్యానించి చేతులెత్తి మ్రొక్కింది.

అపిశ్చాత్తు పాపాత్మత్రుడు అకాశంలో
లీలగా కనిపించి, “భగవంతుడు తనకు
అత్యంత ప్రియమైన సత్యానికి ఎల్లప్పుడూ
వశపర్తిగా ఉంటాడు. సత్యమే అతని సోత్తు!”
అనే అర్థం పుచ్చిరించేలాగ, “సిత్యభావు
పిరిణయంతో కష్టిడు సిత్యా పితిగాబరు
పడతాడు!” అని చెప్పాడు.

సిత్రాజిత్తు భక్తితో విఘ్నేశ్వరుడికి మ్రొక్కి,
“నా అపిచారాన్ని వున్నించు దేవా!” అంటూ
లంపిలు వేసి కొన్నాడు.

కష్టిడు, “పాపాత్మ! అంతా నీ లీల. నీ
దయ వలన అపిచారు తెలిగించు కొని వుణి
కంటే అపూర్వపు లు నీ సిత్యభావు వుణిని
సింపాదించాను!” అన్నాడు.

పాపాత్మత్రుడు, “శ్వపుం తకపుణి కథ
విన్నవారికి అపినందలు అంటుమా” అని

చెవుతూ అంతర్ధానమయ్యాడు. సిత్రాజిత్రుని కష్టానికి కష్టమే కష్టమని కన్యాదానం చేసి తన అదృష్టానికి పొంగిపోతూ, కష్టానికి సత్యభామ వివాహాన్ని మహా వైభవోపేతంగా జరిపించాడు.

తరువాత కష్టానికే జాంబవతిని వివాహం చేసి కొన్నాడు. జాంబవతిని కష్టానికే, “కష్టా! నీమరాపూ వతారులో ఉన్నప్పుడు నీతో యుద్ధం చేయాలని అభిలాషివున్నాడు. నీమది అల్లుడిని పొందిన జనకుని మరాజు అదృష్టానికి అనియత పితృత్వం నీకు కూడా అన్నాడు. ఆయనకు కోరికలూ ఈ అవతారంలో ఇప్పుడు తీర్చామానేను ధన్యుణ్ణి, జీవన్ముక్తుణ్ణి!” అని చెప్పి తనను చని తరించడానికి అరణ్యాల్లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

కొంతకాలం తరువాత శతద్రువుని కుంతా సిత్రాజిత్రుని చంపి పుణిని తీసి కుంతా తన మర్మ అక్రూరులు తోడ్కొని పారిపోయాడు.

కష్టానికే సత్యభామను ఓదార్చి శతద్రువుని యుద్ధంలో సంహరించాడు. అక్రూరుల తన వర్మలు పుణితో పారిపోయారు. వారిని పెంకి పెట్టి కష్టానికే పుణిని తీసి కొచ్చి, తండ్రి జ్ఞాపక చిహ్నంగా ఉంచు కోరుని సత్యభామకు ఇచ్చాడు.

కష్టానికే మిత్రవింద, కాళింద, భద్ర, నాగ్నజితి, లఘు అనేవారిని కూడా వివాహం చేసి కొన్నాడు. ఎన్నుకున్న గురు భార్యలతో కష్టానికే భోగభాగాలతో తులతూ గుత్తూ ప్రితి ఏటా వినాయక చవితిని భక్తిశ్రద్ధలతో జరుపిస్తూ వచ్చాడు.

శ్రువులకు పుణి ప్రిభామ వల్ల సత్యభామ అంతఃపితం అంత్ర లేని బంగారంతో నిండి పోయింది. ఆ బంగారంతో సత్యభామ రత్న రాసి లనూ, అమూల్య భరణాలనూ, చీని చీనాంబరాలనూ కొట్టెల్లాగా తన ఇంటిని నింపా కొంది. అప్పటి హిమి లలో తానే ఐశ్వర్యమంత్ర రాలననే సంపద్యంతో పాటు, తానే అందరి లోకీ అధికురాలననీ, కష్టానికి ఇష్టిభార్యననే అహంభావంతో లోకపు క్రతుంగు వేరిగింది.

కష్టానికి అప్పటి హిమి లలో జాంబవతి గొప్ప వైభవ విద్వాంసురాలు. నారదుడు ఒకనాడు తన పుణిని తీసి వచ్చి పుణిని వివాహం దంతో గగన పూర్ణంలో పుణిని స్థిరంగా పరిపాసించేస్తూన్నట్లుగా పింకిత పుణి నమ్మ వినిపించింది.

నారదుడు నవ్వేసేసే, “ఎవరా నవ్వేది? ఎందుకు నవ్వేస్తావా?” అంటూ నలు దెసలా చూశాడు.

“నారదా! ఇంకా నీమరాపూనేర్చుకోవలసి ఉంది. నీ వీణావాదానికి నీమరాపూ పొంగి

పాత్రాందే నువ్వు వచ్చింది!” అని అశరీరవాణి పిలికింది.

నారదుడు, “ఎవరివద్ద ఇంకా నేర్చుకోవాలి?” అని అనుకుంటూ ఉండగా వెళ్ళు శ్వరుడు సాత్కరించి, “జాంబవతి వద్ద వీణావాద్యంలోని మైత్ర కుమలన్నీ ప్రణంగా తెలుసుకో!” అని చెప్పాడు.

ఆ విధంగా నారదుడు కష్టిడి అనుగ్రహంతో జాంబవతి వల్ల వీణావాద్యంలోని మైత్ర కుమలన్నీ ప్రణంగా తెలుసుకున్నాడు.

ఒకనాడు కష్టిత ప్రకృతి అంతఃపిఠంలో ఉండగా నారదుడు పారిజాత పిష్టాన్ని అతని కిచ్చాడు. కష్టిత దాన్ని ప్రకృతికిచ్చాడు. అది వెని సత్యభామ అలిగింది.

కష్టిత సత్యభామను బుజ్జగించి ఆమెతో గృహ వాహనంపై ఇంద్రుడి స్వర్గానికి వెళ్ళి,

నందన వనంలోని పారిజాత వానికి వాన్నే తీసి కుమార్తె సత్యభామ ఇంటి పేరట్లో నాటాడు.

అల్ప సమీపికి కష్టిడికి తనమేర తగ్గి పోతూన్నదేమోనన దిగలు పట్టుకొన్నది సత్యభామకు. కృష్ణుడిని తన చెప్పచేతల్లో తన వుందిరులో ఉండిపోయే లాగ చేసి కోవాలన్న తాపిత్రయం పంపు కొన్నది.

నారదుడు ఒకనాడు సత్య ఇంటికి వచ్చి, పుణ్యకవచం ఆచరిస్తే కృష్ణుడు ఆమె అధీను లోనే ఉంటాడని చెప్పాడు. సత్యభామ వ్రత నియమం ప్రకారం కష్టిత నారదుడి దాసు చేసింది. నారదుడు కృష్ణుణ్ణి ఎత్తెత్తు బంగార ముచ్చి కొన కొవచ్చును అవత్రానికి పట్టాడు. సత్యభామ తన ఇంటన న్న అంత్ర లేని బంగారాన్ని కష్టిత లాభారులో పట్టింది. శ్వపుం తకపుటిని కూడా వేసింది. కాని కష్టిత

కొంచెమైనా తూగలేదు. అప్పుడు సత్యభామ గర్వాన్ని విడిచిపెట్టి, రుక్మిణిని కష్టాన్ని విడిచించుకొనే మార్గం చెప్పమని వేడింది.

రుక్మిణి, “చెల్లీ! కష్టానితో నిరీతూ గగల సింహిద భక్తి ఒక్కటే! భక్తిపై ర్వకంగా వేసిన ఒక్క తులసిదళం చాలును!” అని చెప్పి, సత్యభామ కు చిన్న తులసి అకు ఇచ్చింది.

సత్యభామ ఆ తులసిదళాన్ని కన్నులకన్న కొని, భక్తిపూర్వకంగా తూడటం మేంది. కష్టాని కుర్చున్న సీమె పేట్టిలేచి సతూ నంగా తూ గింది.

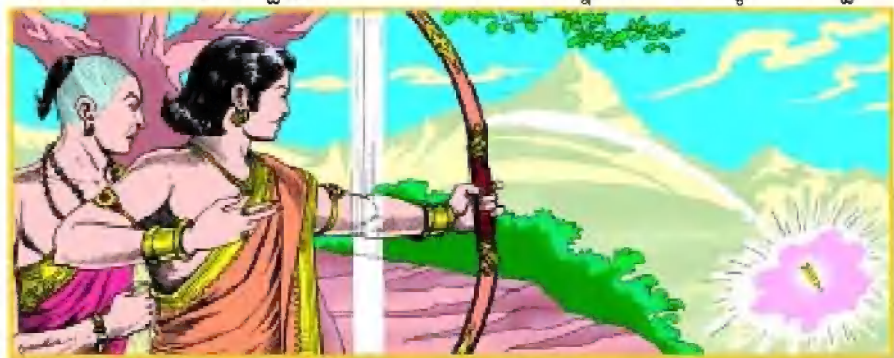
అప్పుడ నారద తులసిదళాన్ని తూ తీసి కొని కళ్ళకు అద్దకొని, కష్టాని సత్యభామ పిరం చేసే వెళ్ళిపోయాడు.

కష్టాని తూభారంతో సత్యభామ కు జ్ఞానో దయ అయింది. ఐశ్వర్యం వీడ, తులసి వీడ వాస్తూ హిం నశించి కష్టాని తన పేన్నిధిగా భక్తి భావం కలిగింది. తులసివలన లభించిన బంగా రాన్ని అంతటిని కష్టాని చెప్పినట్లుగా యా త్రి కులకూ, బాటసారీ లకూ భోజన మితి నోక ర్యాలు గల ధర్మశాలలనేకం, దేశపు అంతటా తండ్రి స్మృతి చిహ్నాలు గా కట్టించింది. ఆ ధర్మశాలలు సిత్రాజిత్తూర్పు స్ఫురించేలాగ సిత్రపులు అని పేలు వబడ్డాయి.

అటు పీఠ్మట కొంతకాలానికి కష్టాని బల రావుల వెల్లెల్లెస్స సు భద్రకు అర్జున దితో వివాహం జరిగినప్పిడు, సత్యభామ శ్వపు అ తకపు ణిని సు భద్రకు అరణంగా పేట్టింది. ఆ విధంగా శ్వపు అతకపు ణి పాండమూత్ర చేరింది.

తులసి కూర్చిన బంగారు ధర్మరాజు రాజ సూయ యాగం చేయడానికి బాగా ఉపయోగ పడింది. తర్ర వాత ధర్మరాజుజూదతూ డితనతో బాటు తత్పులనూ, ద్రావిడిని, రాజ్యాన్ని ఓడి పోయాడు. రాజసూయ యా గు తూ సీ ధ ర్య ధన డికి కన్ను కుట్టింది. ద్రావిడిని పిరాభ విం చాలన ధ శ్చింత చేసింది. పాండమూ మితోహిత దైన ధౌవుత్తు తొలిస్తండి అనేక అనధాతు కారణపు మతూ వచ్చిన శ్వపు అతకపు ణిని విసర్జించమని చెప్పగా అర్జునుడు తు ణిని వింటికి సిందించి బలంగా తూ మి కేసీ కొట్టాడు. తు ణి తూ గుర్తులో నోస్తి పిడిపోయింది.

పాండమూత్ర జూదంలో కొరమూకు ఓడి అరణ్యవాసిం చెప్పిందా, ఒకూత నారద తు వారి వద్దకు వచ్చి, రాజ్య ప్రాప్తికి భక్తిశ్రద్ధలతో మిల్చుశ్వర ణ్ణి ఆరాధించి గణేశవ్రతాన్ని చేసి, తరవాత అజ్ఞాతవాసానికి వెళ్ళమని చెప్పాడు.

శశాంకుడి నేర్పు!

చిత్రపు రాన్ని పిరిపాలించే చిత్రుని పుత్రుడు పుత్రుడు ప్రజలను కన్నబిడ్డలా కాపాడే ఆదర్శప్రితుడూ చతురుగ బలాలు, సునాధిపతి పూర్వాంతుడి యుద్ధప్రవీణుడైన కారణంగా, రాజ్యానికి శత్రుభయం తొలగిపోయింది. వైదాసింపిన్న దెగ్గ పుత్రుల చంద్రహాస్కుడి నిపు యోచిత వైఖరినిలహాలు పాటించడం వల్ల, ఇరుగు పోరుగు రాజ్యాలతో ప్రైమీనింబంధాలు కూడా పేంపొందాయి.

పుత్రుడు వేటాడటం అంటే పుత్రుడు ఇష్టం. నిపు యం దొరికిన మిథలా అడవికి వేటకు వెళ్ళాడు. నిండు చందమామలో పుచ్చలా అది కూడా ఆయనకు అలంకారంగానే ప్రజలు చెప్పుకుని మురిసిపోయేవారు.

కొంతకాలపు యాత్రకు పుత్రుడు చిత్రుని సంతకం, యుక్తయస్కుడైనతనకుమార్తె తనకునుండి పిరిపాలనా బాధ్యతలు అప్పగిం

చాలని నిర్ణయించాడు. పుత్రుని సునాధిపతి లతో ఆలోచించి ఒక శత్రుభయ పూర్వాంతు కనక సునాధికి రాజ్యపట్టాభిషేకం చేశాడు.

చిత్రదుర్గ రాజ్యం సుఖిక్తమైనది కావడం వల్ల, ప్రజలు ఎలాంటి కొరత లేకుండా నిఖ నింతోషాలతో జీవించసాగారు. అచిరకాలంలోనే ప్రజాపాలనలో కనకసంతక తండ్రికి తగినతనయ్యే అనిపించుకున్నాడు.

ప్రజలు నిఖశాంతి లతో ఉన్నారే గనక, కనకసంతక దక్షిణ కళానిలయం వైపు వున్నది. పుత్రునిగా చిత్రలేఖనం అంటే ఆయనకు ఎంతో అభిమానం. రాజభవనంలోని శారదా కళానిలయంలో అద్భుతమైన కళాఖండాలని చెప్పతగిన మనోహర చిత్రాలు ఉండడం; బాల్యం నుంచి కనకసంతక వాటిని పూర్తిగా రావడమే అందుకు పుత్రుని కారణం. ఆ కళానిలయంలో చిత్రపు రాన్ని

పిరిపాలించిన అర్థ తరాల రాజుల చిత్రపిటాల్ని కూడా ఉన్నాయి. కనకకున్న డి తండ్రి చిత్రాలను వు హారాజు ఏడవతరం వాడు. తన తండ్రి చిత్ర పిటాన్ని కూడా కళానిలయంలో తన తాత వు తాతల సిరసిన అవు ర్చాలని కనకకున్న డికి కొరిక కలిగింది.

తన తండ్రి చిత్రపిటాన్ని చిత్రించవు ని ఆస్థాన చిత్రకారులను కోరాడు. అయినా వారు చిత్రించిన చిత్రపిటాల్ని ఆయనకు నచ్చలేదు. తనకు నచ్చిన రీతిలో వు హారాజు చిత్రపిటాన్ని చిత్రించినవారికి గొప్ప బంపా వు త్త లిస్తానని కనకకున్న డ్రి ప్రకటించాడు.

ఆ ప్రకటనను విని రాజధానిలోని ప్రి ప్రి సీద్ధ చిత్రకార లందరూ, చిత్రాలను వు హారాజు చిత్రపిటాలను చిత్రించి, రాజు దగ్గరికి తీసి కు వెళ్ళారు. అయితే వాటిలోనూ ఏ ఒక్కటి కనక కున్న డికి నచ్చలేదు.

ఎందు కంటే - వు హారాజుకు కుడి కన్ను మెల్ల. దానిని అలాగే చిత్రించిన చిత్రాలను చూసి, “ప్రధాన జ్ఞానేంద్రియమైన నేత్రం లోపిల్లా ల్ని స్థింగా ఉంది. వు హారాజును ఏకలాంగు డిగా భావితరాలకు చూపిడం భావ్యం కాదు. దీనిని కళానిలయంలో అవు ర్చ లేవు,” అనేవాడు.

పైల్లకన్ను లేకుండా సిల్ ణంగా చిత్రించ బడిన చిత్రాలను చూసి, “దీనికి వు హారాజు గారికి పాలికే లేదు!” అని అసంతోషితో పేదవి విరిచేవాడు.

కనకకున్న డికి త ప్రి కలిగించే విధంగా ఏ ఒక్కరూ చిత్రాలను వు హారాజు చిత్రాన్ని చిత్రించ లేకపోయారు.

ఆ సమయంలో వూ ర్చ మూల కుగ్రావుం నుంచి శశాంకుడనే ఒక యు వచిత్రకారు డ్రి బతుకు తెరువు వెతుక్కుంటూ రాజధానికి వచ్చాడు. రాజు చేసిన ప్రకటన గు రించి విని, సంతోషంగా వెళ్ళి రాజును దర్శించి, అయినకు త ప్రి కలిగించేలా వు హారాజు చిత్ర పటాన్ని చిత్రించగలనని చెప్పాడు.

రాజు ఆశ్చర్యంతో, “వు హావు ప్రి లెస్ట చిత్రకారుల వల్లనే కాలేదు. నీ వల్లనమా తుండా? ఇప్పటికే చిత్రాలను చూసి చూసి విసుగెత్తిపోయాను. నువ్వు కూడా సంతృప్తి కరంగా చిత్రించలేకపోయావో, శి కు గు రికావలసి ఉంటుంది. అలోచించుకో,” అన్నాడు.

“చిత్తం, ప్రిభూ! అయితే ఒక విన్నపం,” అన్నాడు శశాంకుడు.

“ఏమిటి?” అని అడిగాడు రాజు అనుమానంగా.

“రెండ్ర రోజులపాటు సేపు వు హరాజును వెన్నంటి ఉండాలి. అందు కు తప్ప ర్త ఆయి న్ను ఒప్పించి, నన్ను అను వు తించాలి,” అన్నాడు శశాంకుడు .

“అలాగే, రేమిలా,” అన్నాడు రాజు.

పు ర్త నాడు శశాంకుడు రాజభవనానికి వెళ్ళి, రాజుగారి కుదిరికలనూ, హావభావాలనూ సిప్పు పిం నుంచి విరిశిలించి చూసీ వచ్చాడు .

ఆ తరువాత పిం రోజుల పాటు శశాంకుడు కట్టిపడి వు హరాజుగారి చిత్రపటాన్ని చిత్రించాడు . దానిని కొలు మడిరి ఉన్న రాజు కనకాను న్న డి దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళి చూపించాడు. దానిని చూ డగానే రాజు అప్పు తానందం చెందాడు. వు న్దహాసంతో ఆ చిత్రపటాన్ని సిభికులకు చూ పించాడు .

దానిని చూ డగానే సిభాసిధులు పిట్టరాని ఆనందంతో చప్పిట్లు చరిచారు .

అప్పుడు శశాంకుడు సిభకు న్ను స్కరించి, “చిత్రున వు హరాజు అనగానే ప్రిజలకు కన్న తండ్రిలా పాలించే ధర్మప్రిభు మాలని ప్రిజలు జేజేలు పిలు కుతారు . అదేవిధంగా వేట ఆయి నకు ఆరో ప్రాణం అన్న సింగతీ ప్రి కు దరికీ తెలు ప్పి . వేటాడు త్రా న్న వీరభంగివు లో

వు హరాజులోని చిన్నలోపం కూడా వు న కళ్ళకు కనిపించడం లేదు ,” అంటూ చిత్రం కేసీ చూ శాడు . సిభికులు వు రొకసారి హి ర్షద్వా నాలు చేశారు .

ఆ చిత్రం వు హరాజుచిత్రున డ విల్లున ఎక్కుపేట్టి దూ రంగా ఉన్న పితీ ప్రి డికి, కుడి కన్ను పూ సీ బాణం హేల భంగివు లో చిత్రించ బడి ఉన్నది. మూసి ఉండడంవల్ల మెల్లకన్ను కనిపించడం లేదు !

అప్పుడు సిభలోని ప్రిధాన ఆస్థాన చిత్ర కారు డ ఆసినం నుంచి లేచి వచ్చి, శశాం కుట్టి కౌగలించు కుని, “చిత్రకారు డికి ఉండ వలసిన సావు ర్థ్యంతోపాటు , సివు యి స్పిర్రి, విజ్ఞత, లోపాన్ని సేత్రం అందంగా చూ పిగల నేర్పు నీలో ఉన్నాయి . వు న్న వు న్దు ఆస్థాన చిత్రకారు డిగా ఉండతగినూడివి న్న వ్వు!” అని అభినందించాడు .

రాజు శశాంకుణ్ణి ఎలువైన కానుకలతో సత్కరించాడు .

ఆ తరువాత తన వంశీకుల చిత్ర పటాలు ఉన్న కళానిలయిం లో శశాంకుడు చిత్రం చిన తన తండ్రి చిత్రపటాన్ని కూడా అవు ర్చి ఆనందించాడు .

షాహుకారు యుక్తి

యెప్పుడు నాపిఠిలో, కంటకుడనే గజదొంగ ఒకడు (బెజలను) దోచుకుంటూ భయభ్రాంతులవుతున్నాడు. వాడు ఎప్పటికప్పుడు రాజభటుల కన్నులు గప్పి తెలివిగా తప్పించుకునేవాడు. ఈ విధానంలో ఆ దేశాధిపతి, కంటకుణ్ణి పట్టిచ్చినవారికి లక్షల రూపాయలు ఇచ్చి తీసికట్టచేసాడు.

విశ్వదత్తుడనే షాహుకారు, యెప్పుడు నాపిఠిలోని ప్రస్తుత భవానంలో ఒకడు. వ్యాపారంలో న్యాయంగా వ్యవహరిస్తూ, ప్రజల్లో ప్రతిష్ఠానుభవం తెచ్చుకున్నాడు.

ఒకనాటి నాగరాజును యెప్పుడు వేళ షాహుకారు ఒకడు విశ్వదత్తుడి ఇంటికి వచ్చాడు. తాను కాశీనుంచి రామేశ్వరం వెళుతున్నట్లు, విశ్వదత్తుడికి చెప్పాడు. విశ్వదత్తుడు, అతణ్ణి సారంగా ఆహ్వానించి, ఆ రాత్రికి తన ఆతిథ్యం నెవ్వరించవలసిందిగా కోరాడు. షాహుకారు అంగీకరించడంతో, విశ్వదత్తుడు అతడికి తన గదిలో భోజనం పేట్టి, సకల వసతులతో విడిది ఏర్పాటు చేశాడు.

ఆనాటి అర్ధరాత్రి ఏదో చిన్నజబ్బం కావడంతో, విశ్వదత్తుడికి హఠాత్తుగా మెలుకువ వచ్చింది. అతడు పక్క గదిలోకి కిటికీలోంచి చూడగా, అక్కడ కనిపించిన దృశ్యం గుండెను గ్రేట్లు వున్నది.

షాహుకారు వస్త్రాలు తీసి పక్కన పేట్టి, ఏవేవో పనివుట్లతో నగలూ, డబ్బూలూ మన్నా ఇచ్చి భోజనాన్ని తెరిచేందుకు తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అది చూస్తూనే విశ్వదత్తుడికి, వాడు దొంగషాహుకారు విషయం బోధపడింది. అంతేకాక, లోగడ రాజభటులు, కంటకుడి చిత్రపటాన్ని నగరంలో చాలా చోట్ల ప్రదర్శించి ఉండడంతో - ఈ దొంగ షాహుకారు కంటకుడే అని విశ్వదత్తుడు నిశ్చయించాడు.

విశ్వదత్తుడు స్వీయంగా చాలా భయస్థుడు. ఏనాడూ అతడు దొంగ అన్నవాణ్ణి ప్రత్యేకంగా చూసి ఉండలేదు. పేగ్గా, ఈ దొంగ షాహుకారు నువ్వు కాదు; పిర్రు కర్కటకుడనొరుల బద్ధ కంటకుడు! ఇప్పుడు ఏం చేయడం

అని కొంతసమీపంలో చించిన విశ్వదత్తుడు ,
యృక్తితో ఈ ఆపదనుంచి బయటపడాలన్న
కున్నాడు .

ఆయన భార్య కొద్ది దూరంలోవుండగా
వుంచు వీధినిద్రపాత్రునిది. విశ్వదత్తుడు తన
పిడకనుంచుంలో కాసుపొసిదు కుని లేచి
కూర్చుని, కంటకుడికి వినబడేంత కంఠ
స్వరంతో, “వుంచి నిద్రలో వశుట్టున్నామోలేచి
నేచెప్పిది కాస్త వెను,” అంటూ భార్యను నిద్ర
లేపాడు .

“ఎప్పుడు అంత గొప్ప శ్రమ వార్త? నా
నిద్ర పాత్ర వేసారు,” అంటూ వెనుక్కుని,
విశ్వదత్తుడి భార్య లేచి కూర్చున్నది.

“ఇప్పుడే కలలో వున్న కులగ్రంథ ముసీచ్చి
దానంద స్వామి లవారు కనిపించారు,”
అన్నాడు విశ్వదత్తుడు .

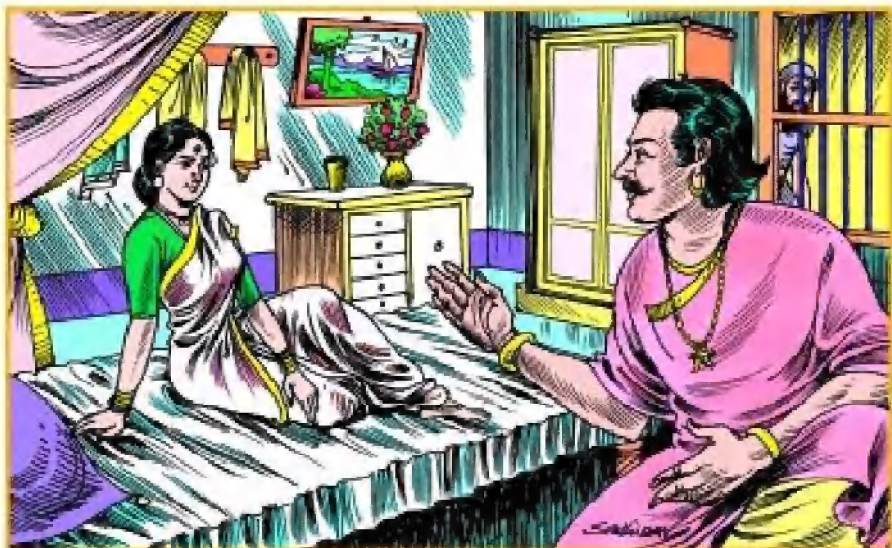
“అలాగా! స్వామి లవారు ఉట్టినే కని
పించడమే నా! లేక ఏమైనా సలవిచ్చారా?”

అని అడిగింది విశ్వదత్తుడి భార్య ఎంతో కుతూ
హిలంగా.

“అదే వెను, చెప్పతాను . కొన్నాళ్ళ గావు న
అప్పుడు కి పేళ్ళి చేయాలని సింబంధాలు
చూస్తున్నావు గదా! స్వామి కనిపించి ఎల్లండి
శ్రవారం వేకువజాము న, వున్న గ్రామ
శివార్లలో మహి అప్పువారి గుడి వుండు గల
రావెట్టు కింద, ఎవరైతే ధ్యానముద్రలో
కనిపిస్తారో, అతడికి వున్న అప్పు నిచ్చి
వివాహం బరిపించవు ని సలవిచ్చారు!” అని
చెప్పాడు విశ్వదత్తుడు .

“చెప్పరేం! అంతా స్వామి దయ , తప్పి
కుండా అలాగే చేద్దాం,” అన్నది విశ్వదత్తుడి
భార్య పట్టరాని ఆనందంతో.

భార్య భర్తల సింభాషణ ఆలకించిన
కంటకుడికి ఎక్కడలేని ఆనందం కలిగింది.
విశ్వదత్తుడి పీరిసింపిదల గురించి, సాధు
సన్యాసి ల పట్ల అతడికున్న భక్తి శ్రద్ధల

గ్ర రించీ వాడు వినిమాడ్తాడు . ఆ కారణంగానే సాధు మఠేషింలో, విశ్వదత్తుడి ఇల్లు దోచు కునేందు కు వచ్చాడు .

కంటకుడు పినిప్పు ట్లను సించీలో పేట్టి, తిరిగి సాధు మఠా ధు స్తిలు ధరించాడు . ఇప్పుడు తాను భోషాణంలో మన్నుడబ్బా, నగలూ పూత్రవే దోచు కోగలడు . అలా కాక, శ్ర క్రవారం ఉదయం వేళ అమ్మవారి గుడి పుంధున్న రావిచెట్టు కింద కూర్చుని, ధ్యానం నటిస్తే, మొత్తం విశ్వదత్తుడి ఆస్తిపాస్తు లతోపాటు అతడి ఒక్కగానొక్క కూతురే తన భార్య అమృతంబి!

ఇలా ఆలోచించి, కంటకుడు తెల్లవారే ముందే, విశ్వదత్తుడి ఇల్లు విడిచి వెళ్ళి పోయాడు . తన యుక్తి ఫిలింబగలదన్న నపుకంతో విశ్వదత్తుడు, రహస్యంగా కొత్తా లును కలుపు కుని జరిగినదంతా వివరిం చాడు . తర్వాత శ్ర క్రవారం సూ ర్యోదయం అమృతానే భార్యత్ర మెంటచెట్టు కుని అమ్మవారి గుడికి వెళ్ళాడు. ఆసిరినే కంటకుడు శ్ర చిగా తయారయి, పు ఖపుంతా కుంకుపు బొట్టు పేట్టుకుని, గుడిపుంధు ధ్యానం నటిస్తూ కూర్చుని మాడ్తాడు .

తన పాచిక పొరినందు కు పోంగిపాత్రా , విశ్వదత్తుడు, కంటకుణ్ణి సిప్పిపించి, “ఎవరి వాడివి, బాబూ! అమ్మవారి పిట్ల నీకున్న భక్తి పూస్త్రుందే నాకు చాలా ఆనందం కలుగు త్తున్నది,” అన్నాడు .

అందు కు కంటకుడు గుడికేసీ చేతులు జోడించి, “నేను నగర పిరిసిరాల్లో వచ్చు గ్రామం వాడిని. అమ్మవారి పిట్ల నాకున్న భక్తి పుట్టుకతో వచ్చినది! ఈ రావిచెట్టు కింద కాలంగడు పిత్రా , అమ్మవారికొవ చేయాలను కుంటున్నాను,” అన్నాడు .

ఈ విధంగా కంటకుడి కుంస్త్వం కూడా విన్న తర్వాత, వీడు సాధు మఠేషింలో తన ఇంటికి వచ్చినవాడని నిర్ధారించు కుని విశ్వ దత్తుడు కొంచెం దూరంలో పున్న కొత్తాలుకూ, అతడి భటులకూ సేగ చేశాడు . వాళ్ళ ఒక్కొక్కడిగా వచ్చి కంటకుడి పుద పిడి బంధించారే . వాడు జరిగింది గ్రహించేసిరే ఆలస్యమైపోయింది.

యుక్తితో కంటకుణ్ణి పిట్టిచ్చినందు కు ఆ దేశపు రాజు, విశ్వదత్తుణ్ణి ఎంతగానో మెచ్చు కుని, ప్రకటించిన ప్రకారం అతడికి లక్షా కల్పి బహి పూ నుగా ఇచ్చాడు .

ధర్మయుద్ధం

విక్రమ దేవత అలకాపిఠ రాజ్యానికి ప్రిభు మా ఆయ నా నానాయ కులలో కంఠీరమత్తు ఘనమైత్రు. ఒక విజయ దశమి నాడు రాజు, నానాయ కులూ, పీరివారూ అంతా మైట్ల కుర్చుని ఉబు న్ని లాడు కొంటు న్నార.

అప్పుడు ఒక విచిత్రమైన వ్యక్తి గ్రం వీ ద వచ్చి దిగాడు. అతనిని చూస్తూనే పీరివారులో ఒకడు, “ఎవరు నీమూఢి త్రు డివా, శత్రు మహా?” అని అడిగాడు.

ఆ వ్యక్తి, “శత్రు మహా కాదు, వి త్రు ణ్ణీ కాదు నేనొక యోధుణ్ణి,” అన్నాడు.

“అర్జు తే, నీకేం కావాలి?” అని కోపంగా చూశాడు, విక్రమ దేవత.

“యోధుడికి కావలినీందేమిటి, బలా బలాలు చూసి కోపటవు గా?” అని ఎదుర్కొని వేసాడు ఆ వ్యక్తి, నవ్వుతూ. ఈ వూటకు అందరూ అతనికీచూశారు. అతను ఆజాన బాహి మాతాహింతో మెరిసే కళ్ళు, చేతిలో తళతళమెరిసే గండ్రగొడ్డలి! ఈ మేషిం చూసి అందరకూ భయం కలిగింది.

“సరే, నీతో యుద్ధం చేయ బానికి వూ నాని కంఠీరమత్తు...” అని రాజు అనేసిరికల్లా, కంఠీరమత్తు లేచి నిలబడ్డాడు.

అప్పుడు యోధుడు నవ్వుతూ, “నేను యుద్ధం కొనిపు ని రాలేదు. ఇదు గో-ఈ గండ్రగొడ్డలి చూశార కదా! వీ లో ఎవరైనారే, దీనితో నా కంఠం మీద ఒక్క దెబ్బ వేయండి. ఒక్క దెబ్బ! ఈ దెబ్బకుగాను నన్ను కొట్టిన యోధుడు, వచ్చే యేడు మళ్ళీ ఇదే పండగ రోజున, నావద్దకు వచ్చి ఇదే గండ్రగొడ్డలితో మెడమీద ఒక్కదెబ్బ తినాలి,” అన్నాడు.

చిత్రమైన ఈ కోరిక వినగానే అందరూ పకపక నవ్వారు. పదునైన ఆ గండ్రగొడ్డలితో కంఠం మీద దెబ్బతీసి, ఇంకా బతికి ఉండడమా? ఈ దెబ్బకు మళ్ళీ సంవత్సరం గడిచాక బదులు దెబ్బ తీయడమా!

అందరూ విస్మయించి చూస్తూ మౌనంగా ఉండిపోయారు. యోధుడు తయారై గా మన్నాడు. కంఠీరమత్తు యోధుని చేతిలోని గండ్రగొడ్డలి తీసుకొని, రెండు చేతులతో బలంగా కంఠం వీ ద ఒక్క

వేట మేళా. ఆశ్చర్యం! గుండగొడ్డలి కుతులో సిగం వరకు దిగింది. కాని ఒక్క నెత్తురుబొట్టు అల్లు నాకింద రాలలేదు. యోధుడు నిలబడే మన్నాడు!

గొడ్డలి లాగేసి, పై డ తపు పు కున్నాడు. అంతే. అతనికి ఏమీ జరగనట్టే అనిపించింది.

ఎప్పటిలాగే అతని సమ్మతా, కుంఠరమణి కే చేతా, “ఓర్నా! పూట తప్పక నీమూసిరిగా వుళ్ళి ఈ రోజునాటికి, నేనుండే ఫిలానా గిరిదుర్గానికివచ్చేయ్యి,” అంటూ, గ్రం ఎక్కి వెళ్ళిపోయాడు. అందరూ నిర్భాంతపోయారు.

యేడాది ఇట్టే గడిచిపోయింది. పూస్తూ మూడగానే విజయ దశమి దగ్గరపడింది. ఆ యోధుడి మహిమ గురించి రాజుగాని, వంత్రిగాని ఏమీ నిర్ధారణ చేయ లేకపోయారు. ఏమైనాకాని, పూట నిల్చు మిఖోవాలంటే కుంఠర మత్త గిరిధర్మవెళ్ళితిరమసిందే, పూట నిల్చు మి

కోకుంటే రాజుకూ, రాజ్యానికి కూడా కళంకు. కనుక బాగా ఆలోచించి వెక్రపు దేమత్తా, పిరివారపు కుంఠరమణి సాగనుపారు.

సాగనుపారే కాని, తమలనాని వుళ్ళి తిరిగి వస్తాడనే నమ్మకం ఎవళ్ళకూ లేదు. అట్ట వంటి పున్నుడు తపు కు లోకుండా పోవున్నాడే అని వారెంతో విచారించారు.

కుంఠరమత్త సంతోషంతో బయలుదేరి, రాత్రింబగళ్ళు అరణ్యాలలో ద్రియూణం చేస్తూ పోయాడు. అలసీపావటం చేత గ్రం దిగి, బడలిక తీర్చుకొందావు ని ఒకచెట్టుకింద కూర్చున్నాడు.

అంతలోనే, ఒక అర్ధనాదం అతనికి విని పించింది. గిప్పిన లేచి, ఏమిటా అని పోయి పూడగా-దొంగలబారిని పడిన ఒక రాజమిత్రిక ఆమె. కుంఠరమత్త ఖడ్గం పూసిరికి దొంగల గుంపు చెల్లాచెదురైపోయింది.

రాజమిత్రిక కట్టిమత్త కట్టు అన్నీ విప్పి కుశల ప్రశ్నలు వేసి, ఆమె సమాచారాలన్నీ తెలుసుకొన్నాడు కుంఠరమత్త. ఇట్ట వంటి అపిదనుండి తనను రించినందుకుగాను ఆ రాజమిత్రిక ఒక వహిపు గల ఉంగరం అతనికి బహిమితి ఇస్తూ, “ఈ ఉంగరం ధరించండి. ఇది దగ్గర ఉంటే ఎట్ట వంటి శక్తివంతమైన ఆయుధాలైనా వీ కు హాని చేయ లేమా” అని చెప్పింది.

కుంఠరమత్త ఉంగరాన్ని తీసికొలేదు.

“అనాడు నేను యోధుణ్ణి పిదునైన గుండ గొడ్డలితో కంతం మీద దెబ్బకొట్టాను. అదే విధంగా నేను అతనివల్ల వుళ్ళ బదులు దెబ్బ తినటమే ధర్మం. వుహిపు గల ఉంగరాన్ని పూట పట్టుకుని నేను వెళ్ళటం కేవలం

అధర్మం. వీరుడైన నేను అటువంటి పనికి అంగీకరించలేను,” అని సమాధానం చెప్పి, మళ్ళీ చెట్టుకిందకు చేరు కొన్నాడు.

పురికొంతటపేర్ తరువాత దగ్గరమన్న నదికి స్నానానికిని వెళ్ళాడు కంఠీరవుడు. అతడు వెళ్ళగా చూసి రాజకుమార్తె కూడా ఆ చెట్టుకిందకు వెళ్ళింది. అతడు తిరిగి వచ్చేసరికి ఆమె అదృశ్యమైంది.

కంఠీరముత్త గిరిపుర్గం చేరు కొనేటప్పటికి యోధుడు గుండ్రగొడ్డలితో సీద్ధంగా మన్నాడు. “పూట తన్నుని నిన్ను పూర్వనాకు చాలాసంతోషంగా మఱాది,” అని కంఠీరముత్త ఎంతగానో మెచ్చుకొన్నాడు.

కంఠీరముత్త తయారై గాని నిలబడి, “వుత్త్రపూ! బదులుదెబ్బ తీసుకో,” అన్నాడు సంతోషంతోనూ, ధైర్యంతోనూ. “ఒక్క దెబ్బ పూత్త్రు ప్పి పూ!” అని హేచ్చరిక కూడా చేశాడు.

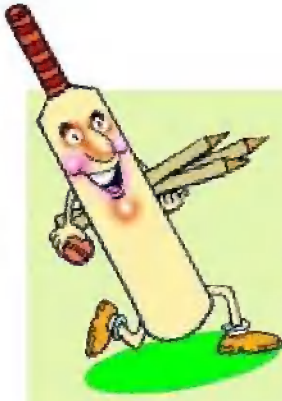
ఈ హేచ్చరిక విని యోధుడు పకపక నవ్వాడు. “ఒక్కదెబ్బ! ఈ దెబ్బకు తట్టుకొని బయటపడగలనపు కొంటున్నావు కాబోలు, అవూయ కుదు!” అనుకొన్నాడు తనలో. తక్షణమే తన గుండ్రగొడ్డలితో బలంకొద్దీ ఒక్కవేలు వేశాడు, కంఠీరముత్త కంఠంపై.

ఆశ్చర్యం! గుండ్రగొడ్డలి కంఠంలో పిగం వరుకు దిగింది. కాని, ఒక్క నెత్తురు బొట్టులు నాకింద రాలలేదు. కంఠీరముత్త తొణకకుండా అలా నిలబడే వున్నాడు! యోధునితోపాటు కంఠీరముత్త అపరిమితమైన అశ్చర్యం కలిగింది. కంఠీరముత్త ఆ గొడ్డలిని ఇవతలకు లాగేసి, ఒక్కసారి మెడ తడివి పూస్తి కొంటే, అతనికి ఏమీ జరగనట్టే అనిపించింది.

యోధుడు కోపం పట్టలేక, “మోసం! మోసం!!” అంటూ మళ్ళీ గొడ్డలిని ఎత్తబోయాడు. కంఠీరవుడు ఉగ్రుడై ఖడ్గం దూశాడు. అంతలో గిరిపుర్గం పుహరాజు, రాజమిత్రీకా అక్కడికివచ్చి, వారిని ఆపివేశారు. తనకుమారు చనేన కంఠీరముత్తకి తెలియ కుందానో, అతని కవచంలో పుహిపుగల తన ఉంగరం దాచిన సింగతి రాజమిత్రీ తుండ్రీ తెలియ జెప్పింది.

నిజం తెలియ గానో, ఎవరి ధర్మం వారు నెరవేర్చుకొన్నందు కు కంఠీరముత్త, రాజమిత్రీని మెచ్చుకున్నాడు యోధుడు. తరువాత— కంఠీరవుడి ధర్మబుద్ధికి, ధైర్యానికి సంతోషించి, రాజు అతనికి తన కూతురునిచ్చి వైభవంగా వివాహం చేశాడు. యోధుడు కూడా దంపిత్యం లను దీవించాడు.

వరల్డ్ కప్ కొన్ని విశేషాలు

క్రికెట్ క్రీడాభిమానులందరూ ఈపాటికి దక్షిణాఫ్రికాలో ఎనిమిదవ వరల్డ్ కప్ ఎప్పుడెప్పుడు ఆరంభమవుతుందా అని ఎదురు చూస్తూ రోజులు లెక్కపెడుతూ ఉంటారు. అయితే?

మొదటి వరల్డ్ కప్ ఎప్పుడు జరిగిందో తెలుసా? 1975లో. మొదటి, రెండవ (1979) వరల్డ్ కప్ ను క్లైవ్ లార్చి డ్ నాయకత్వంలో వెస్ట్ ఇండీస్ గెలుపు కున్నది. 1983 వరల్డ్ కప్ ను ఇండియా సాధించినప్పటికీ కపిల్దేవ్ కోస్టిన. 1987లో ఆలనబోర్డర్ ఆస్ట్రేలియా జట్టును విజయపథంలో నడిపించాడు. 1992లో ఇస్మైల్ నఖాన నాయకత్వంలో పాకిస్తాన్ వరల్డ్ కప్ ను కైవసం చేసుకున్నది. 1996లో జరిగిన ఆరవ వరల్డ్ కప్ ను శ్రీలంక గెలుచుకున్నది. 1999 లో జరిగిన ఏడవ వరల్డ్ కప్ ను ఆస్ట్రేలియా గెలుచుకున్నది.

2003 వరల్డ్ కప్ పాటీలు ఫిబ్రవరి 9 నుంచి మార్చి 23 వరకు జరుగుతున్నాయి. క్రికెట్ ఎందుకింత ప్రాచుర్యం పొందిందో, దానికి సంబంధించిన విశేషాలను కొన్నింటిని తెలుపుకుందాం.

స్టంప్స్ తో వాటికి రెండువైపులా అటూ, ఇటూ చేపు బడిన రుద్రాల మధ్య బ్యాట్ ను మెన తిరగాలి. బ్యాట్ ను న తన పోజిషన్ లోకి వచ్చేలోగా ఫెల్టర్ బంతిని ఆ రుద్రం (హోల్)లో

పిడేలా విసిరితే బ్యాట్ ను న 'రన్ అవుట్' అవుతాడన్నమాట. చాలాకాలం వరకు 'అండర్ హ్యాండ్ బొలింగ్' ఉండేది. అంటే, బంతిని కింది నుంచి విసిరేవారు.

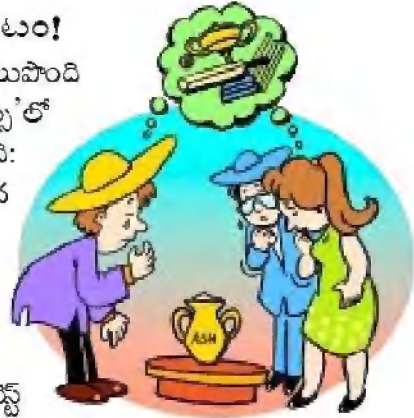
‘చితాభస్మం’ (యాషెస్) కోసం పోరాటం!

1882 లో ఇంగ్లాండ్ వుండే ఆస్ట్రేలియా గెలుపొంది నప్పుడు, లండన్ నుంచి వెలువడే ‘స్పార్టింగ్ టైమ్స్’ లో ఒక సంతాప ప్రకటన (అభిమన్యవరీ) వెలువడింది:

“1882 ఆగస్టు 29 వ తేదీ ఓవల్ లో వు రణించిన ప్రీయతమ ఇంగ్లీష్ క్రికెట్ స్పృ త్స్వర్ణం - ప్రేగాధ సంతాపం చెందిన మిత్రబంధు-అభిమానవర్గం. వు ఖ్యాగవు నెక: భౌతికకాయాన్ని యూనాం చేసిన చితాభస్మాన్ని ఆస్ట్రేలియాకు తీసుకువెళతారు.”

మరుసటిసంవత్సరం ఆస్ట్రేలియాలో జరిగిన టెస్ట్ సెరీజులో ఇంగ్లాండ్ జట్టు విజయం సాధించింది. చివరి టెస్ట్ తరువాత కొందరు స్త్రీలు చిన్న పాత్రలో ఒక బెల్లు లను కాల్చి దాని యా షేసు ఇంగ్లాండ్ లో వచ్చే ఇవో బ్లిక్కు కాస్త కూ ఇచ్చార. యా షెస్ ఉన్న పాత్రను మెర్లీ బోన్ క్రికెట్ క్లబ్ కు (ఎం.సి.సి) అప్పగించడంతో దాన్ని ‘లార్డ్స్’ లో శాశ్వతంగా ఉంచార.

కాబట్టి ఇంగ్లాండ్ ఆస్ట్రేలియాల మధ్య టెస్ట్ మ్యాచ్ జరిగినప్పటికీ దానిని ‘యా షేస్’ కోసం పోరాటంగా పరిగణిస్తారు.

బ్యాట్ ఎంపిక

వ సీ సెగ్సు ఎత్తు 5 అడుగుల 6/7 అంగుళాలు అనుకుందాం. అతడు 2 అడుగుల 11 అంగుళాల పొడవు 2.4 ఎండ్ల బరువు గల బ్యాట్ తో సులభంగా ఆడగలడు. 5 అడుగుల 3 అంగుళాల వుంచి 5 అడుగుల 5 అంగుళాల ఎత్తు గల విద్యార్థి 2 అడుగుల 9 అంగుళాల పొడవు 2.2 ఎండ్ల బరువు గల బ్యాట్ తో సులభంగా ఆడగలడు.

సుప్రసిద్ధ క్రీడాస్థలాలు

1788 లో స్థాపితమైన ఎం.సి.సి. బన్సుస్థలం లార్డ్స్. దీని స్థాపకుడు థామస్ లార్డ్. 1846 లో ది ఓవల్ క్రికెట్ గ్రౌండ్ ప్రారంభించబడింది. అది ఒకప్పుడు 17 వ శతాబ్దంలో ఇంగ్లాండు లో దళ రాయబారిగా ఉన్న సర్ నోవెల్ కరోన్ కు సొంతవు స్థాపించారు.

కెరీ ప్యాకర్ పో మ్యాచ్

1977 లో ఆస్ట్రేలియన్ టైకున్ కెరీ ప్యాకర్ ప్రపంచంలోని పేరొందిన ఆటగాళ్ళు కెంట్ రాక్సు సంతకాలు తీసుకుని ఆస్ట్రేలియాలో టెస్ట్, లిమిటెడ్ ఓవర్స్ స్థాయిలో పో మ్యాచ్ జర్రు మిత్రా రంగప్రవేశం చేశాడు.

స్టిప్ స్టంప్

12 వ శతాబ్దానికి చెందిన 'స్టిప్' క్రమంగా 'స్టంప్'కు దారితీశాయి. మొట్టమొదట పన్నెండు అంగుళాలు (30.5 సెం.మీ.) ఎత్తుతో 24 అంగుళాల ఎడంలో రెండు స్టంపులు నాటబడేవి. బంతి వాటి సందులో వెళ్ళినట్లయితే బ్యాట్స్మన్ అమూకానట్లు. స్టింపు వు ధ్య ఎడం ఆ తరవాత తగ్గించబడింది. రెండు స్టంపు మధ్య మరొక స్టంప్ నాటబడింది.

డబుల్ హండ్రెడ్స్-త్రిబుల్ హండ్రెడ్స్

1938 లో ఎస్సెక్స్కు పోటీగా కెంట్ కోసం ఆడిన ఆర్థర్ ఎడ్వర్డ్ ఫ్యాగ్ తెలి ఇన్నింగ్స్ లో 224 పిల్ల గ్ర లా , సేకుడ్ ఇన్నింగ్స్ లో 202 పరుగులూ చేశారు. రెండు ఇన్నింగ్స్ లోనూ రెండు మందల పరుగులు చేసిన ఏకైక క్రీడాకారు డావు న.

ఇంగ్లాండుకు చెందిన గ్రాహం ఆలన గ్రా చ 1990 లో లార్డ్స్ లో ఇండియా తో ఆడతూ తెలి ఇన్నింగ్స్ లో 331 పిల్ల గ్ర లా , రెండవ ఇన్నింగ్స్ లో 123 పరుగులు చేశాడు.

ఆ ప్రత్యేకతను సాధించిన ఏకైక బ్యాట్స్మన్ అయినా లిజండరీ డాన బ్రాడ్బంట్ 1927 1949 వు ధ్య 37 డబ్బు చూడడై చేశాడు . ఈనాటి వరకూ అధిగవుంచ బడని రికార్డు ఇది!

లిమిటెడ్ ఓవర్స్

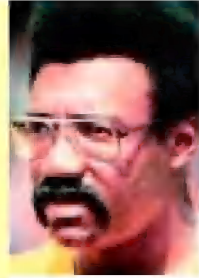
1970-71 వు ధ్య ఒక ఇంగ్లాండ్ జట్టు ఆస్ట్రేలియా పిర్మటన్ లో ఉంది. మెల్బోర్న్ లో నాలుగవ టెస్ట్ వూ వ జరగను న్నది. అల్లు తే, భారీ వర్షాల కారణంగా మొదటి మూడు రోజులూ ఆడలేకపోయా రు . నాలు గవ రోజు రెండు జట్లూ ఒక లిమిటెడ్ ఓవర్ గేవు (40 ఓవర్స్ 8 బాలు) ఆడాలని ఆస్ట్రేలియన్ క్రికెట్ బోర్డ్ నిర్ణయిం చింది. ఈ ఆటవు క్రిక్కిరిసిన అభి వూ ను లు అవి తొత్సాహంతో పిం చార . ఆస్ట్రేలియా గెలుపొందలేక పోయినప్పటికీ, కీలకమైన మార్పు ప్రవేశపెట్టడం వల్ల ఆస్ట్రేలియన్ క్రికెట్ బోర్డ్ కు వుంచుబుర్త వచ్చింది. ఐదు రోజుల ఫిక్చర్స్ కారణంగా క్రికెట్ కు 'వుంచడొడి' ఆట అనే వు ద్రవడి ప్రాచుర్యం తగ్గువు ఖంపివు తూ న్న సిమయంలో లిమిటెడ్ ఓవర్స్ గేవు విజయం అందరినీ ఆకట్టుకున్నది.

ఈనాటి వరకు వరల్డ్ కప్స్

1975, 1979 రెండు టోర్నమెంటుల్లో పాల్గొన్న క్లైవ్ లాయిడ్స్ నాయకత్వంలో వెస్ట్ ఇండీస్ జట్టు - ప్రతి ఆటలోనూ గెలుపొంద సాగింది. ఈ జ్యేతయా త్రస్త కపిలదేవ నాయకత్వంలోని ఇండియన్ జట్టు (ఘోల్ డెవెల్స్) అడ్డుకున్నది. ఈ టీమ్ క్లెప్టన్ ఘోల్ డెవ్, జింబావ్వేపై సాగిన లీగ్ మ్యాచ్ లో 175 పరుగులు చేయడం ఈ టోర్నమెంట్ హైలైట్. భారత జట్టు కేవలం 17 పరుగులకు 5 వికెట్లు కోల్పోయిన దశలో ఘోల్ డెవ్ ప్రవేశించి వీరవిహారం చేశాడు !

1987 లో ఆస్ట్రేలియా 8 లీగ్ మ్యాచ్ లలో 7 మ్యాచ్ లు గెలుపొంది ఇంగ్లాండ్ ఫీఫ్ థేన్ లో సంచలనాత్మకమైన 7 పిచ్ గ్రుల్ విజయం సాధించింది. తొలి మూడు మ్యాచ్ లలో ఓడిపోయిన పాకిస్తాన్ ఆ తరువాత న్యూజీలాండ్ వీధి రెండు విజయాలతో పాటు మరొక 5 విజయాలను సాధించి ఐదవ వరల్డ్ కున్న గెల్ల చుకున్నది. ఆ తరువాత ఆరవ వరల్డ్ కున్న శ్రీలంక గెలిచింది. అంతకుపిర్వం జరిగిన వరల్డ్ కున్నలో విజేతలందరూ మొదట బ్యాట్ చేశారు. శ్రీలంక టాస్ గెలిచి న్యూజీలాండ్, బ్యాట్ చేయడానికి ఆస్ట్రేలియా ను పిలిపింది. ఒక పోస్ట్ దేశంగా ఉంటూ వరల్డ్ కున్న గెలుపొందడం కూడా అప్పడే మొట్టమొదట జరిగింది. ఆరవ వరల్డ్ కున్న పాటిలను శ్రీలంక - ఇండియా - పాకిస్తాన్లు సింపుల్ క్తంగా నిర్వహించాయి .

1999 లో జరిగిన చివరి వరల్డ్ కున్న ఆస్ట్రేలియా పాకిస్తాన్ ను కేవలం 132 పిచ్ గ్రుల్ కు ఓడించి 8 వికెట్ల తేడాతో గెలుపొందింది. లార్డ్స్ లో ఫీఫ్ థేన్ జరిగింది.

క్లైవ్ లాయిడ్

కపిలదేవ

అలన్ బోర్డర్

ఇమ్రాన్ ఖాన్

వైవ్ వాగ్

అర్జున్ రణత్రుంగ

చందనూమ

63

ఫిబ్రవరి 2003

జానీ జానీ

తన తప్పుడు
జాంటితో
అదు కుంటూ
జాకీ తెగ
సంబరపడిపోతోంది.
వీ రు ఈ చిత్రానికి
రంగు లు వేస్తా
ఈ ద శ్యం వు రింత
అకర్షణీయంగా
తయారై కాగలదు .
అలస్యం దేసికి?
రంగు లు అందు కోండి
పు రి!

(సిపూ ధానాలు
66వ ఖజీలో)

ఒంటెలో దాగివున్న జంతుజాలం!

ఈ బొప్పి పూ స్తూందే
చాలాపూ రం ప్రియోణం
చేసే వచ్చి, విశ్రాంతి
తీసుకుంటూన్న ఒంటెలాగా
ఉన్నది కదూ! ఒంటెను
పిరికిలింది జాగ్రత్తగా
పూ డండి. అందు లో వు రిన్ని
జంతు ముఖ దాగి మూడడం
కనిపిస్తాయి. ఒంటెలో
దాగివన్న జంతు ముఖ ఏవేవో
కను గొనగలరా?

వ్యాఖ్యలు
రాదుండి!

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫోటోలకు ఒక్క వూటలోగాని, చిన్నవాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు
రావు గలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ పొజ్జికార్త పేజీ రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ
ఫలితాలు ఏప్రిల్ 2003 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమతి.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ వ్య, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
ఈకాట్ట తాంగల్, చెన్నై - 600 097.

అభినందనలు

డిసెంబర్ 2002 సంచికలో బహుమతి
పోందిన వ్యాఖ్యలు పంపినవారు :

ఎ.వివీలకుమార్

C/O. ఎ.మదన్ మోహన్
అంధ్రబ్యాంక్, తల్లి మిల్ల బజ్జి
అనంతవరం జిల్లా (అం.ప్ర)

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

మొదటి ఫోటో: అన్నమ్మ నేనై లాలిస్తా!
రెండవ ఫోటో: చక్కని చెలిచ్చి కి చెల్లొస్తా!!

వినోద
సమయం
సమాధానం
(పేజీ 64)

దూడకు
చారి చూపగలరా?

ఒంచెలో
చాగిచ్చు జంతుజాలం.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 600 026 on behalf of
Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor : Viswam

JUNIOR CHANDAMAMA

SPECIALLY DESIGNED
FOR CHILDREN BELOW
9 YEARS

Good news parents and teachers!

We are happy to introduce **JUNIOR CHANDAMAMA**, a new magazine for your tiny tots.

From April 2003 onwards, **JUNIOR CHANDAMAMA** will entertain your tiny tots month after month with many pages of fun and learning.

This magazine will present a package of contests, activities, and puzzles specially designed for children up to the age of 9.

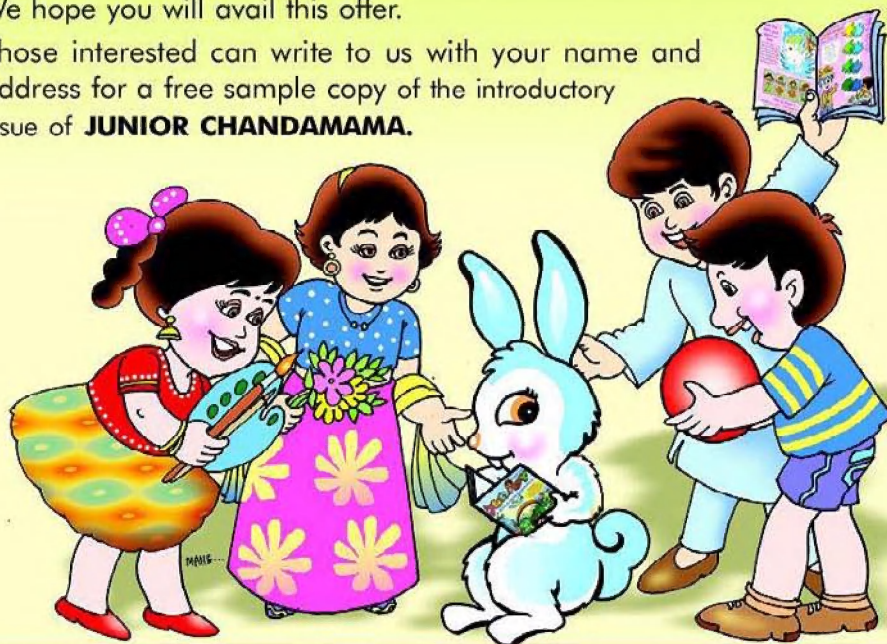
The magazine will endeavour to impart both global and traditional Indian values to children through little stories and activities.

At Rs. 10 per copy, and an annual subscription at Rs. 120, **JUNIOR CHANDAMAMA** promises to be easy on your monthly budgets, too!

As a pre-launch discount offer, an annual subscription of **JUNIOR CHANDAMAMA** will be offered to you at Rs.100/- instead of Rs.120/- for a limited period only.

We hope you will avail this offer.

Those interested can write to us with your name and address for a free sample copy of the introductory issue of **JUNIOR CHANDAMAMA**.

You look
so cool,
brother!

Nutrine
Nature
Real Fruit Bars

Real fruit in a cool avataar!

APPLE | PINEAPPLE | MANGO